

Cultuurbeleidsplan

2008- 2013

Gemeente Heuvelland

Dienst Welzijn en Cultuurdienst
Bergstraat 24
8950 Kemmel Heuvelland

november 07

1. Het maatschappelijke kader	5
1.1. Enkele kerngetallen op demografisch, socio- economisch en bestuurlijk vlak.	
1.2. Eerste vaststellingen	
1.3. Beschrijvende toelichting	
1.4. Het leefbaarheidsonderzoek in de Westhoek	
1.4.1. Huisvesting- omgevingskwaliteiten	
1.4.2. Mobiliteit	
1.4.3. Bestuur- gemeenschap	
1.4.4. Tewerkstelling- toerisme- recreatie- cultuur	
1.5. Algemene SWOT analyse van de gemeente Heuvelland	
1.6. Bij wijze van besluit	
2. Het cultuurbeleid en het culturele veld	
2.1. <u>Het bestaande socio- culturele leven- gemeenschapsvormend</u>	10
2.1.1. Situatieschets	
2.1.1.1. Culturele organisaties actief in Heuvelland: doelpubliek, werking, aantal leden	
2.1.1.2. Gemeentelijke culturele vrijetijdsinitiatieven	
2.1.1.3. Toegankelijkheid/ bereikbaarheid van dit culturele gegeven: drempels naar omlaag	
2.1.1.4. Gemeentelijk cultuurbeleid op vandaag	
2.1.2. SWOT analyse	
2.1.3. Visie	
2.2. <u>Bescherming en luister van de taal/bevorderen van de leescultuur</u>	17
2.2.1. Wat?	
2.2.2. Situatieschets	
2.2.3. SWOT analyse	
2.2.3.1. het bevorderen van de leescultuur door de bibliotheek	
2.2.3.2. bescherming en luister van de taal	
2.2.4. Visie	
2.3. <u>De kunsten</u>	
2.3.0. Wat?	
2.3.1. Beeldende kunsten	22
2.3.1.1. Situatieschets	
2.3.1.2. Vragen/ wensen vanuit het veld	
2.3.1.3. SWOT	
2.3.1.4. Bij wijze van besluit	
2.3.1.5. Visie	
2.3.2. Podiumkunsten.....	24
2.3.2.1. Situatieschets	
2.3.2.2. SWOT	
2.3.2.3. Bij wijze van besluit	
2.3.2.4. Visie	
2.4. <u>Cultureel erfgoed</u>	29
2.4.1. Wat?	
2.4.2. Situatieschets	
2.4.2.0. Overzicht cultuur-historische herkenningpunten	
2.4.2.1. Overzicht van privé initiatieven en VZW's	
2.4.2.2. Overzicht van Vlaamse initiatieven in de gemeente.	
2.4.2.3. Overzicht van Provinciale initiatieven in de gemeente.	
2.4.2.4. Overzicht van gemeentelijke initiatieven	
2.4.2.5. Gemeentelijk beleid op vandaag	
2.4.3. SWOT	
2.4.4. Enkele vaststellingen	
2.4.5. Bij wijze van besluit	
2.4.6. Visie	

3. Evaluatie van het voorbije cultuurbeleid	41
3.1. ondersteuning van het socio-culturele leven	
3.1.1. subsidies actualiseren	
3.1.2. gratis dienstverlening behouden	
3.1.3. culturele infrastructuur optimaliseren	
3.1.4. de bibliotheek bevordert de cultuurparticipatie en steunt actief de lokale verenigingen	
3.2. bescherming en luister van de taal	
3.2.1. kansen geven	
3.2.2. vorming is belangrijk	
3.2.3. andere initiatieven op dit vlak	
3.3. beeldende kunsten	
3.3.1. behoud steun tekenacademies	
3.3.2. bezoek aan kunstevenementen of happenings	
3.3.3. kansen geven	
3.3.4. kunst in publieke ruimte	
3.3.5. broodzakken actie: kunst aan tafel !	
3.4. podiumkunsten	
3.4.1. adressen verzamelen	
3.4.2. sensibilisatie via infoblad	
3.4.3. amateur gezelschappen blijven steunen	
3.4.4. krachten bundelen: schoolvoorstellingen via Folk muziekcentrum	
3.4.5. cultuur in de pas	
3.4.6. podiumkansen geven	
3.4.7. cultuur voor senioren	
3.4.8. deelname aan podium evenementen in een grootstad	
3.4.9. herdenkingsweekend : 90 jaar mijnen slag	
3.4.10. volksmuziekschool	
3.5. erfgoedbeleid	
3.5.1. inventarisatie- bewaren en ontsluiting	
3.5.2. bescherming/ bewaring	
3.5.3. impulsen geven	
3.5.4. permanente presentaties uitbouwen- belang van projectsubsidies	
3.5.5. vrijwilligerswerk blijft belangrijk	
3.5.6. evenementen als blikvangers	
3.5.7. informatievertrekking	
3.5.8. oprichting van een intergemeentelijke projectvereniging voor cultuur en erfgoed	
3.5.9. bij wijze van besluit	
3.6 algemeen besluit	
4. Algemene aandachtspunten en doelstellingen	64
4.1. aandachtspunten en enkele concrete acties	
4.2. algemene doelstellingen	
5. Overzicht: beleidsinstrumenten en middelen.....	68
5.1. Financieel overzicht: begroting 2007 en 2008.	
5.1.1. detail begrotingen 2007 en 2008	
5.1.2. samenvattend overzicht: evolutie 2002- 2007	
5.1.3. besteding van de te verwachten 1 euro per inwoner	
5.2. Subsidies	
5.3. Dienstverlening	
5.4. Gemeentelijke culturele dienst/ personeel	
5.5. Culturele infrastructuurstructuur	
5.6. Samenwerkingsverbanden	
6. Proces van cultuurbeleidsplanning.....	74
6.1. De communicatie- en participatieacties	
6.1.1. Bij de voorbereiding	
6.1.2. De uitvoering, evaluatie en bijsturing	
6.1.3. manier waarop het plan wordt gecommuniceerd aan de bevolking	
6.2. Synergie met andere beleidsplannen	

0. het lokale cultuurbeleid

Met het gemeentelijke cultuurbeleid in Heuvelland willen wij de volgende twee algemene doelstellingen bereiken:

1. het bevorderen van de kwalitatieve ontwikkeling van de cultuur in onze gemeente
2. het bevorderen van de deelname van de bevolking aan het culturele leven, omwille van zijn persoonlijke en maatschappelijke welzijn

Op het culturele veld zijn er echter verschillende spelers die deze beide doelstellingen, soms specifiek gericht op bepaalde doelgroepen, in hun vaandel dragen: het onderwijs, privé initiatieven, vzw's, particulieren, de Vlaamse overheid....

De gemeente als vertegenwoordiger van het lokale algemene belang en als hoeder van het welzijn van geheel de bevolking, ook van zij die kansarm zijn, heeft binnen zijn grenzen een rol in dit alles te spelen. Deze rol kent verschillende invullingen.

- Soms is de gemeente enkel de samenbrenger van alle spelers op het veld; de gemeente als coach.
- Soms is hij de motor en pakt hij zelf witte vlekken aan; de gemeente als voortrekker.
- Soms zorgt de lokale overheid voor stimulerende randvoorwaarden; de gemeente als een actieve supporter.
- of is het bestuur een doorgeefluik van informatie van hogerhand; de gemeente als spreekbuis.

De gemeente is wel de enige lokale speler die een integrale benadering van het cultuurbeleid vooropstelt. Alle facetten van het cultuurbeleid dienen op een harmonische manier op elkaar afgestemd en ontwikkeld te worden.

In dit plan streven wij naar een integraal cultuurbeleid en focussen concreet op volgende beleidsdomeinen:

- ondersteuning van het socio- culturele leven
- bescherming en luister van de taal/ bevorderen van de leescultuur
- beeldende kunsten
- podiumkunsten
- cultureel erfgoed

Met de bescheiden middelen die wij hebben proberen wij op elk domein een rol te spelen: soms als coach, soms als motor, soms als supporter, soms als spreekbuis ...

1. Het maatschappelijke kader

1.1. Enkele kerngetallen op demografisch, socio - economisch en bestuurlijk vlak.

BEVOLKINGSAANTAL: 8218 (toestand 01.01.06)

ACHT DORPSKERNEN

- Wijtschate :	2090
- Nieuwkerke:	1524
- Westouter:	1329
- Kimmel:	1132
- Dranouter:	700
- Loker:	610
- De Klijte:	572
- Wulvergem:	261

OPPERVLAKTE: 9420 ha

- 7818 ha landbouwgrond	
- 228 ha bosgrond:	2.5 %
- 1374 ha: rest:	14.5 %

BEVOLKINGSDICHTHEID

87 inwoners /km²
(Vlaanderen 436.3)

AANTAL GEZINNEN: (2004)

3188, waarvan	% Heuvelland
- 824 alleenstaanden	25.80 %
- 982 met 2 personen	30.80%
- 513 met 3 personen	16,10%
- 534 met 4 personen	16,80%
- 335 met 5 personen en meer	10,50 %

Opmerking:

- aantal landbouwgezinnen: 340
- (slechts) één op de acht inwoners leeft in een landbouwgezin!
- aantal gezinnen in 2000: 3150, het aantal gezinnen stijgt ook in onze gemeente (gezinsverdunding)

FAMILIEFOTO : 01.01.06

- - 20 jaar:	2.045 = 24,9 %
- 20-64 jaar:	4.710 = 57,3 %
- 65 plus:	1.462 = 17,80 %

BEROEPSBEVOLKING ('91)

- werkend:	3317
- werkzoekend:	227
- dienstplicht:	30
- zonder beroep:	4939

Opmerking: 54.3 % van de werkende beroepsbevolking werkt buiten Heuvelland

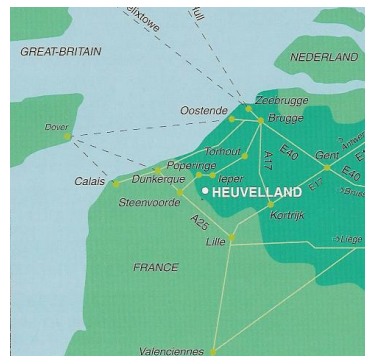
HUISVESTING ('91) vergelijkbaar recent materiaal hebben we nog niet gevonden..

3038 woningen waarvan

- 95.3 % bewoond en waarvan
- 35 % geen klein comfort heeft (stromend water, bad of douche, wc met spoeling)
- 70% bewoond wordt door de eigenaar

Opmerking

47 % van de bevolking woont 'te lande ', dus niet in een woonkern, dit slaat op ongeveer 1430 woningen

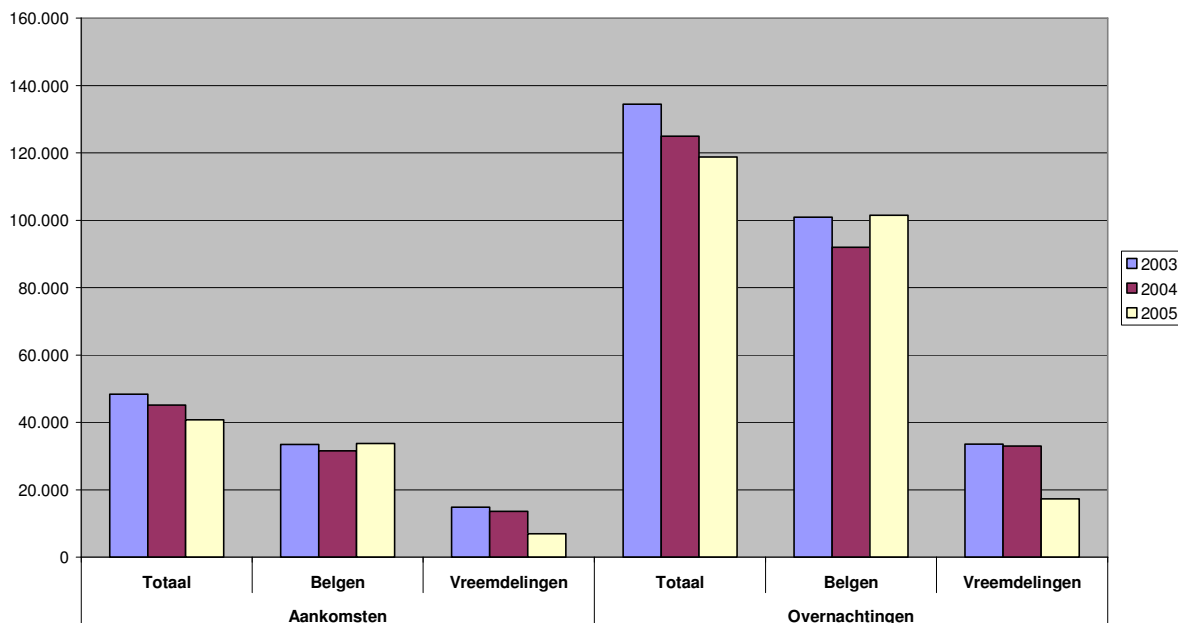

Heuvelland op de kaart.

TOERISME

- Verblijfstoerisme

**Evolutie aankomsten en overnachtingen 2003 - 2004 -2005 in Heuvelland
Hotels, Campings en Jeugdlogies**

enkele vaststellingen

- Zowel het aantal aankomsten als het aantal overnachtingen dalen in betrokken periode. Deze daling is vooral te wijten aan de daling van het aantal vreemdelingen.
- Heuvelland is, na de Kust, in 2003 en 2004 de voornaamste verblijfplaats is in West-Vlaanderen. Jeugdverblijven trekken het meest aantal bezoekers. De Lork huisvestte in 2004 31.592 mensen. In 2005 logeerden in Het Eksternest 10.996 jongeren, in De Bosgeus 12.852.

Opmerking:

- zonder jeugdvakantiewoningen, kamer met ontbijt én hoevetoerisme: het NIS geeft deze cijfers niet vrij...
- de onderverdeling jeugdlogies, campings en hotels wordt recent niet meer gemaakt maar in '97 vormden de jeugdlogies nog 84 % van alle overnachtingen.

SPORT/CULTUUR: aantal organisaties

- Socio-kulturele vereniging (SKV's): 85
- jeugd: 11
- sport: 26
- één sporthal, acht ontmoetingscentra, één POB

BESTUURSKRACHT VAN DE GEMEENTE

- Objectief belastingsvermogen per inwoner '98: Mesen, 21/ Heuvelland: 29/ Ieper: 38/ Gent: 57
- Personeelsleden per 1000 inwoners: Heuvelland 5.4 / Ieper :9.8 /Gent 19.14
- Verhouding gesco's in totaal personeelsbestand: Heuvelland 49 % / Ieper: 36% /Gent: 14.49%
- Gemeente-, investeringsfondsen en SIF gemiddelde BF per inwoner, in 2003 spreken de cijfers over het nieuwe gemeentefonds¹

	1997	2000	% stijging tav. 97 absoluut	
0-10.000 inw.	4852	5276	9	+ 424
Heuvelland	5.803	6310	8,7	+ 507
Gem. Vlaanderen	8.275	9062	10	+ 787
Gent	29.573	36.056	22	+ 6483
Antwerpen	26.774	33.159	24	+ 6385

¹ Louter indicatief en ter informatie nemen wij de grootsteden Gent en Antwerpen: tesamen tellen zij evenveel inwoners als alle gemeenten onder de 10.000 inwoners samen.

	2000	2003	% stijging tav. 2000 absoluut	
Heuvelland	6.310	9.171	45	+ 2861
Gent	36.056	36.382	0,9	+ 326
Antwerpen	33.159	34.746	4,7	+ 1587

Opmerkingen

- Sedert 2003 is het nieuwe gemeentefonds in voege met oa. enkele criteria meer op maat van die gemeentebesturen met een kleine bestuurskracht en een landelijk karakter. Het positieve effect is duidelijk. De SIF plus middelen werden wel uit het nieuwe gemeentefonds getrokken en via het stedenfonds onder de steden verdeeld, vandaar de (eerder) geringe stijging van deze middelen bij de groot steden.
- In deze tabellen is wel geen rekening gehouden met de vele decreten die centrumversterkend werken en dus bijkomende middelen genereren voor centrumsteden: cultuurbeleid, sportbeleid, huidig museum beleid ,stedenfonds, jeugdbeleid kansarmoede aanpak, veiligheidsbeleid (politiehervorming) ea. Het geschetste beeld is dus onvolledig.
- Fiscale draagkracht

Fiscale opbrengst Gemeenten	100 opcent. / per inwoner		opbrengst 1 % APB/ per inwoner		% belastingsopbr. in ink. gem. ²
	1994	1998	1994	1998	
0-10.000 inw.	441	?	734	?	49
Heuvelland	354	410	456	596	50
Gem. Vlaanderen	490	595	810	991	42
Gent	757	913	900	1049	22
Antwerpen	896	1204	859	952	31

1.2. eerste vaststellingen

Heuvelland is een plattelandsgemeente:

- Waarvan de helft van de bevolking niet in een woonkern woont;
- Bestaande uit acht verschillende kernen (één vraag naar het beleid = 8 vragen naar het beleid);
- Groot in oppervlakte en uitgestrektheid;
- Waar 7 van de 8 inwoners **geen** rechtstreeks verband hebben met de landbouw;
- Waarvan de helft van de werkende beroepsbevolking buiten de gemeente werkt;
- Waar ¼ van de tewerkstelling ingevuld wordt door niet Heuvellanders;
- Met een belangrijke toeristisch aanbod oa. op het vlak van jeugdovernachtingen, jeugdkampen;
- Met een sterk verenigingsleven;
- Met minder mogelijkheden op bestuurlijk vlak dan een doorsnee Vlaamse gemeente mede door de kleinere toelagen van de Vlaamse overheid per inwoner én de geringe financiële draagkracht van de bevolking.

1.3. beschrijvende toelichting

Heuvelland is een verzamelnaam van 8 dorpen, gelegen tussen Ieper en de Franse grens. Een aantal dorpen klinken bekend in de oren. Dranouter legt de link naar het jaarlijks terugkerend Folkfestival. Westouter, als het kampendorp uit de regio, doet velen dagdromen van hun jeugdbewegingsjaren. Wie Kemmel zegt, zegt de Kemmelberg, in het wielermilieu is deze getuigenheuvel erg in trek. Wijtschate en zijn boog herinnert de kenners van de eerste wereldoorlog aan de eerste grootschalige oorlogsvoering onder de grond. Het heuvelend landschap herbergt verder nog Wulvergem, Nieuwkerke, Loker en De Klijte. Al bijeen leven hier zo'n 8200 inwoners waarvan bijna de helft niet in een dorpskern wonen. Deze wonen dus letterlijk 'te lande'. De gemeente is heel uitgestrekt. Rijdt men van oost naar west dan doet men er bijna 20 km. over. De tewerkstelling situeert zich vnl. op het vlak van de landbouw en het toerisme (horeca). Bijna de helft van alle toeristische overnachtingen in de Westhoek worden hier in Heuvelland gerealiseerd. Heuvelland heeft heel wat troeven voor de toerist: een prachtig landschap, een boeiend cultureel verleden en erfgoed, een netwerk van fiets- en wandelpaden, een rijk recreatief aanbod.. Tevens is het er aangenaam wonen.

² gemiddeld aandeel fiscale opbrengsten in de eigen inkomsten : 1990: 37 % , 2000: 47 %

Een kleine bevolking in een uitgestrekt gebied met een sterk landelijk karakter stelt de Gemeente Heuvelland voor extra bestuurlijke problemen. Bovendien is het een fiscaal armere bevolking. Industrie is er niet of nauwelijks aanwezig. De inkomsten zijn beperkt. Het 'rendement' van de uitgaven echter is kleiner dan in een stedelijk gebied (verspreide bewoning). De Vlaamse overheid verleent ook minder toelagen per inwoner dan het Vlaamse gemiddelde. Dit alles maakt dat de Gemeente Heuvelland weinig bestuurskracht heeft en telkens weer creatief moet zoeken om met de bescheiden middelen toch tegemoet te komen aan de vragen van de eigen bevolking én de talrijke bezoekers, ook op cultureel vlak.

1.4. het leefbaarheidsonderzoek in de Westhoek

In 1997 voerde de provincie West Vlaanderen een leefbaarheids onderzoek in de Westhoek uit. Opzet was de leefbaarheid van de dorpen in deze regio in kaart te brengen, tendensen te ontwaren, verbanden te leggen, beleidsvoorstellen uit te werken... Uiteraard ontsnapt onze gemeente niet aan de ontwikkelingen welke in dit rapport beschreven staan. Enkele relevante vaststellingen en citaten die op vandaag nog steeds van kracht zijn;

1.4.1. Huisvesting- omgevingskwaliteiten

- Gezinnen die op zoek zijn naar een woning kijken veel minder dan vroeger naar de 'vertrouwde afdeling' (woningen in eigen dorp, buurdorpen, gemeente waar ze werken), maar gaan rondkijken in de gehele supermarkt van woningen op streekniveau. Hierbij speelt de kwaliteit van het product en het imago een belangrijke rol. Je kunt dus gerust stellen dat de Westhoek steeds meer op weg is van een optelsom van verschillende lokale woningmarkten (zoeken binnen de eigen gemeentegrenzen) naar één grotere regionale woningmarkt (zoeken binnen de streek).
- Nieuwe gezinnen zoeken dorpen met kwaliteiten. Ze zoeken een kwaliteitsvolle woning, maar ook een kwaliteitsvolle woonomgeving. Ze verkennen hiervoor steeds meer een ruimere omgeving. Zowel acties rond de kwaliteit van de woningen als van de woonomgeving zullen voor de gehele Westhoek dus nodig zijn. Slechte stedenbouwkundige ingrepen kunnen dan ook het uitzicht op het leefbaar dorp hypothekeerders. Om de kwaliteit van de dorpen en de regio te vrijwaren, moet de overheid hier de nodige zorg aan besteden.
- Wonen in een aangenaam dorp is voor de meeste gezinnen enkele een zinvol perspectief als er in of buiten de streek een voldoende werkaanbod kan worden ontwikkeld.
- Visuele kenmerken worden dan ook steeds vaker doorslaggevend bij de selectie van een geschikte woning, woonplek of woondorp. Visuele elementen als omgeving, landschappelijke kwaliteiten, dorpsprofiel, kwaliteit van het publiek domein (pleinen en straten), beplanting en bebouwing van de kernen en culturele aspecten spelen dan ook een steeds belangrijker rol.

1.4.2. Mobiliteit

- De activiteitschaal, waarbinnen de dagelijkse activiteiten van plattelandsbewoners zich afspelen, wordt steeds groter. Dit betekent dat de vroeger zo vanzelfsprekende relatie tussen het aantal inwoners van een dorp of een gemeente en een voldoende draagvlak (voldoende klanten of gebruikers) voor de aanwezige winkels en diensten afbrokkelt.
- De meeste gezinnen beschikken over één (60%), sommige over twee wagens(30%). Minder dan 10 % van de gezinnen beschikt niet over een eigen wagen. Deze laatste zijn uiteraard veel oudere bewoners en jongeren maar ook gezinnen waar de partner met de wagen uit werken gaat of mensen die door hun beroep aan huis gebonden zijn. Ze worden in het onderzoek vervoersafhankelijken genoemd, ze zijn dus afhankelijk van burens, vrienden of het openbaar vervoer om ergens te raken. Ongeveer 10% van de gezinnen in de Westhoek heeft met dit probleem te maken.

1.4.3. Bestuur- gemeenschap

- Ook voor gemeentebestuurders wordt het moeilijker om in te schatten welk aanbod hun bevolking nu precies zoekt en verwacht binnen de gemeentegrenzen. Hun inwoners 'ontglippen' hen. De bewoners gaan vreemd.
- Bestaat het klassieke dorp nog? Het dorp waar iedereen het wel en wee van de bewoners kent; het dorp met zijn sterk verenigingsleven, zijn spontane leidersfiguren, het dorp met zijn sterke sociale controle én sociale spankracht?... Het bestaat nog maar dit klassieke beeld van het traditionele dorp verdwijnt langzaam maar zeker naar de achtergrond.
- Nieuwe bewoners hebben bewust gekozen om in dit dorp te komen wonen. Ze deden dit vooral omdat hun woonvoorkeur uitgaat naar een rustige, aangename woonplek. Het is wel het begin van een nieuwe vorm van samenhang in het dorp. We spreken van een moderne dorpsbinding.
- De dorpsraden die werken rond knelpunten en acties in verband met aangenaam wonen in het dorp kunnen op veel belangstelling rekenen. Er zijn nog nooit zoveel dorpsraden geweest in de Westhoek. Ze zijn de woordvoerders van moderne en fiere dorpsgemeenschappen.
- De behoeften aan lokale infrastructuur (ontmoetingsruimte, sport - en recreatiemogelijkheden, speelomgeving) en aan kinderopvang zijn het gevolg van een verjonging en vernieuwing in het dorp. Een leefbaarheids strategie moet die dynamiek verder bestendigen. Ook gemeenten moeten zich engageren, voor bijvoorbeeld begeleidende infrastructuurwerken (pleintjes, straatmeubilair, speelpleinen.)

- De dorpskernen in de Westhoek kunnen in vier types onderverdeeld worden; dorpen dynamisch door aantrekkelijkheid (bv.Dranouter, Loker, Kemmel, Westouter), dorpen dynamisch door mogelijkheden (bv. De Klijte), stagnerende oude centra (bv. Nieuwkerke, Wijtschate), stagnerende kleine kernen (bv. Wulvergem).

1.4.4. Tewerkstelling - toerisme- recreatie-cultuur

- Er komt meer en verbrede aandacht voor nieuwe economische dragers van plattelandsgebieden (recreatie, cultuur, toerisme, welzijn, landschapszorg...).....We staan aan de vooravond van een fase waarbij de regio's met sterke recreatieve en culturele troeven aan belang zullen winnen.

1.5. Algemene swot analyse gemeente Heuvelland

Sterktes

- landelijk nog relatief gaaf;
- aantrekkelijk en uniek landschap: 4 getuigenheuvels met typische vergezichten, een heuvelrug ;
- kleinschaligheid- 8 kleine dorpskernen – aanspreekbaarheid;
- uitgebreid verenigingsleven;
- bestuurlijk: overzichtelijk, pakbaar, dicht bij de burger ;
- socio culturele troeven: sterk toerisme, enkele evenementen met een sterke uitstraling, jeugdkampen
- een uniek verleden: mijnslag- WOI, 16° eeuw - geuzentijd, Kelten, Romeinen, Franse revolutie
- verblijfstoerisme is sterk uitgebouwd ;
- gelegen in een dynamische streek: de Westhoek ;
- een provinciebestuur met actieve aandacht voor de plattelandsproblematiek ;
- een dynamisch regionaal landschap dat open staat voor de raakvlakken natuur-cultuur-toerisme;

Het gaaf landschap is een belangrijke troef.

Zwaktes

- bescheiden bestuurskracht, weinig bronnen van inkomsten, kleine personeels bezetting ;
- verspreide bewoning ;
- leefbaarheid van de landbouw: tendens naar grootschaligheid, rationalisering, werken in loondienst;
- verouderd woningbestand, veel woningen zonder klein comfort (hoger dan Vlaams gemiddelde);
- nieuwbouw kansen beperkt: Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV), dus ook een daling van nieuwe en jonge gezinnen, dus ook van onze financiële draagkracht;
- gelegen tegen de Franse grens, ver van de 'zon' Brussel;

Kansen voor:

- toerisme en recreatie: landschap, rijk cultureel verleden;
- kleinschalige vernieuwende projecten betreffende cultureel erfgoed en landschapszorg;
- natuurontwikkelingsprojecten;
- nieuwe samenwerkingsverbanden op toeristisch recreatief vlak ;
- een vernieuwde confrontatie van onze inwoners met de geschiedenis van hun eigen dorp en streek;

Bedreigingen

- een Vlaams beleid dat in zijn globaliteit nog steeds te stedelijk gericht is (conventantwerking inzake erfgoed bv.)
- nog steeds ontbreken van een samenhangend plattelandsbeleid op Vlaams niveau;
- Een 'hamburgerwetgeving' betreffende het landschap en erfgoed welke de realisatie van concrete projecten bemoeilijkt;
- Te geringe reflex om ook het lokale bestuur zijn rol te laten spelen in landschaps- en beschermings- en natuurprojecten. Bv. afbakening GEN gebieden of beschermde landschappen

Deze elementen worden later ifv. het aangesneden thema uitgebreider uitgewerkt.

1.6. bij wijze van besluit

Om ook in Heuvelland verder een krachtadig cultuurbeleid te kunnen ontwikkelen zullen we in de toekomst verder belang moeten hechten aan;

- 1 **samenwerking met lokale en regionale partners.** In het bijzonder denken wij hier aan het RLWH en de gebiedsgerichte werking van de provincie. Lokaal aan overlegmomenten met directies van de lagere scholen en aan samenwerkingsverbanden tussen onze kunstenaars, fanfares, toneelgezelschappen ea. Eigenlijk doen

wij hier aan opbouwwerk: samen met inwoners rond gemeenschappelijke interesses nieuw ideeën van onderuit (bottom up) laten groeien en deze de nodige draagkracht en slaagkansen meegeven. Wel wetende dat dit verhaal nooit af is en na verloop van tijd (jaren) de draad terug opgenomen moet worden

- 2 **samenwerking met onze buurgemeenten** rond gemeenschappelijke belangen, zorgen en ideeën. Intergemeentelijke samenwerking vinden wij belangrijk op voorwaarde dat alle partners op voet van gelijkwaardigheid een gelijke stem krijgen in dit geheel en de lasten en taken ifv. de draagkracht van de deelnemers gespreid worden. Goede afspraken in overleg en op voorhand opgemaakt moeten voorkomen dat de samenwerking uit de hand loopt. Als grensgemeente staan wij tevens open voor samenwerking met onze Franse burens.
- 3 het zoeken van **externe projectfinanciering** bij de Provinciale, Vlaamse en Europese overheden. Gezien onze bescheiden middelen is het noodzakelijk willen wij nieuwe initiatieven ontwikkelen dat we hoe dan ook een beroep kunnen doen op externe cofinanciering: Interreg IV, programma voor plattelandsontwikkeling, erfgoedconvenant, Koning Boudewijnstichting ea... De opmaak én de opvolging van de nodige subsidiedossiers is wel een zeer tijdrovende en omslachtige zaak.
- 4 het **verstevigen van de link toerisme/ recreatie- cultuur/erfgoed- natuur**: ons cultuurlandschap is de drager van dit gecombineerde streven. De vele littekens zijn de plekken waar we ons verhaal kunnen brengen...Bij voorkeur is dit een verhaal dat het landschap in al zijn facetten belicht; landschapselementen, cultuur historische relictien, natuur, geologie etc...
- 5 Het blijven hameren op Vlaams niveau op een meer streekgerichte aanpak van het cultuurbeleid, **naast en waar wenselijk aanvullend op het stedenbeleid**. Het is niet zo dat een centrumfunctie benadering van het cultuurgebeuren per definitie een goede zaak is. Veel hangt van lokale gebeurtenissen af. Het Vlaamse beleid heeft in het recente verleden zich teveel toegespitst op 'cultuur als zijnde een podiumgebeuren' en de vraag waar dit podium ifv. rendementstermen het best geplaatst kan worden
- 6 Het **verstevigen van de interne werking** van de dienst 'welzijn en cultuur'. Het is wenselijk dat de dienst nog meer als een team naar buiten treedt.

2. Het cultuurbeleid en het culturele veld

2.1 Het bestaande socio-culturele leven –gemeenschapsvormend

2.1.1. Situatieschets

2.1.1.1. Culturele organisaties actief in Heuvelland: doelpubliek, werking, activiteiten, aantal leden³

gemeenschapsvormend met socio culturele inslag

KWB: 1 / 40⁴

- doelpubliek: leden uit de arbeidersbeweging
- werking: voordrachten, jaarlijkse ledenvergadering, fabrieksbezoeken ea.
- actief in / aantal leden: 40
-

OKRA: 8/ 969

- doelpubliek: senioren
- werking: ledenvergaderingen, toneel, ontspanning en spelprogramma's, zomerfeest, kaarting
- actief in/ aantal leden: De Klijte/117, Dranouter/148, Kemmel 141/, Loker/125, Nieuwkerke/123, Westouter/122, Wijtschate/178, Wulvergem/15

Blijf jong Nieuwkerke: 1 / 54

- doelpubliek: senioren, lid van de socialistische gepensioneerden
- werking: ledenvergaderingen, ontspanning en spelprogramma's
- actief in/ aantal leden: Nieuwkerke/54

KVLV: 6 / 459

- doelpubliek: vrouwen die landelijk wonen, al dan niet landbouwers
- werking: feestvergadering, vormende activiteiten, kerstfeest, voordracht, kooklessen, bloemschikken
- actief in/ aantal leden: Dranouter/ 73, Kemmel/63, , Loker/62 ,Nieuwkerke/75, Wijtschate/155, ,Wulvergem/31.

KAV: 5/ 257

- doelpubliek: vrouwen uit het arbeidersmidden
- werking: inrichten van socio culturele activiteiten met spreker en ontspanning, kermis, algemene vergadering, demonstraties, lessenreeksen
- actief in/ aantal leden Dranouter/30, Kemmel/53, Nieuwkerke/45, Westouter/69, Wijtschate/60, ,

VIVA-SVV: 1/ 50

- doelpubliek: leden aangesloten bij de nationale koepel
- werking: ledenfeest, tombola
- aantal leden: 50
- actief in Nieuwkerke

Landelijke Gilden: 5 / 289

- doelpubliek: mannen die landelijk wonen, al dan niet landbouwers
- werking: organisatie van socio culturele activiteiten, ledenfeest,
- actief in/ aantal leden: samenwerking De Klijte Dranouter-Loker/40, ,Kemmel/50, Westouter/45, Wijtschate/88, , Nieuwkerke- Wulvergem/66.

Gezinsbond ⁵: 6/ 595

- doelpubliek: gezinnen uit ieder dorp
- werking: watergewinning, kleuterzwemmen, paaseierenraap, culturele activiteiten voor grootouders, kinderopasdienst, bedrijfsbezoek, natuurdag, algemene vergadering, barbecue met kermis, vormingsmomenten leden
- actief in / aantal leden: De Klijte/ 30,Kemmel/ 125, Loker/70, Westouter/ 70, Wijtschate/ 180 en het samenwerkingsverband Heuvelland Zuid/120

³ Gebaseerd op de aanvraagformulieren toelage 2007

⁴ eerste getal: aantal verenigingen/ tweede getal: totaal aantal leden

⁵ Staat in het subsidiereglement onder gezinsvoorzieningen

gemeenschapsvormend rond culturele biografie

St. Maartencomité- Sinterklaascomité: 8

- doelpubliek: 6-12 jarigen van ieder dorp
- werking: st Maartensfeest en bijhorende geldinzamel activiteiten
- actief in De Klijte/6 Dranouter/7, Kemmel/9, Loker/ 8, Nieuwkerke/2, Westouter/10, Wijtschate/13, Wulvergem/7

Feestcomite's: 8

- doelpubliek: inwoners eigen dorp
- werking: opzetten van activiteiten in en rond de kermisweek, 11 novemberviering en eindejaarsviering (kerstverlichting Kemmel- dranouter-westouter) , lokaal dorpsfeest
- actief in De Klijte/5, Dranouter/10, Kemmel/10, Loker/3, Nieuwkerke/9, Westouter/11, Wijtschate/9, Wulvergem/6

Bebloemingscomité-: 2

- doelpubliek: inwoners eigen dorp
- werking: bebloemingsprijskamp, aankoop planten- hanging baskets, kerstverlichting
- actief in/ aantal leden: Kemmel/5, westouter/12,

Werk der volkstuinten: 1

- doelpubliek: éénieder met interesse voor tuinieren
- werking: inrichten hofprijskamp, samen aankopen, algemene vergadering, voordrachten, gemeentelijke bebloemingsprijskampen en hoeveverfraaiing
- actief in/ aantal leden: Kemmel/ 73,

N.S.B. 4

- doelpubliek: oud strijders en vrienden
- werking: organisatie herdenkingsplechtigheid 11 november wapenstilstand WOI., aankoop bloemstukken, tombola, ledenfeest
- actief in / aantal leden: Dranouter/4, Nieuwkerke/34, Westouter/50, Wijtschate/25

Geuzenproject vzw: 1

- doelpubliek: éénieder met interesse voor de 16° eeuw in de streek
- werking: studie van Nieuwkerke en omstreken in de 16° eeuw dmv. tentoonstelling, studieuitstap, geleide fietstocht, geleide wandeling, geuzenevenement(nocturnes), voordracht
- aantal leden: 12
- actief in Nieuwkerke

*de geuzennocturnes trekken
jaarlijks veel volk.*

Reuzenproject: 1

- doelpubliek: het reuzen minnend Heuvelland
- werking: onderhoud van de reuzen, organiseren van uitstappen
- aantal leden: 12
- actief in Nieuwkerke

gemeenschapsvormend rond culturele uitingsvormen: beeldende kunsten

Davidfonds :3/ 144

- doelpubliek: het cultuurminnende Heuvelland
- werking: organisatie boekenbeurs, spreekbeurt, kerstfeest, uitstappen, filmuniversiteit, kinderfilm
- actief in/ aantal leden: Kemmel/ 50, samenwerking De Klijte Dranouter,Loker en Westouter/60, samenwerking Wijtschate Nieuwkerke-Wulvergem/34

Foto en diakring spectrum: 1/ 11

- doelpubliek: amateur fotografen
- werking: bevorderen van de fotografie via voordrachten, tentoonstellingen, aankoop projector ea
- actief in Nieuwkerke

Podiumkunsten

Koren : 5/ 124

- doelpubliek: liefhebbers van de vocale kunst beluistering
- werking: repetities, optreden voor eigen publiek en op verplaatsing, reizen, muzikale vorming , feestmaaltijd leden

- actief in/ aantal leden: St. Eligiuskoor Westouter/26, St. Laurentiuskoor Kemmel/ 22, St. Antoniuskoor Dranouter/ 12, gemengd koor 'Hoogland' Wijschate /36 en Koor Jubiloetje Wijschate /28

Toneelverenigingen: 4/143

- doelpubliek: toneelminnende inwoners uit de regio
- werking: repetities, diverse voorstellingen in Heuvelland en Frans-vlaanderen
- actief in/ aantal leden: volkstoneel Frans- Vlaanderen / 19, nieuw Wulvergems toneel/60, Kemmels toneelgezelschap/30, Met Hert en ziel Wijschate/34

Fanfares/ harmoniën: 3/120

- doelpubliek: fanfare minnende inwoners van Heuvelland en regio
- werking: wekelijkse repetities, (wandel-) concerten
- actief in/ aantal leden: katholieke Harmonie St. Cecilia Nieuwkerke /67, Koninklijke fanfare St. Cecilia Nieuwkerke/20 , muziekmatschappij Vlaamse vrienden' Westouter/33,

Bijzondere projecten: internationaal aspect

Missiekring: 2/77

- doelpubliek: inwoners Heuvelland met interesse in de 3° wereld problematiek
- werking: naaiking tvv. 3°wereld, sprekers uit 3° wereld landen, steun aan onze missionarissen,
- actief in/ aantal leden: Kemmel/ 25, wijschate/ 52

VZW Folkfestival 1/25

- doelpubliek: het Folkminnend Vlaanderen
- werking: organisatie van het Folkfestival, beheer en werking muziekcentrum 't Folk, organisatie kinder-rechtenfestival, joods festival, volksmuziekschool
- aantal leden: 25 leden, 70.000 toeschouwers
- actief in Dranouter , met een regionale en internationale uitstraling

Buitenbeentjes

Vallen ook onder culturele organisaties: de Bergvink en de Javelotclub

Vaststellingen

- overzicht :	aantal verenigingen actief in Heuvelland/ aantal leden	
gemeenschapsvormend socio cultureel	33 (34)	2713 (2960)
gemeenschapsvormend rond culturele biografie	25 (33)	nt. Relevant
gemeenschapsvormend rond culturele uitingsvormen	4 (4)	155 (173)
podiumkunsten	13 (14)	387 (320)
bijzondere projecten: internationaal	2 (2)	102 (124)
totaal	77 (87)	3357 (3577)

() aantal in 2002

Opmerkingen

- in deze cijfers wordt geen rekening gehouden met 'papierleden' en het gegeven dat iemand lid kan zijn van verschillende organisaties.
- De terugval van het aantal leden is vooral toe te schrijven aan het stopzetten van heemkring Douvie.
- Nav. het herwerken van de subsidiekanalen in 04 werden ook alle organisaties gescreend op hun actieve werking..

2.1.1.2. gemeentelijke culturele vrijetijdsinitiatieven

Vrijetijdsinitiatieven op zich organiseert de dienst niet. Dit is een taak voor het georganiseerd vrijwilligerswerk. Als we initiatieven ontwikkelen dan situeren die zich eerder op het vlak van het kunsten,- lees – of erfgoedbeleid. Hierbij werken we nauw samen met lokale organisaties.

2.1.1.3. gemeentelijk culturele beleidsinstrumenten op vandaag

voorafgaande opmerking: in dit gedeelte beperken wij ons tot een korte beschrijving van de beleidsinstrumenten, een grondige evaluatie van het voorbije beleid vind men terug in het hoofdstuk.3.1.

Subsidies

Momenteel zijn volgende reglementen in voege:

- de subsidie buitengewone culturele manifestaties
- de gewone werkingssubsidies

Dienstverlening

- culturele organisaties mogen **gratis** copies laten nemen op het gemeentehuis van uitnodigingen voor eigen activiteiten en vergaderingen, dus gericht aan hun leden
- de bibliotheek stelt haar infrastructuur en haar werking ten dienste van het socio-culturele leven
- er bestaat een **gratis** uitleendienst voor volgende materialen: tentoonstellingspanelen, -kasten,- spots, nadars, podia, brandblusapparaat, vlaggen, verkeerskegels, touwen
- het gebruik van de ontmoetingscentra voor de lokale verenigingen is **gratis** behalve voor de organisatie van de hierna genoemde activiteiten waarvoor een vergoeding dient te worden betaald
 - activiteiten toegankelijk voor het publiek waar wordt gedanst, hier telt wel een speciaal tarief voor de eigen verenigingen van Heuvelland.
 - activiteiten toegankelijk voor het publiek zoals gezelschapsspelen, kaartingen, vogelpik ea. en maaltijden toegankelijk voor het publiek.
- de gemeente betaalt een forfaitaire regeling mbt.de sabam van de OC's . Deze dekt alle mechanische muziekuitvoeringen dmv. radio, cassette recorder, CD.. ter gelegenheid van kosteloze activiteiten.(kerstfeesten, feestmaaltijden, vlaamse kermis, kaartingen, tentoonstellingen, diamontages,ea..)Blijven uitgesloten:
 - filmvertoningen
 - toneelopvoeringen zelfs zonder toegangsgeld
 - alle feesten waarvoor toegangsgeld wordt gevraagd
 - alle feesten die opgeluisterd worden door een orkest of kunstenaar met een uitkoopsom.

Gemeentelijke culturele dienst /personeel

- volgende ambtenaren ondersteunen rechtstreeks het socio culturele leven
 - een FT cultuurbeleids coördinator
 - een PT erfgoedmedewerker (nieuw sedert juni 2006)
 - een FT administratief medewerkster
- lokatie : gelegen op het gemeentehuis, Bergstraat 24 Kemmel Heuvelland
- taken:
 - integraal en kwalitatief cultuurbeleid stimuleren (visievorming)
 - beleidsaandacht voor cultuur vergroten
 - ondersteunen cultuurraad en programmatie
 - begeleiding opmaak, uitvoering en evaluatie van cultuurbeleidsplan
 - redactie waarnemen cultuurbeleidsplan, actieplan en werkingsverslag
 - coördinatie van de verschillende aspecten van het gemeentelijke cultuurbeleid
 - dagelijkse leiding van het gemeenschapscentrum organiseren

opmerking: de omschrijving : cultuurbeleidscoördinator dekt niet de volledige lading van het werkveld in onze gemeente. Eigenlijk mogen we meer spreken van een cultuurbeleidsorganisator.

Culturele infrastructuurstructuur

* **acht ontmoetingscentra:** Het beheersorgaan van het gemeenschapscentrum beheert volgende culturele infrastructuurstructuur

	Polyvalente zaal	podium	tentoonst.	Vergader	leskeuken
✓ Westouter, OC Utendoale,	243,8 m ²	1	-	1	1
✓ De Klijte, OC De Fontein,	271,77m ²	-	-	1	1
✓ Kemmel , OC De Gaper,	268,9m ²	-	-	3	1
✓ Wijtschate , OC De Klaverhulle,	195,5m ²	-	-	3	1
✓ Wulvergem , OC De Walvis,	294m ²	1	-	1	1
✓ Nieuwkerke, OC 't Seultje	-	-	123,5m ²	5	1
✓ Dranouter , OC De Klakeye,	226,55m ²	1	-	1	1
✓ Loker , OC De Galoye,	87 m ²	-	-	1	1
<i>Totaal</i>	<i>1587 m²</i>	<i>3</i>	<i>123.5m²</i>	<i>16</i>	<i>8</i>

Opmerking

- de aanwezigheid van een leskeuken in ieder OC is gerealiseerd op uitdrukkelijke vraag van de verenigingen zelf.
- De gemeente beschikt over mobiele podia om in die zalen waar er geen vast podium is ook podiumactiviteiten te laten doorgaan.
- Om erkend te worden als gemeenschapscentrum dient de gemeente Heuvelland te beschikken over: één polyvalente zaal van ten minste 200m², één of meerdere tentoonstellingsruimten met een totale oppervlakte van ten minste 100m², drie lokalen voor cultureel gebruik.
- Dank zij het jaar van het dorp werd in '78 een KB voor subsidiëring van dorpshuizen goedgekeurd waarbij iedere gemeente kon rekenen op een belangrijke subsidie bij de bouw/inrichting van een dorpshuis. Dit KB heeft voor Heuvelland heel zeker zijn verdiensten gehad.

Ieder dorp heeft zijn ontmoetingscentrum.

* Erfgoed lokalen

Sedert 2004 stelt de gemeente tevens erfgoedlokalen ter beschikking van het lokale erfgoedveld. Sinds kort wordt een particulier archief uitgewerkt. Dit omvat :

- een vergaderlokaal
- een computerlokaal
- een archiefruimte voor archief vzw Geuzenproject
- een archiefruimte voor andere particuliere archieven

* **de bibliotheek infrastructuur** : wordt beheerd door de beheerraad van de bib. en omvat leeszaal, kinderhoek, collectie, opslagruimte, vergaderzaal, WC's en inkom.

Begroting: we baseren ons op de begroting van 2007-2008

cultuurbegroting	technische omschrijving	2007	2008	toelichting
762/		<i>euro</i>	<i>euro</i>	
personeel cultuurdienst				
111-01	bezoldiging gemeentepersoneel	135.000,00	135.000,00	sabine, stefaan, thijs
111-02	idem, gesco	59.000,00	60.000,00	gesco TD
112-01	vakantiegeld	8.200,00	9.250,00	
112-02	vakantiegeld gesco's	4.300,00	4.400,00	
112-48	andere sociale vergoedingen	5.900,00	5.650,00	maaltijdcheques
113-01	patronale bijdragen vast personeel	31.100,00	29.500,00	
113-02	patronale bijdragen gesco's	3.400,00	3.450,00	
113-21	patronale bijdragen pensioenen	12.900,00	14.050,00	
415-02	vakbonds premies	500,00	520,00	
118-01	bijdragen sociale dienst	300,00	320,00	
121-01	reis en verblijfkosten pers en mand	2.000,00	2.500,00	
		262.600,00	264.640,00	
werking cultuurdienst				
122-48	erelonen en verg. andere prest.	9.000,00	9.000,00	copywriter
123-02	kantoorben. Recht. Vergr.	1.000,00	1.000,00	
123-06	prestaties derden, eigen functie	2.000,00	2.000,00	maaltijdcheques
123-07	frankeringskosten	500,00	1.000,00	
123-13	informatica	3.000,00	2.000,00	
123-17	kosten beroepsopl.	1.000,00	1.000,00	vorming personeel
123-19	aankoop boeken, doc.,abonnees	500,00	500,00	
123-48	andere adm. Kosten	1.000,00	1.000,00	oa. uitnodiggen
123-16	receptie en reproductiekosten	2.300,00	2.000,00	
124-06	prestaties derden, eigen functie	1.900,00	2.000,00	oa. Busvervoer
332-01	lidmaatschap forum lokaal cult.beleid	0,00	0,00	vvsg spreekbuis
1/332-01	lidmaatschap vereniging gemeent.bel.	2.500,00	8.220,00	projectvereniging CO7
		24.700,00	29.720,00	

OC's :onderhoud ,werking

122-04	erelonen lesgevers, optredens, auteursr	4.500,00	4.500,00	sabam
124-02	ont.centra techn. Rechtstr. Verbr.	2.000,00	2.000,00	
124-12	huur en onderhoudskosten techn.benod.	350,00	350,00	
125-02	ont.centra techn. Verbr.	29.000,00	25.000,00	gewoon onderhoud
125-03	ont.centra brandstoffen	8.000,00	9.000,00	
125-06	ont.centra prest. Derden gebouwen	25.000,00	15.000,00	
125-08	verzeke. Onr. Goederen	2.750,00	3.500,00	
125-12	leveren electr. Gebouwen	10.000,00	12.000,00	
125-13	leveren gas. Gebouwen	15.000,00	15.000,00	
125-15	leveren water gebouwen	2.000,00	2.200,00	
125-48	andere kosten geb.	125,00	125,00	
741-98	aankoop van meubilair	12.204,00	0,00	
741-51	aankoop ander bureaumateriaal	250,00	1.000,00	
744-51	aankoop machines,uitrusting	7.450,00	2.350,00	
		118.629,00	92.025,00	

subsidies

332-02	toelage cult. Org.	30.600,00	30.000,00	zonder 't Folk
7622/332-02	subsidies aan instellingen	5.000,00	6.000,00	overeenkomst 't Folk
763/332-02	toelagen feesten en plechtigheden	30.000,00	30.000,00	
		65.600,00	66.000,00	

patrimonium

723-54	aanpassingswerken geb. cultuur,sport	55.000,00	0,00	
724-54	buitengewoon onder. Geb. sport en cult	98.400,00	11.500,00	
762/712-54	Aankoop patrimonium Loker	112.000,00	0,00	schoolgebouw Dikkeb.
762/733-51	Studie OC Galoye Loker	7.500,00	15.000,00	studie nieuw OC
774/722-55	oprichten monumenten infrastructuurstructuurwerken in	10.000,00	0,00	Ierse zuiltjes
770/732-60	uitvoering	1.000,00	0,00	
773/732-60	infrastructuur in uitvoering	0,00	77.000,00	lijstermolen fase 1
774/723-56	aanpas.werken andere gebouwen	0,00	10.000,00	muur oorlogsm. NK
774/124-12	huur en onderhoudskosten monumenten	1.000,00	1.000,00	oorlogsmonumentjes
778/124-06	prestaties derden eigen aan de functie	40.000,00	52.500,00	restauratie bayernwald
767/741-98	aankoop van bib. meubilair	2.500,00	2.500,00	
		327.400,00	169.500,00	

2.1.2. SWOT analyse zoals opgemaakt door de Algemene Vergadering van de cultuurraad dd. 25.06.07**Sterkte**

- gratis gebruik van de OC's die goed uitgerust zijn
- veelzijdig aanbod aan verenigingen
- er worden veel initiatieven genomen

Zwakte

- er moet nog teveel gedeeld worden met andere organisaties, vnl. bergruimte
- onvoldoende promotie van de organisatiegids
- zijn de toelagen geïndexeerd ?
- goed aanbod aan uitleenmateriaal maar toch nog te weinig gekend
- iedere gemeente werkt soms nog teveel op zichzelf, zeker als men sprekers wil vragen

Kans

- ongebruikte lokalen van de gemeente ter beschikking stellen
- lege ruimte ex- bib. Kemmel gebruiken voor SKV's
- boekingen of kalender via internet
- CO zeven maakt werk van een regionaal steunpunt voor onze verenigingen
- inzake erfgoed en verenigingsleven: de gemeente werkt aan een nieuwe website met bijzondere aandacht voor ons rijke erfgoed en ondersteuning van het verenigingsleven

Bedreiging

- verenigingen zonder inkomsten zijn beperkt in hun werking
- de TV is een feit
- veroudering
- grotere mobiliteit doet naar elders verhuizen
- Vlaamse overheid focust voornamelijk op ondersteuning van het stedelijk weefsel

2.1.3. Visie

Het behoort tot de traditie van de gemeente om het vrijwilligerswerk in de socio culturele organisaties, binnen onze bescheiden bestuurlijke mogelijkheden, zo actief mogelijk te ondersteunen. Enerzijds beseffen wij de waarde en het belang van deze organisaties opdat éénieder zich goed zou voelen in onze dorpsgemeenschappen, anderzijds brengen zij het broodnodige leven in de lokale 'dorpsbrouwerij'. Dé steunpilaar in ons beleid is het gratis ter beschikking stellen van sobere en net onderhouden ontmoetingscentra. In de toekomst willen wij dit zo verder houden. Waar nodig worden, in overleg met de cultuurraad én beheerraad, bijsturingen in de ondersteuning doorgevoerd. Ook de bibliotheek dient haar ondersteunende rol in de toekomst verder te zetten en meer en meer een thuis te worden voor het georganiseerde vrijwilligerswerk. De projectvereniging CO7 komt vanaf 2008 als belangrijke speler op de voorgrond. Een goede afstemming met het lokale aanbod is belangrijk. Verder is het ook belangrijk dat de Vlaamse overheid terug meer aandacht besteedt in haar beleid voor specifiek plattelandsondersteunende initiatieven.

2.2. Bescherming en luister van de taal/ bevorderen van de leescultuur

2.2.1. Wat?

Taal:

- Het gesproken en geschreven woord, is de drager van onze gedachten. Die taal met al haar symbolen en beelden, dat is essentieel voor de mens. Ze structureert en voedt ons denken. Een kwalitatieve (gesproken en geschreven) taal verwijst naar een kwalitatieve gedachte. Het bevorderen van de leescultuur dient vanuit dit perspectief benaderd te worden.
- Taal is als expressie- en communicatiemiddel, zowel in schriftelijke als in mondelinge vorm, het bindende middel bij uitstek van de cultuurgemeenschappen: ze verbindt het individu met de samenleving.

2.2.2. Situatieschets

- overzicht lokale privé initiatieven:

- leerlingen uit Heuvelland die deelnemen aan de academie van woord⁶:

	Ieper	Pop.	Tot.
1999	16	4	20
2000	16	4	20
2001	19	3	22
2003	14	3	17
2007	10	7	17

- overzicht gemeentelijke initiatieven:

- Het gemeentelijke infoblad wordt, voor het ter perse gaat, doorgenomen door een copywriter
- Tijdens officiële momenten krijgen Heuvellandse leerlingen van de woordacademie de kans hun talenten naar voor te brengen bv. nav. het Heuvelland weekend.
- Diverse sensibiliserende artikels in het gemeentelijk infoblad.
- Een cursus voor gemeente ambtenaren rond een vlotte schrijfstijl.
- Een verhalen namiddag met Il. Woordacademie: straffe verhalen.
- Het OCMW organiseert niet zelf cursussen voor anderstaligen maar verwijst hun cliënten wel systematisch door naar het aanbod in de regio. Er zijn wel enkele vrijwilligers die een beperkte vorm van taalondersteuning aanbieden aan de anderstalige gezinnen in onze opvanghuizen.
- Het bevorderen van de leescultuur is bij uitstek een opdracht van de bib. vandaar dat we dit in een apart luikje (2.2.3.1.) toelichten. We wensen hier wel te wijzen op het feit dat alle cijfermateriaal slaande op de bib.(collectie, profiel leners, profiel ontleningen ea) niet in het plan verwerkt zit omdat dit reeds eerder ,via geëigende kanalen, aan de betrokken administratie in Brussel werd overgemaakt.

- Ander relevant cijfermateriaal:

- aantal vreemdelingen
 - dd 2003: 421 waarvan 359 de Franse nationaliteit bezitten (5% van de bevolking)
 - dd. 2007: 495 waarvan 439 de Franse nationaliteit bezitten (6% van de bevolking)
- aantal anderstalige inwoners in Heuvelland: niet gekend maar vermoedelijk min. 300-400 inwoners

- gemeentelijk beleidsinstrumenten op vandaag

- subsidies: geen
- dienstverlening:
 - inzake bescherming, eerder beperkt: openheid is wel aanwezig
 - inzake bevordering zie luikje apart bib.
- gemeentelijke culturele dienst /personeel :
 - 1 combinatie info ambtenaar
 - 1 cubeco
 - 2 PT bibliothecarissen
- lokalen
 - de bib. is ondergebracht in een eigen gebouw, Schoolstraat 12 a te Wijtschate
 - dit voldoet aan alle eisen van een moderne infrastructuur: goed gelegen in het dorp, gemakkelijk bereikbaar, lichte en moderne uitbouw, aangepast en sober meubilair.
- begroting:
 - specifieke middelen vrijgemaakt voor de bescherming: zie kosten copywriter in gewone begroting
 - voor het bevorderen van de leescultuur: begroting van de bib. 2007 en 2008

personeel bib.		2007	2008
767/111-01	bezoldiging bib. personeel	37.400,00	38.300,00

⁶ Eigen berekeningen op basis van cijfers van de academies

112-01	vakantiegeld	3.500,00	2.700,00	
112/48	andere sociale vergoedingen	900,00	900,00	maaltijdcheques
113-01	patronale bijdragen	12.100,00	12.500,00	
118	bijdrage gemeenschap sociale dienst	60,00	60,00	
415-02	vakbonds premies	100,00	100,00	
		54.060,00	54.560,00	

werking bib.

767/121-01	reiskosten	600,00	600,00	
122-48/04	auteursrechten, erelonen en verg.	2.900,00	3.900,00	
123-02	aankoop kantoorbehoeften	500,00	500,00	
123-06	prestaties derden eigen aan de functie	250,00	250,00	
123-07	frankeringskosten	500,00	500,00	
123-11	telefoonkosten	750,00	750,00	
123-12	huur/onderhoud meubilair	250,00	250,00	
123-13	informatica	4.000,00	4.000,00	
123-17	beroepsopleiding	100,00	100,00	
123-48	andere adm. Kosten	250,00	250,00	
123-16	receptie en reproductiekosten	500,00	1.000,00	
124-02/48	aankoop collectie	17.600,00	22.600,00	
		28.200,00	34.700,00	

werking bib. gebouwen

125-02	benodigh. Rechtstr. Gebruik	1.500,00	1.500,00	
125-06	prestaties derden vr. gebouwen	2.500,00	2.500,00	
125-08	verzekeringen van gebouwen	850,00	900,00	
125-12	leveren van elect. geb.	4.000,00	4.000,00	
125-13	leveren van gas geb.	13.100,00	12.000,00	
125-15	leveren van water geb.	350,00	700,00	
		22.300,00	21.600,00	

- projecten:
 - tot op heden nog geen specifieke projecten mbt. de bescherming: openheid is wel aanwezig
 - voor het bevorderen van de leescultuur: zie 2.2.3.1.

2.2.3. SWOT analyse op basis van AV cultuurraad dd. 25 juni 2007 en de beheerraad van de bib. dd. 21/02/07 en 11/09/07

2.2.3.1. het bevorderen van de leescultuur door de bib.

opmerking: teneinde de integratie van het vorige bib. beleidsplan met dit cultuurbeleidsplan niet teveel te forceren behouden we hier de indeling welke gebruikt werd in het vorige bib. plan. De evaluatie van het luikje cultuurparticipatie zit oa. bij de evaluatie van het kunstenbeleid én bij de evaluatie van het bestaande socio culturele leven daar de bib. ook op dit vlak een rol te vervullen heeft. (3.1.4. en 3.3.3.)

Opdracht: bevorderen van de leesparticipatie

Sterktes

- de traditie van een goede leescultuur. Door de vroegere vrije bibliotheken is de leescultuur in Heuvelland blijven bestaan. Zo vonden vele lezers vlugger hun weg naar de bibliotheek na de oprichting van de gemeentelijke openbare bibliotheek.
- Het bestaan van BIBLIO 7. Het is een samenwerkingsverband tussen 7 bibliotheken uit de regio. We werken samen bij o.a. de organisatie van lezingen en culturele uitstappen (vb. jaarlijkse uitstap naar de boekenbeurs in Antwerpen; leescircuit in 2008 over volksverhalen).

Zwaktes

- De invloed van de 'beeldenstroom' via de media

Reactie, Evaluatie ,aandachtspunten

- De leesgroep van de bibliotheek komt tweemaal per jaar samen en kent een blijvend succes.
- Jaarlijks 3 lezingen van jeugdauteurs voor de leerlingen van het lager onderwijs van Heuvelland en minimum één lezing van een auteur voor volwassenen ,de samenwerking met de lokale verenigingen en scholen wordt algemeen als zeer positief ervaren.
- Jaarlijkse medewerking aan de culturele uitstap naar de boekenbeurs van Antwerpen.

Opdracht: Informatievoorziening en kennisbevordering

Sterktes

- Goede contacten met de lagere scholen van Heuvelland en met gemotiveerde leerkrachten over leesbevordering.
- Het bestaan van interbibliothecair leenverkeer en IMPALA. Boeken die niet aanwezig zijn in de bibliotheek worden gratis aangevraagd bij West-Vlaamse bibliotheken of universiteitsbibliotheken (159 aanvragen in 2006).
- Het bestaan van BIDOC-West. BIDOC-West is een belangengroep van West-Vlaamse bibliotheken die advies geven bij de opbouw van een centrale onlinecatalogus en de opname in de provinciale centrale catalogus van WINOB. BIDOC-West heeft een eigen website met zoekmogelijkheden in de catalogi van zijn bibliotheken.
- De ontwikkeling van een eigen gemeentelijke website, najaar 2007.
- catalogus van de gemeentelijke bibliotheek op het internet. Het aantal keren dat er effectief iets gezocht werd op de site (niet enkel de site bezoeken) :
in 2006: 2834 keer
in 2007 (tot nu toe): 3132 keer

Zwaktes

- Internet als informatiebron.
- Door de uitgestrektheid van de gemeente moeten de inwoners zich meer verplaatsen dan vroeger. Het bibliotheekbeleidsplan 2003-2007 opteerde voor één hoofdbibliotheek en één uitleenpost.

Reacties, Evaluatie , aandachtspunten

- Jaarlijks minstens 4 klasbezoeken .
- Een stijgend aantal aanvragen van boeken bij andere bibliotheken via interbibliothecair leenverkeer (in 2005 : 98 aanvragen ; in 2006 : 159 aanvragen).
- Catalogus van de bibliotheek online op het internet (www.bidoc.be/pobheuvelland).
- De bibliotheek is vanaf 2008 aanwezig op de gemeentelijke website.
- Steeds 2 internetcomputers beschikbaar in de bibliotheek.
- Uitbouw van een archief met informatie over de eigen gemeente.
- Maandelijks ontsluiting van 3 wetenschappelijke tijdschriften en 1 heemkundig tijdschrift.
- Gebruikersonderzoek werd niet uitgevoerd.
- Een gedrukte informatiebrochure van de bibliotheek werd niet uitgevoerd maar wordt opgenomen in de nieuwe gemeentelijke brochure.

opdracht: educatie

Sterktes

- Vertegenwoordiging van een personeelslid van de bibliotheek in de beheerraad van Vormingplus. Vormingplus is de roepnaam die werd gekozen voor de 'regionale volkshogescholen'. Vormingplus werkt aan vier decretale opdrachten, die elke regio invult met eigen accenten. Elk centrum organiseert een vormingsaanbod in de vrije tijd van volwassenen ;overlegt met collega-organisaties om het aanwezige aanbod beter te coördineren ;zorgt voor een evenwichtige spreiding van het aanwezige aanbod in de regio ; maakt het totale vormingsaanbod voor volwassenen bekend bij de inwoners van de regio. Door de vertegenwoordiging zorgt de bibliotheek voor een goede promotie van en een goede samenwerking met Vormingplus.
- Goede samenwerking met de lagere scholen van Heuvelland. De scholen zijn vragende partij voor leesbevorderende activiteiten in de bibliotheek zoals klasbezoeken en voordrachten door jeugdauteurs.
- Uitbouw van een goede schoolmediatheek. Meer leerkrachten en leerlingen uit pedagogische richtingen vinden hun weg naar de bibliotheek.
- Door het bestaan van een leesgroep en de organisatie van literaire avonden leren volwassenen de betere literatuur kennen.

Zwaktes

- De nabijheid van grote steden als Ieper en Poperinge met hun secundaire scholen en stadsbibliotheken. Naar leesbevordering richt de bibliotheek van Heuvelland zich daarom vooral op kinderen van de lagere scholen en volwassenen. Jeugd uit secundair onderwijs is moeilijker te bereiken.

Reacties, Evaluatie, aandachtspunten

- Goede samenwerking met de lagere scholen uit Heuvelland. De aanvragen voor klasbezoeken blijven stijgen (gemiddeld 5 per schooljaar). Scholen zijn vragende partij om lezingen door jeugdauteurs te organiseren in de bibliotheek (3 lezingen per jaar voor elke graad van het lager onderwijs).
- Organisatie van een jeugdboekenweek.
- Deelname aan grabbelpas.
- Schoolmediatheek met didactisch lesmateriaal wordt verder uitgebreid.
- Jaarlijks 1 lezing voor volwassenen en 3 bijeenkomsten met de leesgroep.
- 2 internetcomputers voor het publiek met gratis internet.
- Cursussen worden voorlopig niet meer in de bibliotheek georganiseerd en dit omdat CO 7 werkt aan een regionaal steunpunt oa. mbt. regionale vormingsmomenten.

Opdracht: ontmoeting en ontspanning

Sterktes

- Klantvriendelijke openingsuren oa. op zondag.
- Een vaste rubriek in het gemeentelijke infoblad.
- Aandacht voor collecties in functie van ontspanning. Uitbreiden van de audiovisuele afdeling met cd's en dvd's.
- Een goede vrijwilligerswerking in uitleenpost Westouter. Ondersteuning vanuit de hoofdbibliotheek en motivatie van de vrijwilligers bij het openhouden van de uitleenpost te Westouter.
- Aanwezig op de gemeentelijke website en een onlinecatalogus.

Zwaktes

- Door uitgestrektheid van het grondgebied met 8 dorpskernen wordt van de inwoners een grote mobiliteit gevraagd.

Reactie, evaluatie, aandachtspunten

- De bibliotheek als virtuele ontmoetingsplaats. Gratis internet en website.
- Klantvriendelijke openingsuren blijven behouden (uitleen op zondag is een troef).
- Ondersteuning met wisselcollecties van de uitleenpost Westouter.
- Promotie van de bibliotheek als ontmoetingsplaats via het gemeentelijke infoblad.
- Tevredenheidsenquête werd nog niet uitgevoerd., dient terug opgenomen te worden
- Ontmoetingen via tentoonstellingen, leesgroep en literaire voordrachten.

2.2.3.2. Bescherming en luister van de taal

Sterkte

- West-vlamingen hebben een sterk taalgevoel en brede talenkennis
- Gemeentelijke beleid is gevoelig voor een goede taalzorg.

Zwakte

- we passen ons soms te gemakkelijk aan de anders-talige aan
- vlotheid van de toespraken bij officiële plechtigheden kan soms beter
- geen poëzie meer op school
- zingen in de klas wordt niet echt aangemoedigd
- te weinig aandacht voor een juist taalgebruik in de scholen
- goede voornemens uit vorige plan werden te weinig hard gemaakt.

Kansen

- In Ieper en Poperinge gaan regelmatig cursus Nederlands voor anderstaligen door.
- Onze gemeente heeft wellicht ook inwoners met ongekennde poëtische talenten.
- Poëtisch onbenutte publieke ruimtes: gemeentehuis, bib., DOP's, pick nick plaatsen

Bedreiging

- Franstaligen die in Heuvelland wonen blijven Frans spreken
- SMS taal en Engelse woorden
- de visvijver om leden te recrutereren wordt kleiner omdat anderstaligen zich moeilijker/ niet integreren.

2.2.4. Visie

De gemeente Heuvelland is zich bewust van het belang van een correct en veelzijdig taalgebruik. Hoe genuanceerder wij onze gedachten, gevoelens en wensen willen bekend maken, des te rijker onze voorraad aan woorden en zegswijzen moet zijn. Een correct woordgebruik is hierbij belangrijk. De zorg voor het behoud van de taalzuiverheid is ook een taak van de gemeente. De rol van de gemeente hierin is o.i. wel beperkt en situeert zich vnl. op het ondersteunen van sensibiliserende activiteiten opgezet door de Vlaamse overheid. Tevens zal de bibliotheek in haar literatuurpromotie blijvende aandacht schenken aan auteurs die terzake een voorbeeldfunctie vervullen. Betreffende het bevorderen van de leescultuur zal de bib. haar voortrekkersrol blijven spelen en zoveel mogelijk in samenwerking met lokale partners concrete acties organiseren. Tenslotte willen wij het gesprek hieromtrent met lokale partners, in het bijzonder de lagere scholen, niet uit de weg gaan en waar nodig positieve impulsen geven. In deze nieuwe beleidsperiode willen we hier extra aandacht aan besteden.

2.3. De kunsten

2.3.0. Wat?

Bij kunst gaat het om de vormgeving van de expressie van menselijke ervaringen, belevingen en strevingen in een werk (het kunstwerk) dat van een zodanig gehalte is dat het de toeschouwer ontroert dwz. als totale persoon in beweging brengt, het raakt de toeschouwer heel persoonlijk én eigenlijk op een positieve manier.

Voor de kunstenaar is de kunst zelfexpressie én zelfverandering, voor de toeschouwer is het soms een medium van persoonlijke en maatschappelijke bewustwording, maar soms ook van verstrooiing, van louter genieten...

De kunsten drukken een tijdsgeest uit en spelen, vroeger meer dan nu, een rol in de verspreiding van deze tijdsgeest. Een oud kunstwerk is zo soms een teletijdmachine waarbij de geconcentreerde aanschouwer in een vorige tijd én ruimte wordt geprojecteerd. Een schilderij van Breugel vertelt veel van hoe mensen toen leefden, een 14° eeuwse muziekstuk gespeeld op instrumenten van toen roept de sfeer uit die tijd op, haalt de sfeer uit die tijd naar het heden.

Kunst is ook steeds uitdrukking geweest van vernieuwende stromingen en van kritiek. Iedere kunst heeft zo zijn eigen taal die men moet leren om receptieve toegang te krijgen tot de kunstwerken en om ze te kunnen beoefenen.

In dit beleidsplan maken wij een onderscheid tussen:

- de beeldende kunsten: schilderkunst, beeldhouwkunst, grafiek, architectuur, kunstambachten, film en fotografie
- de podium kunsten : muziek, theater,toneel

2.3.1. Beeldende kunsten

2.3.1.1. Situatieschets

Overzicht privé initiatieven

- aantal Heuvellandse leerlingen die ten persoonlijke titel les volgen aan de kunstacademie

	Ieper ⁷		Poperinge	
	2003	2007	2003	2007
Lager	59	40	47	49
Middelbaar	10	4	9	30
Hoger	11	9	15	19
Totaal	80	53	71	98

- Het feestcomité van Westouter organiseert jaarlijks 'kerst en kunst'; een kerstmarkt in combinatie met het tentoonstellen en verkopen van kunstwerken.
- De tweejaarlijkse tuinbeurs 'tuin en beeld' in het park van de Warande en in het gemeentehuis focust niet alleen op bloemen, planten, tuinaccessoires ea. maar stelt uitdrukkelijk ook kunst in de tuin in de kijker.
- 't Folk stelt regelmatig tentoon in zijn polyvalente ruimte of in de foyer.
- VZW Labyrinth biedt kunstenaars af en toe een podium.
- Heuvelland met zijn aantrekkelijk landschap werkt inspirerend op minstens 21 lokale kunstenaars: amateurs en professionelen. Deze zijn in verschillende disciplines werkzaam: schilderkunst, terracotta, gemengde technieken, fotografie, olieverf, aquarellen, olieverf en acryl op doek, assemblage, lino's, monotypes, textielkunst, houtsculpturen, keramiek, bronzen beelden. Sporadisch organiseren deze kunstenaars ten persoonlijke titel een expositie met hun werken.
- Er is een foto- en diakring Spectrum met een 20 tal leden actief te Nieuwkerke. Opzet; bevorderen van de fotografie via voordrachten, regelmatige tentoonstellingen, aankoop projector, cursus zwart wit fotografie, 2à 3 jaarlijkse diashow.
- Volgende verenigingen kochten in het verleden een kunstwerk ten behoeve van een publieke ruimte aan:
 - 't Gapertje, op de Dries te Kemmel door het feestcomité van Kemmel
 - De Walvis, op het pleintje voor OC De Walvis te Wulvergem door het toneel van Wulvergem

Opmerking: drie kleinere privé galerijen hebben de voorbije jaren hun deuren gesloten: 'de Queeste' van Dirk Vonckx , 'de sceure' van Laurent De Backer , de Neerplaats van Axel Fabry.

⁷ met de leerlingen die les volgen te Kemmel.

Overzicht gemeentelijke initiatieven

- Er is een afdeling van de lagere graad van de kunstacademie van Ieper te Kimmel en van de Poperinge te Loker en Westouter.(telkens 3u. in de week)

	2000	2001	2002	2003	2007
aant.ll Kimmel.	39	39	32	49	33
aant ll Loker	16	7	12	15	15
aant ll Westouter	8	13	12	11	9

- Jaarlijks organiseert de bibliotheek een tentoonstelling met werken van een lokale kunstenaar.
- Het intergemeentelijk WAK weekend wordt tweejaarlijks door CO 7 opgezet.
- Het relatiegeschenk van de gemeente is een kunstwerkje in terracotta van de hand van Axel Fabry. Zo werden er een 60 tal aangekocht om als aandenken mee te geven bij vieringen en huldgingen.
- Ism de cultuurraad werden initiatieven gesteund of medegeorganiseerd.
- De voorbije jaren kocht de gemeente telkens één of meerdere kunstwerken van lokale kunstenaars aan. Volgende werken werden in het verleden reeds aangekocht en in een publieke ruimte tentoongesteld.

<i>Kunstwerk</i>	<i>kunstenaar</i>	<i>lokatie</i>
• Quinten, bronzen beeld	Nele Boudry	Planciusplein Dranouter
• De hand van God, schilderij	Godfried Vervisch	gemeentehuis Kimmel
• Ogenschijnlijk, Aquarel	Frie Hardeman	gemeentehuis en bibliotheek
• Het ontstaan van de Bergen	Filip Bouttens	poort landbouwmuseum
• Geuzenzuil, houtsculptuur	avondonderwijs VTI	markt Nieuwkerke
• Diverse schilderijen (zonder naam)	J.Heyman, F. Lasure,G.Theunynck	gemeentehuis
• Oorlogstaferel, mozaiek	Monica Keygnaert,	Pools kapelletje,Westouter
• Ontluikende waterstralen, marmeren beeldhouwwerk	Bertrand Debruynne	dorpsplein De Klijte(2003)
• De Patriot, bronzen beeld	Axel Fabry	DOP Loker (2005)
• Totempaal, houtsculptuur	Geert Woussen	DOP Westouter (2004)
• Vijf duiven op een geknotte boom,cortenstaal	Lili Willemsen	Westouter (2006)
• 3 keramische bomstructuren	Frans Vercoutere	VVV :2003
• 10 zwart wit foto's op barriet	Christophe Dehaene	Warande :2003
• schilderij 'zomer te Heuvelland'	Laurent Debakker	Warande : 2003
• schilderij 'suffolk schapen'	Mevr. Delombaerde	Warande: 2007
• Renko head	Johan Tahon	WZC Wijtschate

Gemeentelijk beleidsinstrumenten op vandaag

- subsidies: in het kader van het globale reglement ontvangt de foto en diakring 'Spectrum' een toelage
- dienstverlening: materiële en promotionele ondersteuning van 'Tuin en Beeld'.
- gebouw:
 - ter beschikking stellen van een rijwoning voor de lokale afdeling van de kunstacademie te Kimmel.
 - Gebruik van OC Galoye en OC Utendaole voor de afdelingen van Poperinge
 - Heuvelland heeft een erkend gemeenschapscentrum en beschikt dus over één of meerdere tentoonstellingsruimten met een totale oppervlakte van ten minste 100m². Dit slaat op OC ' Seultje.
- gemeentelijke culturele dienst /personeel:
 - sporadische organisatie van culturele initiatieven
 - toenemende belang van intergemeentelijke samenwerking via CO 7
- begroting
 - jaarlijkse post op de begroting voor de aankoop van één of meerdere kunstwerken van lokale kunstenaars : 10.000 euro

2.3.1.2. SWOT analyse oa. op basis van AV cultuurraad dd. 25 juni 07 en beheerraad bib.

Sterkte

- Tekenschool te Kimmel , Westouter en Loker
- Ieder dorp zijn eigen kunstwerk, op maat van het dorp
- De bib. is een thuis voor lokale kunstenaars.
- Het evenement Tuin en beeld
- Het beleid heeft een natuurlijke interesse en een zekere traditie voor 'kunst in de straat'
- De link met het cultuurtoerisme betekent een extra troef voor onze gemeente.
- De streekt werkt inspirerend en streelt de muze...
- Een goedwerkende afdeling van de academie voor beeldende kunst met een gemotiveerde lesgeefster.

Zwakte

- Beeldende kunstopleiding en volwassenen: een leemte ?
- Geen mooie tentoonstellingsruimte:vrij te gebruiken en gratis
- Ieder werkt nog teveel op zichzelf ;
- Particuliere galerijen zijn verdwenen;
- Heuvelland ligt ver van de grotere steden waar regelmatig boeiende kunstvoorstellingen doorgaan. Hoe dan ook is dit een drempel om deze te bezoeken. Je kan niet zomaar eens langslopen en 'binnenspringen'.

Kansen

- Het leerplan van het lager onderwijs mbt de beeldopvoeding speelt in op het toenemende belang van de beeldcultuur en de communicatie via beelden. Het beklemtoont de beleving en de gerichte waarneming van beelden met zeggingskracht (**het beschouwen**) als fundamentele voorwaarde om te scheppen.
- Eindtermen muzische vorming lager onderwijs: luik muziek. De ll. kunnen muziek beluisteren en ervaren, improviseren en experimenteren, staan open voor hedendaagse muziek en muziek uit alle tijden, andere landen en culturen, genieten van zingen en musiceren, ervaren dat iedereen in staat is tot 'componeren'.Kerkgebouwen die op termijn leeg komen te staan
- Bepaalde buitenlocaties benutten als (beschermde) hoeves, als park de Warande (problematiek verzekeringen)
- Toenemend belang van CO 7 ;
- Vernieuwd concept VVV site met kans expositie ruimte

Bedreigingen

- Voldoende onderhoud is noodzakelijk:opvolging nodig
- Vandalisme

2.3.1.3. Visie

Kunstvoorwerpen zo dicht mogelijk bij onze inwoners brengen bv. door een permanente presentatie in het straatbeeld, in het gemeentehuis De Warande of de openbare bibliotheek of door zelf kunst te scheppen vinden wij belangrijk. De confrontatie met beeldende kunsten maakt de mensen geestelijk rijker en wijzer. Deze weg willen we verder bewandelen en verdiepen door, met onze bescheiden mogelijkheden én door samenwerking met andere lokale partners en andere gemeenten (CO7) , zo gunstig mogelijke basis voorwaarden te scheppen om:

- scheppende en uitvoerende kunstenaars in hun kunstschepping aan te moedigen en te ondersteunen
- zoveel mogelijk mensen ertoe te brengen de kunsten een plaats te geven in hun leven

Deze basisvoorwaarden zijn oi.:

- Alle inwoners worden in staat gesteld en ook aangemoedigd om zich met de kunsten vertrouwd te maken: door het betrekken van brede bevolkingslagen bij kunstzinnige initiatie en vorming .
- Voor een levendig kunstleven is het nodig dat de bevolking regelmatig geconfronteerd kan worden met artistieke hoogtepunten die het gevoel geven dat er dynamiek en kwaliteit aanwezig is op kunstgebied.
- De gemeente helpt een sfeer te ontwikkelen die gunstig is voor het wekken van talenten en voor professionele artistieke creativiteit .

2.3.2. Podiumkunsten: muziek, theater, toneel

2.3.2.1. Situatieschets

Overzicht privé initiatieven en VZW's

aantal Heuvellandse leerlingen die ten persoonlijke titel les volgen aan de muziekacademie

	Ieper	Pop.	totaal
2000	15	96	111
2001	21	96	117
2002	25	77	102
2003	33	79	112
2007	59	77	136

Koren: 5/ 124

- doelpubliek: liefhebbers van de vocale kunst beluistering en beoefening
- werking: repetities, optreden voor eigen publiek en op verplaatsing, reizen, muzikale vorming , feestmaaltijd leden
- actief in/ aantal leden: St. Eligiuskoor Westouter/26, St. Laurentiuskoor Kemmel/ 22, St. Antoniuskoor Dranouter/ 12, gemengd koor 'Hoogland' Wijtschate /36, koor Jubiloetje: 28

Toneelverenigingen: 4/133

- doelpubliek: toneelminnende inwoners uit de regio
- werking: repetities, diverse voorstellingen in Heuvelland en Frans-Vlaanderen
- actief in/ aantal leden: volkstoneel Frans- Vlaanderen / 19, Nieuw Wulvergems toneel/50, Kemmels toneelgezelschap/30, Met Hert en ziel Wijtschate/34

Harmoniën: 3/120

- doelpubliek: fanfare minnende inwoners van Heuvelland en regio
- werking: wekelijkse repetities, (wandel-) concerten
- actief in/ aantal leden: katholieke Harmonie St. Cecilia Nieuwkerke /67, Koninklijke fanfare St. Cecilia Nieuwkerke/20, muziekmaatschappij Vlaamse vrienden' Westouter/33

Spots op west

- wat? Een theaterfestival voor amateurgezelschappen welke in het tweede weekend van juli doorgaat afwisselend in Westouter of Watou. Eén 30 tal gezelschappen brengen 120 voorstellingen verspreid over een 12 tal niet alledaagse plaatsen: een schuur, een dorps huis, een garage.... De organisatie berust bij een samenwerkingsverband vzw Belcantovrienden, vzw 't Wit blad en vzw Opendoek.
- doel:
 - het grote publiek ervan overtuigen dat ook amateur gezelschappen voldoende kwaliteit en creativiteit in huis hebben om theater op niveau te brengen.
 - Gezelschappen de kans bieden kleine producties op een niet alledaagse locatie uit te proberen. De confrontatie met locaties in een landelijke omgeving moet de creativiteit van de gezelschappen stimuleren om met bescheiden middelen een optimaal resultaat te behalen.
 - Door het samenbrengen van verschillende gezelschappen en producties op éénzelfde locatie leert men coördineren, snel en efficiënt werken en ten volle ruimtes te benutten. Dit komt de dialoog tussen de deelnemende groepen ten goede.

t' Folkcentrum en vzw Folkfestival

- Wat? Open muziekcentrum rond de muziek en de Folk in het bijzonder, gelegen in Dranouter. Dit culturele centrum heeft een foyer en een comfortabele concertzaal: 300 zittend/ 500 staand. Het is tevens het secretariaat én de motor van vzw Folkfestival Dranouter welke verschillende initiatieven ontwikkelt: het jaarlijkse Folk festival, het Joods festival, lynx: initiatieven rond fusiemuziek, het kinderrechtenfestival, Westtalent en MAP.
- Andere aandachtspunten in de werking van het centrum zijn:
 - concerten: Folk, rock, jazz, comedy, theater, dans,... Minstens één keer per week is de Foyer of de concertzaal het decor voor een optreden, concert, voorstelling... Bekende namen wisselen af met ontluikend talent.
 - evenementen: Met de regelmaat van de klok organiseert t'Folk workshops, tentoonstellingen, thema-avonden, themaweken, allerlei projecten waarin muziek vanzelfsprekend de leidraad is. Bv. Ierse week, volksdanscursussen
 - [kid@Folk](#): een maandelijks kinderanimatieprogramma : toneel, show, film...
 - The Folk Experience' is dé attractie voor wie houdt van muziek en volksmuziek. In dit *interactief en multimediaal museum* worden Folk en de geschiedenis van volksmuziek in Vlaanderen belicht. De Vlaamse volksmuziek wordt er uit de doeken gedaan aan de hand van de verschillende soorten instrumenten, liedboeken, computerzuilen, film- en geluidsprojecties.
 - Volksmuziekschool: filiaal van de stedelijke academie van muziek en woord van Ieper rond specifieke Folkinstrumenten : doedelzak, diatonisch accordeon, draailier. De lessenreeks worden druk bijgewoond, publiek van 12/13 jarigen tot 50-60 jarigen.

Theaterwandelingen: zie hoofdstuk cultureel erfgoed.

Huize Godtschalck: deze instelling voor bijzondere jeugdzorg ligt in Loker. Ze hebben er een specifieke begeleiding opgezet op maat van de jongeren zelf, het huis, genaamd. Zo organiseert 'het huis' 3 jaarlijks een toneel met en voor hun jongeren. De erkenning die deze jongeren krijgen nav. hun deelname aan dit gebeuren versterkt hun draagkracht en verwerkingsvermogen. Ze worden er echt beter van.

Podium activiteiten gelinkt aan landelijke cafeetjes en restaurants. Een aantal lokale horecazaken hebben een eigen programmatie. Bv. vzw den Ekster (Folk), de Rabbit (jazz), vzw de Beiaard (akkordeon), Redmond (Folk).

Opmerkingen:

- Heuvelland kent een heel actief amateurtoneel verenigingsleven. Zo is het merkwaardig dat het kleinste dorpje van onze gemeente, Wulvergem met zijn 240 inwoners, een toneelvereniging heeft die tot ver buiten zijn grenzen bekend is. Jaarlijks bezoeken zo'n 2500 toneelliefhebbers hun 'volkse' voorstelling. Een steekproef toonde recent aan dat er mensen in de zaal aanwezig waren uit 80 verschillende gemeenten in

Vlaanderen. Binnen het dorp neemt het bestuur van deze toneelvereniging zowat de rol op zich van een dorpsraad. Onder hun impulsen zetten de dorpsbewoners eigenhandig het ontmoetingscentrum De Walvis. De gemeente leverde de materialen, zij deden het werk. Het toneel van Westouter, Flor Barbry's volkstoneel, kent oa. in Frans Vlaanderen, juist over de grens, een jaarlijks succes. Ook dit toneel heeft naam en faam in de regio.

- Het Folkfestival en het Folkcentrum in Dranouter hebben in dit dorp een belangrijke nieuwe dynamiek teweeg gebracht welke de leefbaarheid van het dorp ten goede komt.

Overzicht gemeentelijke initiatieven

- Adressen verzamelen
- Sensibilisatie via infoblad
- Gezelschappen blijven steunen
- Schoolvoorstellingen via muziekcentrum Folk
- Cultuur in grabbelpas
- Podiumkansen stimuleren
- Cultuur voor senioren
- Deelname aan podium evenementen in een grootstad
- Herdenkingsweekend; 90 jaar mijnenslag
- Behoud steun aan volksmuziekschool .

Gemeentelijke beleidsinstrumenten op vandaag

Subsidies

- Basissubsidie: een forfaitair bedrag per vereniging
- Heuvellandse muziekverenigingen krijgen 50 % van het inschrijvingsgeld van Heuvellandse muzikanten die regelmatig les volgen aan een erkende muziekacademie terugbetaald. Het bedrag wordt beperkt tot 50 euro per jaar/ per muzikant. Bewijslast: verklaring directeur academie, ledenlijst van leerlingen;

	leden in opleiding met tussenkomst				
	2000	2001	2002	2006	2007
Vlaamse vrienden Westouter	7	7	11	12	11
Kathol. Harmonie St. Cecilia	32	32	25	30	31
<i>Totaal</i>	<i>39</i>	<i>39</i>	<i>35</i>	<i>42</i>	<i>42</i>

- 'Spots op west' ontvangt promotionele steun in de vorm van het betalen van hun publicitaire facturen. Op die manier wil de gemeente met haar promotie van de gemeente ook eens een ander publiek bereiken.
- t' Folk ontvangt een extra toelage ter ondersteuning van hun schoolprogrammatie ivf. het vervoer van de leerlingen uit de Heuvellandse lagere scholen naar toneelvoorstellingen in 't Folk. Er is ook een jaarlijkse tussenkomst in de werkingskosten van de volksmuziekschool.
- het Kemmels toneelgezelschap ontvangt een jaarlijkse toelage , een tussenkomst in de kosten van huur, verwarming en electriciteit , als compensatie voor het feit dat zij OC De Gaper niet kunnen gebruiken en dus in een privé zaal terecht moeten.

Dienstverlening: idem als socio culturele verenigingen

Infrastructuurstructuur: idem als socio culturele verenigingen

Gemeentelijke culturele dienst /personeel

- idem als socio culturele verenigingen
- toenemend belang van intergemeentelijke samenwerking via CO 7

Begroting

- basissubsidie: vast forfait per vereniging
 - *Verenigingen voor vorming en vrije tijd :200 euro*
Voorwaarde : jaarlijks 4 eigen activiteiten organiseren.
 - *Muziekverenigingen: 1000 of 500 euro*
Voorwaarde : werking aantonen aan de hand van jaarprogramma
- vormingstoelage fanfares: 1956 euro
- promotionele steun 'spots op west': 1250 euro
- muziekcentrum 't Folk; samenwerkingsovereenkomst volksmuziekschool: 2600 euro
- muziekcentrum 't Folk; samenwerkingsovereenkomst schoolvoorstl. 5000 euro
- het Kemmels toneelgezelschap 500 euro

Sterkte

- Verschillende toneelverenigingen en koren met een bloeiende werking;
- Grote verscheidenheid aan podiumactiviteiten;
- Heuvelland weekend is heel goed, Heuvelland zingt ok;
- De aanwezigheid van het muziekcentrum 't Folk en van het Folkfestival met zijn actieve werking rond het Folkmuziek ;
- Eigen aan onze streek zijn ook de vele landelijk café's waar een of ander vorm van podiumkunsten wordt ondersteund;

Zwakte

- Aangepaste zalen die geschikt zijn en betaalbaar
- Te weinig voor de jeugd;
- Uitgestrektheid van het grondgebied;
- Te weinig éénvormige promotie en informatie : ook aandacht voor niet gemeentelijke initiatieven bv. in de Pleute.
- Sommige toneelverenigingen nemen te lang een zaal in 'beslag'
- Vrijwilligerswerk: regelmatig zien we dezelfde mensen overal terugkeren .
- Heuvelland ligt ver van de grote steden zoals Brugge, Gent, Brussel en Antwerpen waardoor deelname aan interessante culturele initiatieven bv. theater, toneel, tentoonstellingen
 - Niet vanzelfsprekend is
 - Op regelmatige basis praktisch moeilijk haalbaar is.

Kansen

- De grootstad Rijsel op 30 km van hier
- Veel verborgen talenten
- Voor jongeren onder de 26 biedt de Culturele Jongeren Pas heel wat voordelen;
- De Kunstbende, een initiatief van de Vlaamse provincies, wil alle jongeren tussen 13 en 19 de kans geven hun grote en/of kleine, leuke, saaie, serieuze en/of grappige kunsten aan anderen te tonen
- In de regio is er duidelijk een witte vlek wat het filmaanbod betreft: in de streek is er geen cinema meer voorhanden. Inwoners dienen naar Kortrijk te trekken. Zeker voor kinderen en jongeren heeft dit de drempel tot dit cultuurproduct verhoogd.
- De nieuwe technologieën bieden een goed platform om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Tinck is op dit vlak een uitstekend provinciaal initiatief. Iedere organisator kan via dit internet kanaal, zijn initiatief extra promoten in de provincie.
- Ieder dorp heeft zijn eigen kerkgebouw. Vanuit het bisdom steunt men initiatieven in de kerk die het lokale gemeenschapsleven ten goede komen en rekening houden met het religieuze karakter van het gebouw. Dit gegeven is momenteel nog te weinig gekend bij het SKV.
- Frans -Vlaanderen telt een aantal aantrekkelijke culturele centra: bv. Roubaix, Rijsel,
- Werken aan een 'andere affiche' die oa inspeelt op de 'couleur local' van onze gemeente; zijn grote en kleine geschiedenis, zijn ongekende plekjes, zijn minder gekende talenten... Bv. gezamenlijk optreden van alle Heuvellandse fanfares in de kerk van Loker, een gekend verteller op de hooizolder, een kerst mini night of the proms rond gekende oorlogslieiders- meezingers in de schuur van het Groot Westhof, Heuvellandse leerlingen van de academies 'muziek en woord' houden een nocturne op de site van de Kelten op de Kemmelberg.
- Het muziekcentrum 't Folk staat open voor iedere lokale vereniging die een cultureel initiatief wil ontwikkelen.
- Er is een duidelijke revival van de oude volksmuziekdansen onder jongeren, dansen die het groepsgevoel benadrukken bv. jigs, bourree, mazurka, wals...

Bedreigingen

- De grens met Frankrijk is nog steeds in de hoofden van de mensen aanwezig.
- Tav. het culturele leven op het platteland en het ondersteuningsbeleid terzake bestaat er een negatieve beeldvorming in sommige media. Een citaat uit het editoriaal van het Nieuwsblad dd. 27 september 2002 *'Besparingen op cultuur worden altijd het felst gecontesteerd in de sector podiumkunsten. Vooral theatermakers wijzen op de maatschappelijke relevantie van hun kunst.... Nergens ter wereld staan op zo'n kleine oppervlakte zoveel fraaie cultuurtempels bij elkaar als in Vlaanderen. Het kleinste gat heeft een cultuurfunctionaris in dienst.'* Juist alsof de inwoners in dit kleinste gat geen vraag hebben naar een onderbouwde cultuur beleid....van een stedelijke paardenbril gesproken! Veel is er ondertussen nog niet veranderd.
- wandel concerten, het handelsmerk van de harmonies, zijn uit de mode: 'wie doet zijn deur nog voor ons open als we langs stappen?'
- Iedereen is nog teveel in eigen dorp bezig, elk op zich;
- Moeilijk om nog mensen uit het huis te krijgen , magere opkomst van sommige optredens;

2.3.2.3. Visie

Deelname aan de voorbereiding en uitvoering van een podiumgebeuren werkt verrijkend en soms bevrijdend: eigen mogelijkheden en grenzen worden afgetast en soms uitgebreid. Wanneer jongeren van de instelling Huize Godtschalck samen een toneelstuk maken dan werkt dit voor hen bevrijdend. Als organisator brengt men soms in het dorp een nieuwe dynamiek teweeg. Wat is Dranouter zonder het Folkfestival? Maar ook kijken naar dit gebeuren kan confronterend of zelfbevestigend werken: een speelse herkenning doet glimlachen en laat je zorgen vergeten, nieuwe inzichten geven nieuwe uitzichten. Podiumkunsten zijn tot veel in staat, ook in een landelijke gemeente als Heuvelland.

Samenwerking om de eigen bescheiden gemeentelijke middelen op te vangen, het zoeken naar externe projectmatige financiering én de link met het toeristisch recreatieve belang zullen in de toekomst nog meer aan belang winnen.

2.4. Cultureel erfgoed ⁸

2.4.1. Wat?

Cultureel erfgoed heeft twee uitingsvormen: een materiële en een immateriële

materieel

- het roerend erfgoed: historische objecten, informatie of andere ‘dynamische’ of beweeglijke culturele bronnen die mogelijkheden inhouden van gemeenschappelijke betekenis **de dingen**
- het onroerend erfgoed : monumentenzorg, stedelijke en agrarische landschappen, archeologisch patrimonium
- het levend erfgoed: de zorg voor oude Vlaamse rassen: schapen, kippen, paarden ea.⁹ maar ook voor oude fruitrassen.

immaterieel

- de beeldvorming via historische beschrijvingen of andere ‘dynamische’ of beweeglijke culturele bronnen die mogelijkheden inhouden van gemeenschappelijke betekenis bv. verhalen, kleine geschiedenissen, sporen, verbanden... **de verhalen**
- ‘la memoire du geste’¹⁰: verbale en non verbale kennisoverdracht van technieken gelinkt aan oude ambachten waarbij de verhouding meester – leerjongen centraal staat: manden vlechten, riet kappen, schapen hoeden, paarden mennen, omheining vlechten maw. een stiel leren.... Deze technieken komen nu terug tot leven bij natuurbeheerswerken of in de vernieuwde aandacht voor tuinaanleg.

Concrete werkgebieden

- volkscultuur:¹¹ slaat op alle collectieve, al of niet traditionele uitingen van het volksleven maw. de cultuur van het dagelijks leven, van groepsculturen, van roerend en immaterieel cultureel erfgoed, van tradities en rituelen en van constructie van identiteiten. ‘*Volkscultuur wordt niet meer opgevat als verstarde Folklore maar als ‘cultuur van het alledaagse’, in het verleden en in het heden.*’¹² Volkscultuur is eigenlijk een ‘paraplubegrip’ waarmee een aantal domeinen worden aangeduid die elk met een bepaalde blik culturele fenomenen in verleden en heden benaderen;
 1. familiekunde: houdt zich bezig met het onderzoek naar de historische herkomst en de geografische verspreiding van de families met de bedoeling het sociaal en professioneel profiel van de stam te ontdekken;
 2. heemkunde: legt zich toe op een betere kennis van de eigen streek in al haar aspecten en op de bescherming van het gemeenschappelijk materiële cultureel erfgoed;
 3. algemene volkskunde: houdt zich bezig met de observatie en de studie van algemene traditionele en eigentijdse volksculturele fenomenen in hun cultuurhistorische context; bv. Uitingen van volkscultuur en plaatselijke geschiedenis: volksgebruiken, materiële dragers van deze gebruiken: vaandels, reuzen, klederdracht, volksdansen,
 4. getemateerde volkskunde: houdt zich bezig met de observatie en de studie van specifieke traditionele en eigentijdse volksculturele fenomenen in hun cultuurhistorische context;
 5. industriële archeologie: laat zich in met het behoud en het beheer van verwaarloosd industrieel cultureel erfgoed, getuigen van wetenschappelijke arbeid en hun technologische toepassing, link met plaatselijke economische bedrijvigheid
- Monumenten en landschappen (gewestmaterie)
- Levend erfgoed
- Archeologisch erfgoed.(dus zonder industriële archeologie!)¹³

De zorg voor dit materieel en immaterieel erfgoed uit zich in volgende taken, die onder de noemer vallen van **culturele ontsluiting**.

- Opzoekingswerk: te velde of in archieven en /of mondelinge geschiedenis als methodiek
- Bescherming/conservatie: maatregelen ter voorkoming van verwaarlozing en ontvreemding van goederen
- Restauratie: herstellen van cultuurgoederen volgens wetenschappelijk verantwoorde criteria
- Valorisatie/ontsluiten: voor een breed publiek zichtbaar maken, het terug toegankelijk maken letterlijk en figuurlijk (betekenis), positief in de kijker zetten , ...dmv. het tentoonstellen of het geven van een nieuwe hedendaagse bestemming of invulling aan het historisch object.
- Maatschappelijke positionering of inbedding: een geconserveerd en ontsloten stuk erfgoed blijft zinledig zolang het niet is ingebed in de stromen waaruit het voortkomt en waarin het opgenomen blijft. Noem dat de actualisatie van die betekenis door maatschappelijke integratie.’¹⁴

⁸ Informatiebrochure cultureel erfgoed, Ministerie van de Vlaamse gemeenschap , mei 2001

⁹ eigen interpretatie vanuit een plattelandsreflex

¹⁰ eigen interpretatie vanuit de Toeristisch recreatieve en culturele cel.

¹¹ decreet houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur ...

¹² memorie van toelichting ontwerp decreet cultureel erfgoedbeleid

¹³ het is onduidelijk waarom het Vlaams beleid enkel industriële archeologie opneemt in het decreet volkscultuur

Mondelinge geschiedenis is de brede waaier van activiteiten dat gemoeid is met het interviewen van getuigen om het verleden te (re)construeren. Aan de basis van veel mondelinge geschiedenisprojecten ligt veelal een emancipatorische gedachte. Men wil de geschiedenis reconstrueren van de kleine man of vrouw en de massa, of men richt het onderzoek op een aantal ‘vergeten’ of onderbelichte maatschappelijke groepen. Tevens wil men bij de voorstelling van de onderzoeksresultaten de betrokken groep waaruit de getuigen geselecteerd zijn, bereiken. *Deze methodiek vermelden wij in het bijzonder omdat eind de jaren '70 Heuvellanders op dit vlak baanbrekend werk in Vlaanderen hebben verricht.(zie hierna.)*

Inhoudelijke aanvullende opmerkingen

- Men dient respectvol zorg te dragen voor de onvervangbare erfstukken, voor de zeden en de mogelijkheden van de traditie. Die traditie spreekt niet alleen over **eigenheid**, maar ook over de multi culturaliteit die er altijd geweest is, over invloeden en ontdekkingen, over het verwerken van het vreemde en het herwerken van het lokale. Het bepaalt de maatschappelijke persoonlijkheid, de identiteit, van een regio.
- *Als de zingeving niet voortdurend wordt vernieuwd, verdwijnt ze op termijn, samen met het object dat door die zingeving wordt gedragen. Men zou zelfs kunnen stellen dat **objecten immaterieel** zijn, dat ze enkel bestaan dankzij het weefsel van verhalen om hen heen. Die verhalen bestaan op hun beurt slechts als ze niet alleen worden verteld, maar ook gehoord, ‘meegedragen’ en herverteld. Zeker voor het agrarisch erfgoed is dit een waarheid.*
- Het cultureel erfgoed speelt een wezenlijke rol in de omgang met eigentijdse cultuur. Is een vertrouwdheid met de codes uit het verleden niet de basis voor elk contact met nieuwe creaties? Is maw. inzicht in het culturele erfgoed geen basisdimensie voor de culturele competentie van het individu? En is anderzijds cultureel erfgoed niet ook een **bindende substantie in het cement** dat onze samenleving samenhoudt? Is het niet het onderwerp bij uitstek van gemeenschapsvorming? Het gaat om de band tussen de bewoners en hun cultuurhistorische omgeving.
- Het bewaren van de neerslag van interviews is belangrijk wanneer ze een zekere relevantie hebben binnen de hedendaagse context of wanneer ze het verleden kunnen reconstrueren. Ze worden noodzakelijk geacht om dit verleden te begrijpen en te kunnen respecteren. Het bewaren van deze bronnen is niet voldoende: een ontsluiting is onontbeerlijk. *Als documenten niet op een efficiënte manier toegankelijk worden gemaakt, gaat een groot stuk van hun waarde verloren.* Bij mondelinge bronnen is dit net zo... *Het bewerkstellingen van een efficiënte bewaring en ontsluiting vormt één van de grootste uitdagingen voor de mondelinge geschiedkundige.*

2.4.2. Situatieschets

2.4.2.0. cultuur-historische herkenningspunten

- De geschiedenis van de acht dorpen van Heuvelland zit sterk verankerd in de geschiedenis van Vlaanderen: wie de geschiedenis van onze gemeente kent, kent eigenlijk de geschiedenis van Vlaanderen. Opvallende **historische herkenningspunten** zijn: de prehistorie met het Keltisch (?) heuvelfort, de Romeinen, de feodaliteit (8°-15° eeuw), de 16° eeuw met de geuzenstrijd, de Franse revolutie, het ‘groot transport’, (grenscorrecties), de mechanisatie van de landbouw, wereldoorlog I, Wereldoorlog II, de Koude oorlog.
- **Concrete aanknopingspunten** in ons landschap en onze dorpen om rond deze cultuur-historische herkenningspunten een verhaal te vertellen zijn:
 - De meer dan 100 restanten van oorlogsrelicten: bunkers, mijnenschachten, loopgraven, kraters ea.;
 - De veldwegels met hun specifieke oude benamingen;
 - Een 30 tal veldkapelletjes;
 - De Lijstermolen;
 - De mote in Loker(de galoosie), Wulvergem en Nieuwkerke;
 - De kerken met hun brandglazen en waardevolle kerkvoorwerpen;
 - De buizenfabriek Dumoulin;
 - Restanten van pre-historische (keltische) bewoning en versterking op de Kemmelberg en op de Rodeberg. Deze relicten zijn uniek in Europa (1 van de 4 sites). Men kan er de bewoningsgeschiedenis reconstrueren;
 - De Oostenrijks -Franse grenspalen;
 - De ‘grenslindes’:spelen in op de bijzondere betekenis van de linde in de middeleeuwen, cfr. link met straatnamen;
 - Botanische relicten: planten, struiken en bomen waarvan het genetisch materiaal authentiek is in West-Europa in die mate dat het momenteel gebruikt wordt als genenbank voor de kweek van nieuwe planten, struiken en bomen;
 - Enkele gebouwen in Heuvelland vertegenwoordigen goed de typische na oorlogse bouwstijl: bv. het gemeentehuis van Nieuwkerke is niet meer heropgebouwd zoals het oorspronkelijk was maar heeft in de jaren '20 een hedendaagse invulling gekregen;

¹⁴ memorie van toelichting ontwerp decreet cultureel erfgoedbeleid

- Heuvelland is **één en al landschap** met 8 kleine concentraties van bewoning, onze dorpen, doorspekt met talrijke veld- en kerkwegels. Dit landschap is ons visitekaartje, het decor waarin we onze bezoekers onthalen, maar tevens onze 'werkvloer'. *'We leven, bewegen of werken dagelijks in het landschap. In zekere zin maken we deel uit van het landschap. Als bewoner, als bezoeker, als bewerker van het land....En zoals wij het uitzicht van de aarde door de eeuwen stilaan vorm hebben gegeven, zo heeft ook het land onze cultuur en onze verbeelding diepgaand beïnvloed en bepaald. Het landschap zit trouwens boordevol geheugen en herinnering. Als we bewust leren omgaan met het landschap, het ' van binnenuit' leren begrijpen en interpreteren kunnen we het cultuurlandschap voor verval of vernietiging behoeden en er op een eigentijdse wijze zin en vorm aan geven..... Er bestaat meer dan ooit behoefte aan 'plekken', waar tijd en ruimte nog worden ervaren en waar het langzaam gegroeide 'geheugen' van het landschap aanwezig is. Landschappen hebben nood aan bewoners en bezoekers, bewuste 'belevers', die zich betrokken voelen op dit landschap en er mede zorg voor willen dragen.'*¹⁵
- Als landelijke gemeente kende Heuvelland heel **veel sagen en legenden** (wereld van de geesten, toverwereld, historische figuren/ vertellingen, duivelssagen) ontsproten uit de fantasie, de angsten, het (bij-) geloof en de verbeeldingskracht van zijn inwoners uit die tijden toen de elektriciteit en dus ook het kunstmatige licht nog niet wijd verspreid was. Armoede vormde een goede voedingsbodem voor veel onverklaarbare dingen die men om zich heen zag (of juist niet zag): bv. een mislukte oogst, een ziek kind, dood vee, een bliksemingslag... De mensen zochten een verklaring voor dit alles, een houvast... Hun leven sloot zich dichter aan bij de natuur, zij waren er veel afhankelijker van. Veel sagen spelen zich ook 's avonds af...

2.4.2.1. Overzicht privé initiatieven en VZW's

Permanente presentaties

- **Folk experience:** In dit interactief en multimediaal museum worden Folk en de geschiedenis van de volksmuziek in Vlaanderen in het daglicht geplaatst. De Vlaamse volksmuziek wordt er uit de doeken gedaan aan de hand van de verschillende soorten instrumenten, liedboeken, computerzuilen, film- en geluidsprojecties. Men kan er ontdekken hoe een draailier klinkt, waar alle oude volksliedjes vandaan komen, hoe je een mazurka kan dansen. Kinderen kunnen zich uitleven op het muziektapijt, op de karaoke box en de accordeon stoelen.
- **Archeologisch streekmuseum** of Keltenmuseum: In dit klein archeologisch 'museum' maakt de bezoeker kennis met archeologische vondsten op de Kemmelberg. De talrijke gerestaureerde voorwerpen vormen het middelpunt van de expositie. Tot de pronkstukken behoren enkele fragmenten van rijk versierde juwelen, een versierde aspin en een fragment Grieks aardewerk. Het geheel is wel dringend aan een face lift toe.
- **Het geuzenmuseum:** van wol, gebaat en getier. Deze permanente tentoonstelling heeft een overzicht van de 16^e eeuw in de regio. Deze eeuw werd in Vlaanderen gekenmerkt door oa. de verdere teloorgang van de lakennijverheid in de grote steden. Hondshoote en Nieuwkerke, de voornaamste polen van het Westkwartier, hadden een uitgesproken plattelandslakenindustrie (baai en saai). De sociale moeilijkheden vertaalden zich in godsdienstige spanningen. Deze presentatie was dringend aan een face lift toe: Tesamen met het Geuzenproject werd beslist om er een virtueel museum van te maken. (www.geuzenproject.org)
- **Speelgoedcollectie in het Labyrinth:** deze verzameling van oude volksspelen bevat veel stukken vnl. uit de streek en de periode van 1925- 1940, tussen beide oorlogen.

Jaarlijkse evenementen

- **Het Geuzenevenement** is een theaterwandeling doorheen 'De 16de eeuw. Die woelige periode van geuzen en inquisitie komt in niet minder dan 16 taferelen tot leven. Maar omdat men niet elk jaar opnieuw de moord op de priesters van Reningelst en de nachtelijke razzia's van Titelmans wil evoceren, maakt de wandelaar tijdens zijn tocht (5 km) kennis met allerlei andere aspecten van de 16de eeuw: een demonstratie van enkele muziekinstrumenten toen in zwang, de jonge boekdrukkunst, de 'behandeling' van zwakzinnigen in de dolhuizen, wetenschap en volksgeloof, de hagepreken, een 'keisnijding', het misbruik van prebendenpastoors en een heksenverbranding. In 2007 was dit gebeuren evenwel aan zijn laatste editie toe.
- **Borelle:** In 1976 werd in Dranouter terug met een verdwenen traditie aangeknoopt: Borelle. Het gebruik bestond in het ontsteken van een vuur op de Waaienberg (een zijheuvel van de Monteberg) en het binnenbrengen ervan in het dorp. De laatste keer dat in Dranouter het vuur op de hoogte werd ontstoken was in 1905. Niet alleen in het geboortedorp van Petrus Plancius vierde men het vuur. Dit oud Germaanse gebruik bestond op meerdere plaatsen. Het was oorspronkelijk een feest ter ere van de vruchtbaarheid: vuur en rook verdreven de boze geesten en brachten voorspoed voor de gewassen, voor de dieren en voor de mensen. Rond het vuur werd er gedanst, en zodra het mogelijk was begonnen de feestvierders over en door

¹⁵ uit wandelenderwijs, een pilootproject rond landschapsinterpretatie in Zoutleeuw, Joris Capenberghs.

de vlammen te springen. Ook het vee werd door het smeulende vuur gedreven en men maakte elkaars gezichten zwart met de asse. De naam Borelle zou voortkomen van bralle. Bralle is een bundel stro op een stok die men in brand stak, om aldus een fakkel te bekomen. De overgang van de winter naar de lente was, vroeger meer dan nu, een echte bevrijding: er was langer licht, en eindelijk verdween de koude. Het Borellefeest in Dranouter verwelkomt de lente met een Borellestoet waarbij stro poppen in brand worden gestoken en gedichten worden voorgedragen, een Borelle taartensmulpartij én een zangcrochet...

- **Het Folkfestival: the new tradition**, is een groot evenement waarbij volksmuziek in de breedste zin van het woord een eigentijds podium krijgt. Dit festival is uniek in Europa en heeft de verdienste de interesse voor de Folkmuziek onder jongeren weer aangewakkerd te hebben. Het Dranouter Festival ontstond in 1975 vanuit de toenmalige toonaangevende Folkclub "De Zon". Het eerste festival was een ééndaags gebeuren op de speelplaats van de toenmalige jongensschool. Er speelden 8 groepen en er waren een 300-tal toeschouwers. In 1977 werd het voor het eerst een tentenfeest. Het festival lokte toen al meer dan duizend toeschouwers. Eind de jaren '70 had Dranouter zich geprofileerd als Folkfestival naar Angelsaksisch model met groepen uit voornamelijk Engeland, Vlaanderen, Frankrijk en Nederland. In de jaren '80 stagneerde de groei. De Folk kreeg het moeilijk en werd wat in de verdrukking gedruwd door de opmars van allerlei elektronische toestanden en de rock. Het festival moest het stellen met drie- tot vijfduizend toeschouwers – veelal veteranen van 1968 – en kreeg een sterk hippie-imago mee. Eind de jaren tachtig kwam de kentering. De programmatie werd toen ook opengetrokken naar wereldmuziek en fusies tussen genres deden hun intrede. De interesse groeide, waardoor ook 'grotere namen' konden worden geprogrammeerd. In 1995 steeg het toeschouwersaantal tot 45.000. 'Dranouter' was een begrip geworden als zomerfestival. Ondertussen zat de tweede Folkrevival er aan te komen, waardoor ook meer jonge mensen de weg naar de Folkweide vonden. In 1997 barstte het festivalterrein bijna uit zijn voegen met meer dan 65.000 toeschouwers.
- Ieder dorp heeft nog zijn jaarlijkse kermis, 11 novembervieringen, kerstvieringen en St. Maartens-, St Niklaas- of engelfeest.

Organisaties

- **Heuvelland verbeeldt**: deze feitelijke vereniging bestaat uit een 15 tal vrijwilligers die een beeldbank aan het uitwerken zijn voor onze gemeente. Op een doordachte manier worden oude foto's, prentkaarten ea bij particulieren opgespoord, gedigitaliseerd, beschreven en ontsloten. Deze data bank wordt ontsloten via een website en via diverse publiekacties. De groep komt maandelijks bijeen in het erfgoedlokaal.
- **Vzw ABAF** is een vrijwilligersorganisatie actief in de regio welke zich tot doel stelt het oorlogspatrimonium uit de eerste wereldoorlog te ontsluiten: van onderzoek (veldwerk, archieven, mondelinge geschiedenis) tot restauratie en publicaties. De gemeente heeft met hen een samenwerkingsovereenkomst afgesloten.
- **VZW Geuzenproject** is de motor van het geuzenevenement, de jaarlijkse theaterwandeling (200-300 man) en van uitstappen, voordrachten, geleide wandeling en fietstocht rond de geuzen waarbij gemiddeld een 30 tal mensen bereikt worden. Tevens beheren ze de web site. Hiertoe werd een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente afgesloten.
- **De heemkring Dovie** is gestart in 1988, met als opzet de lokale geschiedenis te onderzoeken. Het bestuur telt 6 leden. Driemaandelijks geven zij een tijdschrift uit (256 abonnementen). In het verleden werkte men regelmatig met themanummers: WOI in Heuvelland, Slag om Kemmelberg, de Boerenkrijg te Loker, de dorpsgeschiedenis van Wulvergem. Vanaf 2003 schakelt men over naar een jaarboek. Enkele voorbije activiteiten: jaarlijks ledenfeest, thema tentoonstellingen (mijnenslag, slag om Kemmelberg). In 2007 werd de heemkring evenwel opgedoekt.
- **VZW de speelberg** beheert de tentoonstelling van het speelgoed in het Labyrinth. Tevens organiseert de tentoonstelling rond de Kelten tzt. de panelen en de foto's zijn hun eigendom, de tentoongestelde archeologische voorwerpen zijn eigendom van de vereniging oudheidkundig bodemonderzoek Westvlaanderen (VOBOW vzw).
- **Reuzencomité**: het comité is een groep vrijwilligers die de 2 reuzen van Nieuwkerke onderhouden en waar nodig in een nieuw kleedje steken; **ridder Jacques de la Douve en vader Breughel**. Met beide reuzen wordt er deelgenomen aan allerhande Folkloristische en andere stoeten en dit veelal in samenspraak met de katholieke Harmonie St. Cecilia Nieuwkerke en de reuzengroep 'les amis de fromulus de Steenvoorde'.

- **Toneel Frans-Vlaanderen:** toneelgezelschap dat ons dialect als podiumtaal gebruikt met een sterke regionale uitstraling waardoor ze de identiteit van onze streek versterken én promoten.
- Privé personen met een **professionele link** naar erfgoed: vertelster over heksen en kruidentoeepassingen, organisator van huifkarrentochten, hersteller van oude stoelen, kweker van oude fruitrassen, provinciale schapenhoeder..., ex-cafetaria :oude molen: gerestaureerde vuurmolen met werktuigen uit die tijd
- **Privé verzamelingen**
 - postkaarten: heel wat particulieren bezitten unieke postkaarten kabinetten
 - keukengerief (voormalige verzameling pottekarie- grootmoeders keuken tussen '20-'40)
 - foto verzameling van alle veld-en niskapelletjes in Heuvelland (pastoor Baert)
 - het reuzenboek: 10 (fictieve) verhalen over reuzen in de streek
- **VZW Vereniging Oudheidkundig Bodemonderzoek West- vlaanderen (VOBOW).** Van 500 tot 300 voor X was er op de Kemmelberg een versterkt heuvelfort. Diverse ambachten werden er beoefend: ijzer smeden, potten bakken, landbouw....Er was een boeiende en bloeiende handel in zout en wijn oa. met de Middellandse zee. De eerste opgravingen op initiatief van VOBOW werden door hun vrijwilligers in de jaren '62-'78 uitgevoerd. De werken werden kort daarop door professoren verder gezet. Wegens de klassering van de Kemmelberg als beschermd monument, zijn deze werken stilgevallen. Het eerste beschermingsbesluit liet archeologisch onderzoek immers niet toe.
- Ooit was streek**opbouwwerk Heuvelland** heel actief in de streek met een aantal boeiende initiatieven die een weerklank vonden tot ver buiten de gemeentegrenzen. Zo werd het toneel, gebracht door Heuvellandse mensen met weinig toneel ervaring, ' Nooit brengt een oorlog vrede! onder regie van Francois Beukelaers een begrip in Vlaanderen. Dit initiatief ligt zonder twijfel aan de basis van een groeiend bewustzijn in de regio voor de impact van de eerste wereldoorlog in het leven van de kleine man. Altijd iemands vader, altijd iemands kind.... Dit initiatief mogen we een schoolvoorbeeld noemen van hoe mondelinge geschiedenis, het vastleggen van getuigenissen van de laatste frontsoldaten in een boek en de vertaling hiervan in een toneelstuk, als hefboom heeft gediend voor een mentaliteitsverandering rond WOI in de streek. Deze mentaliteitsverandering is langzaam doorgesijpeld en vindt zijn wortels in wat er in Heuvelland eind de jaren'70 is gebeurd.

Publicaties/ web sites

Volgende boeken/studies rond de geschiedenis van Heuvelland zijn de voorbije jaren verschenen:

- De geogids Heuvelland: toeristisch- recreatieve atlas van West-Vlaanderen, heuvelstreek: dhr.Dirike
- Van Bosgeuzen tot beeldenstorm: cultuurhistorische brochures van de provincie West-Vlaanderen
- Bayernwald: een historische studie, vzw ABAF
- Het sagenonderzoek in het westelijke gedeelte van het arrondissement Ieper , door Kristiaan Erard
- de Kemmelberg, een keltische bergvestiging, reeks Westvlaamse archeologica, prof Vandoorselaar.
- Duizend jaar parochie Wijtschate, José Depover ism de kerkfabriek van Wijtschate.
- Heuvelland graag gezien: oude postkaarten
- De heropbouw van Nieuwkerke na WOI, Sven Carnel
- Van den grooten oorlog, Malegijs
- De geschiedenis van Westnieuwkerke, pastoor Van den Dorpe.(1870)
- De Westvlaamse Bergen, Rene Buckinx
- Dovie Kroniek jaargang 1- 13 en het jaarboek 2001
- Bouwen door de eeuwen heen, kanton Mesen, Zonnebeke en Wervik. Ministerie van de Vlaamse gemeenschap: departement leefmilieu en infrastructuurstructuur.
- Armeezorg in Loker in de 18° eeuw: Stijn Vandaele Gent 2001

Enkele interessante website met een cultuur historische link:

- www.heuvelland.be
- www.Folkdranouter.be
- www.geuzenproject.org
- www.borelle.tk
- www.volkstoneel.yucom.be
- www.feestcomite-westouter.be
- www.hetlabyrint.be
- www.zerohour.be

2.4.2.2. Overzicht Vlaamse initiatieven met een link naar de gemeente.

- lijst definitief beschermde monumenten en landschappen:
 - Galooie-mote en omgeving- Loker dd.april 81
 - Scherpenberg – Loker dd. November 79 en juni 82
 - Kemmelberg- Monteberg – Kemmel/ Loker dd. December 79
 - Toren St Pieterskerk – Loker dd. Februari 39
 - Buizenfabriek Dumoulin en omgeving – Wijtschate dd. Mei 2000
 - Spanbroekmolentrechtter – Wijtschate dd. Juni 92
 - Bayernwald- Wijtschate dd. Maart 01
 - hoeven: Traisnel-Kemmel, hofstede Dejonghe-Kemmel, Westhove-Nieuwkerke, Blauwpoortstraat-Westouter
 - kapellen: , OLV bezoeking- kerk De Klijte met dorpsgezicht, OLV kapel Eikelstraat Nieuwkerke, Godelievekapel op de Rodeberg
 - merkwaardige gebouwen: kasteel De Warande, Landhuis en historische site Reningelsstraat 10, herberg en brouwerswoning- Westouter, Belvedere uitkijktoren op de Kemmelberg, gemeentehuis Nieuwkerke, hoofdgebouw van jeugdverblijfcentrum De Kosmos
 - erfgoed relictten: Drie wegkruisen – Wijtschate, lijstermolen – Westouter
 - landschappen: zone tussen Scherpenberg- Kemmelberg
- het erfgoeddecreet is nog maar pas op de rails gezet en het wordt reeds grondig bijgestuurd. Voor de kleine plattelandsgemeenten zijn de voorgestelde aanpassingen zeer nefast.
 - Bij projectsubsidies wordt de lat nog wat hoger gelegd;
 - Opstart zelf van een Intergemeentelijke samenwerking ifv. de aanvraag van een streekconvenant wordt niet gehonoreerd ;
 - Vlaamse Steunpunten fusioneren maar krijgen geen specifieke ondersteuningsopdracht naar de kleinere toe;
 - Agrarische erfgoed komt nauwelijks in beeld;
 - Gebiedswerking van provincie wordt niet in kaart gebracht;
 - Musea erkent op basis niveau worden door Vlaanderen op korte termijn afgestotenDrie jaar geleden schreef de Vlaamse overheid in betrokken memorie van toelichting; **‘Ook tegenover de kleinere musea erkend en ingedeeld bij het basisoniveau heeft Vlaanderen een verantwoordelijkheid’** Op basis van welk motief beslist de Vlaamse overheid om , in een periode van 3 jaar, een bocht van 360° te maken...

2.4.2.3. Overzicht Provinciale initiatieven met een link naar de gemeente.

- In het kader van "Oorlog en vrede in de Westhoek" werden alle zichtbare relictten uit de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek geïnventariseerd: bunkers, schuilplaatsen, observatieposten, loopgravenstelsels, slagvelden, mijnkraters, spoorlijnen, gaarkeukens, noodwoningen, militaire begraafplaatsen en perken, oorlogsmonumenten enz. Het inventarisatieproject is een samenwerkingsverband tussen de Provincie West-Vlaanderen en de afdeling Monumenten en Landschappen (Vlaamse Gemeenschap) en heeft tot doel om op basis van de inventarislijst waardevolle oorlogsrelictten in de Westhoek te beschermen. Het verborgen erfgoed werd niet in kaart gebracht.
- Het Regionaal Landschap West-vlaamse Heuvels is een samenwerkingsverband tussen het Vlaamse Gewest, de provincie West-Vlaanderen, de steden en gemeenten Heuvelland, Ieper, Mesen, Poperinge en Zonnebeke, de natuur- en milieuverenigingen, de landbouw verenigingen, de toeristische verenigingen en de wildbeheerseenheden. Deze VZW engageert zich om via samenwerking rond concrete projecten, de natuurlijke troeven van onze streek te beschermen.

2.4.2.4. Overzicht gemeentelijke initiatieven

Permanente presentaties

- **gemeentelijk landbouwmuseum:** de collectie van het landbouwmuseum is afkomstig van de Stockmanshoeve uit Sijsele en was oorspronkelijk in privébezit. In 1986 kocht de gemeente Heuvelland de collectie op. Ze werd ondergebracht in een grote loods achter het VVV kantoor. Het museum bestaat uit een grote toegangsruimte waar de zware machines geplaatst zijn: dorsmachines, pikbinders,pikdorsers, stropersen, motoren en tractoren. In een afgesloten deel zijn de kleinere voorwerpen en werktuigen in chronologische volgorde tentoongesteld: bemesten, ploegen,grondbewerken, zaaien, onkruidbestrijding en oogsten. Een bijna complete reeks van Claeys dorsmachines maakt de kern van deze collectie uit. Het belangrijkste knelpunt vormt de verouderde presentatie van het geheel. Er ontbreekt een logische samenhang, gebrek aan didactische begeleiding van de bezoekers, verouderde panelen enz..
- **streekbezoekerscentrum De Bergen:** Ga terug in de tijd. Ontdek het ontstaan van de Bergen, ontmoet Kelten, Romeinen, lakenhandelaars, landbouwers... Ga mee op stap met bewindvoerders,soldaten en burgers tijdens de diverse oorlogen die onze streek teisterden. Kijk hoe de mens het landschap heeft

gevormd en vervormd. Kijk eens door de ogen van een kunstenaar, een kind, een bewoner...naar het landschap van vandaag en morgen...

- **kerken:** Tijdens de schilderwerken aan de kerk van Wulvergem werden authentieke 'beeldbanden' teruggevonden waarop het verhaal van de patroonheilige van de kerk met de Walvis uitgebeeld werd, deze werden in ere hersteld. Heel wat kerkfabrieken oa. Nieuwkerke, Loker en Dranouter hebben recentelijk alle beelden in de kerk in hun originele kleuren laten herschilderen.
- **archief:**
 - registers burgerlijke stand: akte geboorte, overlijden en de bevolkingsregisters: naam, adres... aanvangsdatum burgerlijke stand Westouter 1659!, Kemmel 1796! Het archief van Ieper heeft al deze registers tem. 1914 in het dubbel gecopieerd: één ter bewaring en één voor het publiek ter inzage.
 - In 2007 werd een part time archivaris aangesteld, momenteel werkt hij aan een betere bewaring van alle gemeentelijke archiefstukken.

Jaarlijkse evenementen

Zie hoofdstuk 3: evaluatie van het voorbije beleid

Publicaties

Zie hoofdstuk 3: evaluatie van het voorbije beleid

Projecten

Zie hoofdstuk 3: evaluatie van het voorbije beleid

2.4.2.5. gemeentelijke beleidsinstrumenten op vandaag

Subsidies 2007

- Geuzenproject	1000 euro
- Reuzencomité	200 euro
- ABAF	werkingskosten in overleg
- Heuvelland verbeeldt	via budgetten cultuurdienst

Dienstverlening: zie ondersteuning socio culturele organisaties

Stedebouwkundige bepalingen: in de stedebouwkundige vergunning bij elke bouwaanvraag staat een bepaling waarbij de bouwheer verplicht is melding te doen bij het IAP van vondsten uit WOI.

Infrastructuurstructuur:

- ruimte voor de landbouwcollectie en het streekbezoekerscentrum (oude loods)
- Sedert 2004 stelt de gemeente tevens erfgoedlokalen ter beschikking van het lokale erfgoedveld. Dit omvat :
 - o een vergaderlokaal
 - o een computerlokaal
 - o een archiefruimte voor archief vzw Geuzenproject
 - o een archiefruimte voor andere particuliere archieven

Gemeentelijke culturele dienst/personeel

- volgende ambtenaren ondersteunen rechtstreeks het erfgoedveld
 - een FT cultuurbeleidscoördinator
 - een PT erfgoedmedewerker (nieuw sedert juni 2006)
 - een FT administratief medewerkster
 - een PT archivaris
- samenwerkingsovereenkomst met VZW ABAF: de gemeente doet op deze VZW een beroep om het WOI patrimonium te ontsluiten. Enerzijds heeft de gemeente zelf de kennis niet in huis om dit te doen, anderzijds heeft het de middelen niet om hier grondig werk van te maken. Hun tussenkomsten gebeuren meestal op vrijwillige basis. Waar mogelijks komt men tussen in de werkingskosten (copies, km vergoedingen ea.)
- samenwerkingsovereenkomst met VZW Geuzenproject: teneinde de vernieuwde website in goede omstandigheden te beheren en actueel te houden sloot de gemeente met hen een samenwerkingsovereenkomst af. De gemeente investeert in de technologie, zij in de inhoud.
- toeristisch recreatieve en culturele cel :(TRC):_dit samenwerkingsverband tussen alle lokale partners op het veld: RLWH, VVV Heuvelland, dienst cultuur, t'Folk en individueel geïnteresseerden komt regelmatig bijeen om projecten met raakvlakken op toeristisch, recreatief en cultureel vlak op te volgen. Zo werden/ worden volgende punten besproken: mobielatelier,fietsnetwerk Westhoek, Wandelnetwerk Westhoek, Streekbezoekerscentrum, kunstwerken,verbreding / vernieuwing landbouwmuseum, permanente presentaties ism de horeca, Dorpsonthaal punten (DOP), veldwegels, Bayernwald, Gabriel, Studieonderzoek

Scherpenberg, Lettenberg, subsidiekanalen oa. interreg III, Studie Nieuwkerke, landschapsatlas, problematiek van het Jeugdtoerisme, programmatie bezoekerscentrum,... De TRC volgt en stimuleert dus projecten mbt. het ontsluiten, beschrijven en bekendmaken van het erfgoed.(visievorming, methodieken, sensibilisatie).

Begroting: deze gemeentelijke middelen worden zoveel mogelijk aangevuld met projectsubsidies op Vlaams, provinciaal en Europees niveau . Een overzicht van voorbije of lopende projectsubsidies op dit vlak en de globale kostprijs van het project;

- 160.000 euro Bayernwald: Toerisme Vlaanderen, Provincie, PDPO, Monumenten en Landschappen, Vl.gemeenschap
- 19.000 euro Lettenberg: Toerisme Vlaanderen, Provincie
- 150.000 euro DOP Westouter : Toerisme Vlaanderen, Provincie
- specifiek bedrag ongekend daar vervat in ruimer dossier :Andere DOP's: PDPO , Provincie
- 655.000 euro DOP Nieuwkerke en herwaardering omgeving: Interreg III, Provincie
- 135.000 euro : ontsluiting Mijnslag: Toerisme Vlaanderen, Provincie
- 55.000 Heuvelland verbeeldt: Vlaamse Gemeenschap, Provincie, Cera

Begroting 07 en 08: de 'erfgoed' cijfers

personeel archief

778/111-01	bezoldiging	0,00	14.380,00
112-01	vakantiegeld	0,00	1.103,00
112-48	andere vergoedingen	0,00	260,00
113-01	patronale bijdragen	0,00	4.801,00
121-48	reiskosten	0,00	200,00
123-17	beroepsopleiding	0,00	200,00
		0,00	20.944,00

werking archief

778/123-06	digitaliseren registers	0,00	3.000,00	
123-19	documentatie	0,00	500,00	
124-48	diverse techn. Kosten	0,00	300,00	
741-98	aankoop ander meubilair	0,00	1.000,00	archief rekken
742-53	aankoop informatica	0,00	2.000,00	software digitalisering
749-51	restauratie kunstvoorwerpen	0,00	1.000,00	archief documenten
749-52	aankoop collectie	0,00	500,00	
		0,00	8.300,00	

patrimonium

774/722-55	oprichten monumenten	10.000,00	0,00	Ierse zuiltjes
	infrastructuurstructuurwerken in			
770/732-60	uitvoering	1.000,00	0,00	
773/732-60	infrastructuur in uitvoering	0,00	77.000,00	lijstermolen fase 1
774/723-56	aanpas.werken andere gebouwen	0,00	10.000,00	muur oorlogsm. NK
774/124-12	huur en onderhoudskosten monumenten	1.000,00	1.000,00	oorlogsmonumentjes
778/124-06	prestaties derden eigen aan de functie	40.000,00	52.500,00	restauratie Bayernwald

erfgoedprojecten

771/733-51	erelonen plannen van aanleg,ea studies	0,00	71.500,00	landbouwcollectie
771/744-51		0,00	2.500,00	landbouwcollectie
771/122-04	auteursrechten	0,00	1.500,00	landbouwcollectie
771/122-48	erelonen en vergoedingen	0,00	6.000,00	landbouwcollectie
771/123-02	musea: kosten administratie	0,00	1.000,00	landbouwcollectie
771/123-06	musea:prestaties derden eig. aan f.	0,00	4.000,00	landbouwcollectie
771/124-02	musea: tech. Benod. Rechstr. Verbr.	250,00	250,00	
771/125-02	musea: rechtstreeks verbruik	1.000,00	1.000,00	kleine herstellingswerk
771/125-06	musea: prestaties derden gebouwen	1.500,00	1.500,00	
771/125-08	musea: verzekeringen	450,00	450,00	
778/615-51	investeringen hogere overheden	0,00	7.000,00	studie site vvv
930/733-60	erelonen voor plannen	52.500,00	25.000,00	St lucas inventarisatie

778/122-48	herdenkingweekend mijns slag	9.500,00	0,00	zero hour
778/122-04		2.800,00	0,00	honoraria
778/124-02	techn. Benodigheden	0,00	5.000,00	tent. slag kemmel,ea
778/124-12		4.250,00	0,00	huur materiaal
778/127-12		1.400,00	0,00	vervoer
778/123-16		2.660,00	0,00	receptie
778/123-06		6.500,00	0,00	promo
778/635-51	investeringen hogere overheden	0,00	4.500,00	banners slag kemmel

2.4.3. SWOT oa. op basis van de AV van de cultuurraad dd. 25 juni 047

Sterktes- troeven

- Een boeiende geschiedenis met een overvloed aan cultuur-historische herkenningpunten.
- De aanwezigheid van verschillende vormen van **cultuur-historische presentaties** waarbij men wel indachtig dient te zijn dat het woord museum niet altijd de officiële lading dekt. We kunnen soms eerder spreken van een permanente tentoonstelling en/of depotvorming.
- **Het landschap** is wel onze grootste troef.
- Het **geuzenproject** is op vrijwillige basis actief bezig met onderzoek over de eigen streek in de 16^e eeuw. Ze zijn een zeer belangrijke bemiddelaar tussen het publiek en dit deel van ons cultureel erfgoed.
- Het **RLWH** heeft belangrijke impulsen in onze gemeente op het vlak van natuurbehoud en- beheer en de raakvlakken met cultuur-historische relictten.
- In de **TRC** bundelen wij, sinds 2001, alle krachten actief op het erfgoedvlak in onze gemeente. Nieuwe impulsen worden zo gegeven aan het lokaal erfgoedbeleid.
- Deze mix van cultuur-geschiedenis- muziek-landelijkheid- kleinschaligheid- natuur- zachte recreatie glooiend landschappen brengt met zich die speciale sfeer mee, eigen aan de streek, in meer bevroegen bewoordingen: de '**couleur lokale**'.

Kansen- mogelijkheden

Binnen Heuvelland

- De **veld- en kerkwegels** bieden een interessant alternatief voor de gewone wegen omdat die zich specifiek tot de zachte recreant richten. Ze bepalen mede onze landschappelijke identiteit omdat ze dit landschap op een actieve manier toegankelijk maken. Deze toegankelijkheid brengt wel ook een beïnvloeding met zich mee. Soms vormt deze beïnvloeding een bedreiging voor de eigenheid van dit landschap. (bv. gebruik van quads)
- De bibliotheek heeft als **documentatie en archiefpunt** van de eigen gemeente ook op cultuur-historisch vlak een rol te spelen. In de bib. dient de burger zich te kunnen informeren over allerlei aspecten van hun gemeente: geschiedenis, demografie, economie, gemeenschapsleven, bijzondere problemen, en dit niet alleen in de vorm van boeken maar ook van brochures, rapporten, plannen, foto- en postkaarten archief, (digitaal), persknipsel enz...
- mobiel@elier is goed uitgerust om kleine relictten in het landschap te helpen onderhouden of herstellen: bv. de veldkapelletjes, infodragers in het landschap...
- Lokale sagen en legenden zijn ook relictten, getuigen van een voorbije tijd, die geïnventariseerd en ontsloten moeten worden. De verhalen uit onze gemeente kunnen rond 10 thema's gebundeld worden. (oa. de bende van Pollet en Baeckelandt)
- **Archeologisch onderzoek** is wenselijk op volgende plaatsen;
 - De Kemmelberg en omgeving. Bijkomend onderzoek blijft wenselijk om het belang en de weerslag van deze 'Keltische' nederzetting volledig in kaart te brengen (oa. grafheuvels gelegen op provinciale hofstede).
 - Vallei van de Douve: tijdens de 16 eeuw werd het saai van Nieuwkerke via deze waterloop vervoerd. Aan de oever was er bewoning van zij die er het laken bewerkten (oa. met zeep)
 - De flanken van de Scherpenberg: ook hier zijn restanten terug te vinden uit verschillende tijdsperiodes. Zo was tijdens de eerste wereldoorlog het hoofdkwartier van het Engelse en Franse leger gevestigd op deze getuigenheuvel. Deze werd ten delen ondergraven. 7 Bunkers getuigen nog van deze periode.
 - De landschapsstudie van Nieuwkerke duidt volgende interessante plaatsen aan: Romeinse heirweg, historische kasteelmotte naast de kerk, heuvel aan de hoek Kauwakerstraat- Eikelstraat.
 - De mote in Loker: de galooie is een unieke grafheuvel en werd archeologisch onderzocht. Enige duiding ter plaatse ontbreekt wel. De gevonden voorwerpen uit de 12^e-14^e eeuw zijn momenteel wel spoorloos.
- De lokale geschiedenis is een **bron van inspiratie**. Het barst van de anekdotes en sites die bespeeld kunnen worden. Vanuit deze geschiedenis kan ieder dorp gelinkt worden aan een bepaalde tijdsperiode. Zo is het

goed mogelijk om door Heuvelland te trekken en tevens een reis door de tijd te maken. Zeker voor kinderen kan dit bij het uitwerken van een toeristisch- educatief aanbod een interessant aangrijpingspunt vormen.

- De voorbije jaren groeit de interesse van de mensen voor de kleine geschiedenis, voor de geschiedenis van de man in de straat. Hoe zag het dagelijkse leven van 'jan met de pet' eruit in de 16^e eeuw, tijdens de oorlog, bij de Kelten? De geschiedenis zoals we die kennen van de schoolbanken, een aaneenschakeling van oorlog en strijd tussen koningen, keizers en andere machthebbers, vertelt slecht een klein deel van het verhaal. De kleine geschiedenis van onze streek wint terug aan belang. Toch blijft het een hele opgave én uitdaging om brede lagen van onze inwoners warm te maken voor hun eigen verleden.
- De gemeente werkt aan een nieuwe gemeentelijke web site: dit biedt ons de kans om ons erfgoed digitaal in de kijker te zetten.
- De streekgerichte aanpak van de erfgoedcel van Ieper biedt de kans om op korte termijn een streekconvenant af te sluiten voor geheel de regio. In de mate dat er voldoende middelen hiervoor worden vrijgemaakt is zo'n streekconvenant zeker een belangrijke stimulans om de zorg voor ons erfgoed en de ontsluiting ervan nog beter aan te pakken.

Linken met het Vlaams, Provinciaal en Europees beleid

- Het Steunpunt **vlaams centrum voor volkscultuur** heeft een wetenschappelijke opdracht tav. de documentatie en de studie van volkscultuur in Vlaanderen en een begeleidingsopdracht, in het bijzonder in functie van praktijkontwikkeling, ondersteuning en communicatie tov. organisaties van vrijwilligers die zich inlaten met de studie van en omgang met allerlei vormen van roerend en immaterieel erfgoed.
- De sterke belangstelling binnen de erfgoedsector voor de **mondelijke geschiedenis** ;
- **De open monumentendag is een klassieker geworden** en heeft het belang van ons erfgoed op de politieke agenda van Vlaanderen geplaatst. In zijn kielzog volgt het erfgoedweekend
- Het subsidiereglement 'Oorlog en vrede' in de Westhoek , Interreg IV, leader én het programma voor plattelandontwikkeling bieden financiële ondersteuning voor ontsluiting van ons erfgoed.

Nieuwe technologieën

- **De nieuwe technologieën** bieden kansen om op een eenvoudige én geconcentreerde manier op de site of plek zelf een aantal zaken te duiden en dit zonder veel gebruik te maken van andere infodragers als bv. borden. Het storende element op de site kan beperkt worden. Het probleem van eventuele electriciteitstoevoer kan opgevangen worden met batterijen op zonne energie. Het IDZO in Nederland experimenteert met mobiele computerhandlets via internet om ter plaatse bepaalde info te verstrekken. In een landelijke omgeving bieden deze technologieën een belangrijke meerwaarde. Hier is een taak weggelegd voor de Vlaamse overheid via experimentele projectsubsidies.

Zwaktes -Knelpunten

- De aanwezige kleinschalige 'musea' hebben allen met dezelfde knelpunten te maken: de **visuele vorming** is achterhaald én de beschikbare ruimte is te klein om het thema volwaardig tot zijn recht te laten komen. Bovendien ontbreken de middelen om hier grondig werk van te maken: een volwaardige uitbating is niet haalbaar (personeelsprobleem).
- Cultureel Erfgoed is een vlag die een **erg brede lading** dekt: de link met volkscultuur is niet altijd even duidelijk vooral als men volkscultuur ook vanuit een hedendaagse invulling benadert. Heeft erfgoed in de eerste plaats niet met herinnering te maken? Ondanks deze brede interpretatie besteedt men op Vlaams niveau geen aandacht aan het **levende erfgoed**: de zorg voor de oude Vlaamse rassen (schapen, kippen, paarden ea.) en hun betekenis en belang in het pré industriële agrarisch verleden van onze gemeenschap. Voor een landelijke gemeente als Heuvelland is dit een belangrijk aandachtspunt (landbouwmuseum).
- Een blijvend aandachtspunt is de vraag hoe het erfgoed, geschiedkundige info in het bijzonder, voor het publiek **op een aantrekkelijke en aansprekbare manier** ontsloten kan worden. Het werken met multimedia is momenteel erg in trek: het prijskaartje is voor een landelijke gemeente als Heuvelland bijzonder hoog. Er is een spanningsveld dat overwonnen dient te worden, enerzijds tussen de voorkennis en het verwachtingspatroon van het doelpubliek (heeft te maken met hun bestaande beeld mbt. de problematiek) en anderzijds het weergeven van een zo exact mogelijke voorstelling van het verleden. (heeft te maken met gespecialiseerde info, 'deskundigenpraat'). De vraag is hoe beiden verzoend kunnen worden. Meer en meer reikt men aanknopingspunten op verschillende niveau's aan zodat elke bezoeker met om het even welke voorkennis aan zijn trekken kan komen in het museum. Hierdoor is er minder sprake van één zorgvuldig opgebouwde verhaallijn binnen een tentoonstelling, maar komen verschillende elementen meer los en naast elkaar te staan.
- **Het lokale verleden is bij onze inwoners veel te weinig gekend.** De vraagstelling naar het verleden van hun dorp is niet aanwezig. Naarmate men ouder wordt neemt deze historische gevoeligheid wel toe. Reflexie over hun eigen verleden doet senioren ook nadenken over het verleden van de gemeenschap waarin ze jaren geleefd hebben. Wellicht vanuit een besef dat hun lot verbonden was/is met dit van hun dorp en streek. Als heel wat mensen nauwelijks nog interesse hebben voor het verleden, voor de kleine verhalen, van hun dorp, hebben ze dan nog interesse voor de grote verhalen, voor de wortels van onze beschaving, hebben

ze nog kennis van en weten ze de echte betekenis van de mythologiën die aan de basis liggen van onze beschaving: bv. het verhaal van Adam en Eva.

Bedreigingen

Binnen heuvelland

- Er is een probleem ivm. de site van de buizenfabriek Dumolein omdat het aanpalend vleesverwerkend bedrijf Covameat wenst uit te breiden. Vanuit de zorg voor de nu al schaarse tewerkstellingskansen in een landelijk gebied als Heuvelland ondersteunt de gemeente de uitbreidingsplannen. Ook heeft de eigenaar van de site de voorbije jaren niets ondernomen om verder verval tegen te gaan. Er dient te worden onderzocht of een oplossing mogelijk is waarbij de site behouden kan blijven zonder de uitbreiding van Covameat te verhinderen.
- De archeologische vondsten mbt. de opgravingen op de Kemmelberg zijn verspreid over musea en universiteiten in Vlaanderen: Velzeke, Waarmaarden, privé collecties....
- Erfgoed in particulier bezit wordt niet altijd naar waarde geschat en goed onderhouden. Tevens is het algemeen belang soms ondergeschikt aan particuliere wensen en noden.

Linken met het Vlaams en provinciaal beleid

- Het **Vlaams ecologisch netwerk** zal een beschermde aaneenschakeling worden van natuurgebieden. Het zal bestaan uit grote eenheden natuur (GEN) en grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO). Deze afbakening heeft zijn weerslag op de talrijke relictten aanwezig in het landschap, bos- of natuurgebieden. Is er aandacht voor het rijke archeologisch en cultuurhistorisch patrimonium in onze gemeente die momenteel in groengebieden gelegen zijn of zullen liggen
- Een **'hamburgerwetgeving'** betreffende landschap, natuur en erfgoed bemoeilijkt de realisatie van concrete projecten te velde. Zo is de oorlogssite Bayernwald een beschermd monument én landschap, gelegen in bosgebied dat op het gewestplan als natuurgebied is ingeschreven. Het staat tevens op de relictatlas vermeld, ligt in een GEN gebied en heeft een belangrijke archeologische waarde. Concreet houdt dit bv. in dat 5 ambtenaren ter plaatse zijn afgestapt om te beslissen of kaprijpe populieren op die site al dan niet gekapt mochten worden. Dit bevordert een vlotte ontsluiting van deze oorlogssite niet en drijft de kosten van ontsluiting op. Gelukkig konden wij op veel goodwill van de betrokken ambtenaren rekenen. Is dit niet wat van het goede teveel ... en is in dit verband het voorstel om via decreet 'erfgoedlandschappen' uit te werken wel een wenselijk idee?
- De Vlaamse overheid erkent het belang van een eigen lokaal cultuurbeleid, een erfgoedbeleid in het bijzonder. Evenwel stellen wij vast dat bij het afbakenen van landschaps- en beschermingsprojecten de gemeente veelal **op het laatste ogenblik geïnformeerd** wordt. Erkent men de gemeente als een centrale actor dan dient men de gemeente van bij de start te betrekken in dergelijke projecten en hem hiertoe de nodige mankracht (ondersteuning) te verlenen.
- De opsplitsing van bevoegdheden betreffende erfgoed is **zeer kunstmatig en onpraktisch**; onroerend erfgoed is gewestmaterie, roerend is Vlaamse gemeenschap. Roerende archeologische voorwerpen zijn evenwel gewestbevoegdheid voor zover het gaat om voorwerpen die nog deel uitmaken van een onroerend monument en waarover nog niet is beslist dat ze niet onroerend van bestemming zijn.
- In het kader van het afsluiten van een **milieuconvenant** kunnen ook subsidies bekomen worden voor ontsluiting van het erfgoed. Evenwel ligt de drempel voor een kleine gemeente als Heuvelland te hoog om hier aan deel te kunnen nemen.
- Bij het lezen van beleidsteksten rond cultuurbeleid en het cultureel erfgoedbeleid krijgt men soms de indruk met een **nieuwe vorm van religie** te maken te hebben. Een citaat: *'mensen geven om hun erfgoed omdat het hen houvast kan bieden in een snel veranderende wereld. Omdat ze de confrontatie met sporen uit het verleden als een persoonlijke verrijking ervaren... Bovendien kan dit cultureel erfgoed in sterke mate bijdragen tot gemeenschapsvorming. Het is iets waar je samen zorg voor draagt. Het betreft een heden en een verleden dat je samen deelt. Of het maakt juist nieuwsgierig naar een andere cultuur... En is anderzijds cultureel erfgoed niet ook een bindende substantie in het cement dat onze samenleving samenhoudt? Is het niet het onderwerp bij uitstek van gemeenschapsvorming? Het gaat om de band tussen de bewoners en hun cultuurhistorische omgeving.'*¹⁶ Is dit niet bij uitstek de taak van religie om aan gemeenschapsvorming te doen? Het ware bijzonder boeiend deze link: religie (geloof) en cultuur (erfgoed) eens nader te bekijken. In het verleden ware de verbanden heel duidelijk aanwezig...De desacralisering van onze samenleving heeft wel zijn sporen nagelaten.¹⁷

Algemeen maatschappelijk

- Een permanente bedreiging vormt de **commercialisering en banalisering** van ons erfgoed in de breedste zin van het woord. Het erfgoed komt als decor ten dienste te staan van commerciële activiteiten en wordt er soms ondergeschikt aan waardoor het zijn waarde, zijn betekenis en belang dreigt te verliezen. De link met de toeristische industrie (het fenomeen Brugge: erfgoedconsumptie of erfgoedbeleving) is vlug gelegd. Een

¹⁶ Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet cultureel erfgoedbeleid

¹⁷ bij de bespreking in de TRC merkte iemand op dat dit tevens opgaat voor het milieu en natuurbeleid!

permanente reflexie over het hoe en het waarom men het erfgoed ontsluit is daarom zeer belangrijk. 'Ontsluiten is tevens het toegankelijk maken van de betekenis van het erfgoed, nog ruimer is de actualisering van die betekenis door maatschappelijke integratie.'¹⁸ Een concrete vraag die dit probleem in alle scherpste stelt op het vlak van ons immaterieel erfgoed is oa: hoe kunnen wij ernaar streven dat het St. Maartensfeest (St. Niklaasfeest) meer is dan een veredelde vorm van snoepdistributie?

- De mens gaat zich het landschap niet alleen visueel toe-eigenen, maar beoordeelt het land ook op zijn financiële handelswaarde. Meer en meer eigent de mens zich het land toe. In aanvang was dit net andersom: de mens behoort als door lotsbestemming toe aan het land. *'Plaatsen worden meer en meer vervangen door karakterloze, eenduidige en inruilbare 'niet-plaatsen'. De fysieke en mentale erosie van het landschap neemt toe. Vaak onderhouden we niet langer een emotionele band met onze fysieke omgeving en zijn we alleen nog passanten.'*¹⁹ Het landschap wordt een ruimte om te consumeren...
- De **huidige beeldenstroom** (tv, video, film, computer....) verdringt in onze maatschappij de mondelinge overdracht (de vertelling, het verhaal, het zingen) en **de sfeer waarin dit alles gebeurt**, van datgene wat tot de kern van onze cultuur behoort; sprookjes, sagen en legenden, dansen (Folklore en traditie). De volkscultuur is hier van oudsher drager van: hoe kan dit terug aangemoedigd worden? Een typisch beeld gelinkt aan de mondelinge overdracht is dit van de burens die 's avonds op straat hun stoel buiten zetten om een 'straatbabbeltje' met elkaar te slaan. Dit beeld is in de streek verdwenen. Hoeveel kinderen vragen nog aan hun ouders of grootouders: vertel me eens jouw verhaal?

2.4.4. Visie

Het belang voor een goed erfgoedbeleid kunnen wij in volgende motieven vatten:

- Het is belangrijk dat het beste van onze verworvenheden, producten uit vroegere cultuurfases, en prestaties bewaard en beschermd worden opdat zij aan latere generaties kunnen worden doorgegeven;
- Hoe sneller de maatschappij verandert, des te meer de mensen behoefte voelen om iets van het verleden vast te houden. Het gaat om een fundamentele behoefte zijn 'wortels' te kennen en te voelen;
- Wanneer bij de gewone burger het bewijstzijn ontbreekt van wat geschiedkundig waardevol is of kan zijn, wordt veel uit onachtzaamheid vernietigd of verwaarloosd. Het verdwijnen van enkele mijnkraters in Wijtschate, eind de jaren '70, is hier een goed voorbeeld van.
- Vanuit toeristische recreatief standpunt speelt het erfgoed in op een toegenomen interesse van de bezoeker voor dit historische verleden. Het cultuur-toerisme is een belangrijke economische drager in een plattelandsgemeente als Heuvelland.
- Omdat we het spreken niet enkel aan het verleden willen overlaten (relicten als getuigenissen van wat voorbij is) is het wenselijk permanent te reflecteren over het belang en de waarde van deze relicten in onze huidige samenleving. Zeker voor onze oorlogsrelicten is dit van belang.
- Het is boeiend om dit verleden terug tot leven te brengen ten voordele van de eigen bevolking maar ook voor de bezoeker recreant. Heuvelland mag wel niet in Bokrijk toestanden terecht komen waarbij het decor belangrijker wordt dan het leven in dit decor. Wonen en werken op het platteland, in dorpen en te lande, dient weliswaar met respect voor dit platteland mogelijk te blijven.

¹⁸ Memorie van toelichting, cultureel erfgoedbeleid

¹⁹ uit wandelenderwijs, een pilootproject rond landschapsinterpretatie in Zoutleeuw, Joris Capenberghe.

3. Evaluatie van het voorbije cultuurbeleid

Deze evaluatie is gebaseerd op de indeling en de doelstellingen van het vorige beleidsplan. Inhoudelijk werkten verschillende raden en partners hieraan mee. Zie hoofdstuk : proces cultuurbeleid planning aub

3.1. ondersteuning van het socio culturele leven

Optimale ondersteuning van het vrijwilligerswerk door het aanbieden van ontmoetingsinfrastructuur, informatie, gratis dienstverlening en het stimuleren van samenwerkingsverbanden oa. via subsidiëring.

3.1.1. Subsidies actualiseren

In nauwe samenspraak met de cultuurraad werd het oude subsidiereglement geactualiseerd. Het oude werd grondig herwerkt én er werd een nieuw reglement in het leven geroepen. Volgende uitgangspunten stonden voorop:

- a. door financiële steun aan nieuwe samenwerkingsverbanden grotere buitengewone culturele activiteiten mogelijk maken: jaarbudget: 3500 euro
- overzicht van de goedgekeurde aanvragen

○ 2004: Flor Barby volkstoneel : feestprogramma 50 jaar	3400 euro
○ 2005: Borelle 30 jaar Borelle	1150 euro
○ 2005: Feestcomité NK tentoonstelling Storme	1000 euro
○ 2005: feestcomité Wulv. Feestprogramma DOP	350 euro
○ 2005: feestcomité Loker feestprogramma doortocht	1000 euro
○ 2006: feestcomité Dranou. Kerstwandeling	410 euro
○ 2007: KVLV Dranou. Cursus kalligrafie	400 euro
○ 2007: geuzenproject filmvoorstelling	550 euro
○ 2007: feestcomité Kemmel wijnfeesten	1250 euro
○ 2007 feestcomité Dranouter meiboomplanting	750 euro
○ 2007 De Sceure mini rock	750 euro

Vaststellingen;

- totaal = 11010 euro , goed voor 11 activiteiten
- helft van de aanvragen zijn feestcomités, geen lid van de cultuurraad
- Inspelend op de problematiek van moeilijk bereikbare groepen en personen werd in het nieuwe reglement 'buitengewone socio culturele activiteiten' een artikel ingevoerd waarbij prijsreducties verleend worden aan jongeren onder de 18 jaar, houders van een plus 3 pas, studenten en werklozen bij manifestaties waarvoor een toegangsprijs wordt gevraagd.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- positief, een zeer gevarieerd aanbod wordt ondersteund;
- behoud van reglement zeker wenselijk ;
- aandachtspunten:
 - vermelding van de gemeente als partner op promo beter opvolgen
 - worden de prijsreducties opgevolgd ?

- b. het streven naar meer uniformiteit tussen de socio-culturele organisaties en de deelgemeenten onderling

Hiertoe werd in het najaar van 2003 een werkgroep 'subsidies' ad hoc in de schoot van de cultuurraad opgericht. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van de gemeenteraad, de seniorenraad en cultuurraad. De Schepen van cultuur was de voorzitter, de cubeco de secretaris. Er waren vier bijeenkomsten. De algemene vergadering van de cultuurraad bekrachtigde de voorstellen van deze werkgroep. Deze omvatten:

- Nieuwe aanvragen om een toelage vanwege de gemeente dienen schriftelijk ingediend te worden bij het gemeentebestuur **vóór 1 augustus** van het lopend jaar om in aanmerking te komen voor het bekomen van een toelage tijdens het volgend begrotingsjaar.
- De nodige bewijsstukken (jaarprogramma, uitnodigingen, affiches, kasverslag, ...) dienen steeds bij het aanvraagformulier gevoegd te worden.
- De toelagen bestaan uit een **forfaitair bedrag** .
 - *Verenigingen voor vorming en vrije tijd* :200 euro
Voorwaarde : jaarlijks 4 eigen activiteiten organiseren.
 - *Projectverenigingen* : 200 euro,
Voorwaarde : jaarlijks hun eigen project organiseren.

- *Adviesraden: 550 euro*
Voorwaarde : werking aantonen aan de hand van jaarprogramma en kasverslag.
- *Muziekverenigingen: 1000 of 500 euro*
Voorwaarde : werking aantonen aan de hand van jaarprogramma.
- *Bloemencomités: 550 euro*
Voorwaarde : werking aantonen aan de hand van jaarprogramma.
- *Feestcomités: 4500 of 3000 euro*
Voorwaarde : gedetailleerd jaarprogramma en kasverslag voorleggen ter bespreking.
De feestcomités dienen 1/5 van de toegekende subsidie te bestemmen voor de kerstperiode.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De nieuwe manier van werken werd algemeen positief onthaald.

3.1.2. Gratis dienstverlening behouden

Het is een traditie van de gemeente om volgende dienstverlening gratis aan het lokale veld aan te bieden : gebruik van de OC's, tentoonstellingsmaterialen, podia, nadars, ea., copies van uitnodigingen voor vergaderingen, recepties nav. een jubileumviering. In 2004 gaf ons dit volgende beeld:

- gratis copies: 24 verenigingen hebben van deze dienst gebruik gemaakt voor een totaal van 10.459 copies
- aantal keren gratis gebruik van:
 - podia: 29
 - 350 m. nadars: 47
 - vlaggen en masten : 12
 - stalen kabel en bijhorende piketten :0
 - touwen en bijhorende piketten: 4
 - verkeersborden en kegels: 0
 - tentoonstellingspanelen en - kasten : 4
 - blusapparaten : 4
- receptie: drie organisaties kregen een gratis receptie nav. hun 50 of 75 jarig bestaan.
- gratis gebruik van de OC's

overzicht per OC	aantal uren gebruik	aantal gebruikers	aantal keren gebruikt
OC De Klaverhulle :	2266	20	441
OC Utendoale	1886	35	500
OC De Walvis	1027	12	144
OC De Klakeye	1009	25	242
OC De Galoye	836	18	152
OC De Fontein	792,5	27	177
OC 't Seultje	1714	18	281
OC De gaper	1609,5	25	531
Totaal	11.140	180	2468

Opmerking

- het aantal gebruikers van de OC's werd steekproefsgewijs de voorbije jaren enkele keren getoetst aan bovengeschetst beeld. Hieruit blijkt dat er zich nog geen grote verschuivingen hebben voorgedaan.

Vaststellingen

- algemeen mogen we stellen dat de OC's zeer druk gebruikt worden; uiteraard heeft de grootte van het dorp een invloed op het gebruik;
- het drukst gebruikt is OC De Gaper, doch OC De Klaverhulle heeft het meest aantal gebruikersuren én OC Utendoale het meest aantal gebruikers....

Andere initiatieven op het vlak van dienstverlening aan het lokale veld waren:

- Een organisatiegids (help ik organiseer) op maat van Heuvelland werd in 2006 onder alle socio-culturele verenigingen gratis verdeeld;
- Heuvelland cultuurkrantje werd twee maal uitgegeven; oktober 05, januari 06; Dit krantje beschreef telkens kort de activiteiten welke in die periode in Heuvelland gepland waren. Er werd gekeken voor een aantrekkelijke lay out.
- Activiteiten kalender in gemeentelijk infoblad: driemaandelijks verschijnt er een summier overzicht van alle culturele activiteiten in het infoblad
- De folder met een overzicht van alle huurmogelijkheden van audio visueel materiaal, avontuurlijk materiaal, feestmateriaal, keukenmateriaal, pedagogisch materiaal, speelgoed, sport en spel, tentoonstellingsmateriaal en veiligheidsmateriaal binnen de gemeente en de regio wordt regelmatig aangepast; 2004/ 2006

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- Deze gratis dienstverlening wordt inhoudelijk noch vormelijk in vraag gesteld: even kwam dit ter sprake nav. het herwerken van het subsidiereglement: cfr. Een belangrijke verhoging van de basissubsidies maar dan wel betalen voor deze dienstverlening. Dit werd niet weerhouden oa. om de administratieve handelingen zoveel mogelijk te beperken.
- Er was wel in 2005 een vraag om bijkomende tentoonstellingsmaterialen aan te kopen, dit werd positief beantwoord.
- De noodzaak om betreffende het onderhoud van de OC's kort op de bal te spelen blijkt duidelijk uit deze cijfers.
- Het Cultuurkrantje en organisatiegids zijn niet meer wenselijk op papier, er wordt voorgesteld om deze info te plaatsen op de nieuwe gemeentelijke web site.
- Behoud kalenderoverzicht in infoblad;

3.1.3. Culturele infrastructuurstructuur optimaliseren

Oprichten van de Beheerraad

De gemeenteraad van 27 oktober 2003 stelde de vertegenwoordigers aan van de ideologische en filosofische strekkingen en gebruikersgroepen in de beheerraad van het gemeenschaps-centrum. Deze beheerraad komt ieder jaar minstens 2 keer bijeen. Belangrijkste aandachtspunten zijn telkens enkele knelpunten inzake het gebruik / onderhoud van de OC's. De samenstelling van deze beheerraad is identiek als deze van de bib. Hiermee wensen we te voldoen aan de decretale verplichtingen terzake én de vergaderlast voor onze vrijwilligers te beperken.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- Het laten samenvallen van beide vergaderingen wordt algemeen als positief ervaren.

Uitbreiding OC De Walvis

Op vraag van het lokale verenigingsleven en als compensatie voor de afbraak van het oude gemeentehuis welke ook als vergaderruimte werd gebruikt, werd OC De Walvis in Wulvergem uitgebreid met een leskeuken, een vaste bar en wat opslagruimte. In samenspraak met de gebruikers werd door een architect een plan opgemaakt. Dit werd in de gemeenteraad dd. 27 augustus 03 met bijhorend bestek en wijze van gunnen goed gekeurd. Bij de uitvoering werd het lokale verenigingsleven betrokken. Zo werd de bar door hen gemetst. In het verlengde van deze uitbreiding werd het dorps onthaalpunt (DOP) aangelegd en de omgeving van De Walvis heraangelegd.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De uitbreiding werd algemeen als zeer positief ervaren.
- Er werd een koppeling gemaakt met de herwaardering van de omgeving van OC De walvis en de aanleg van het DOP. Een goed vb. van integraal en geïntegreerd werken.

Onderhoudsinvesteringen

Regelmatig onderhoud én herstel van onze OC's is een dwingende noodzaak. Dit blijkt uit bovenstaande 'gebruikers cijfers. Jaarlijks staan er dan ook een aantal investeringen op het programma en dit op het vlak van:

- Vernieuwen onderdak en isolatie
- Vernieuwen centrale verwarming
- Vernieuwen goten
- Verbeteren van het rendement van de verwarming
- Herstel of vernieuwen van ramen

In het kader van rationeel energie gebruik werden er nieuwe én gebruiksvriendelijke verwarmingsthermostaten geplaatst in OC De Klaverhulle, De Klakeye, De Galoye en De Gaper. De problematiek van de slechte akoestiek in OC De Klaverhulle (grote zaal) en OC De Fontein werd bestudeerd en aangepakt. In de Fontein beperkte zich dit enkel tot de vergaderruimte zelf.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De gemeentelijke diensten ontvangen langs vier verschillende kanalen signalen van de gebruikers van zaken die hersteld of onderhouden dienen te worden
 - o Er zijn de meldingsfiches in de inkom van ieder OC
 - o Er zijn reacties op de cultuurraad
 - o Er zijn reacties op de beheerraad
 - o Er zijn de reacties van de (vrijwillige) sleutelverantwoordelijken van iedere zaal
- Tevens komen er nog meldingen via de poetsvrouwen en het technisch personeel van de gemeente.
- Algemeen mogen we stellen dat de technische problemen van de ontmoetingscentra goed doorgegeven en opgevolgd worden. Terugkoppeling gebeurt zoveel mogelijk op persoonlijke basis.
- De reacties van de gebruikers op de aanpak van de akoestiek is unaniem positief: het verschil is duidelijk merkbaar. Graag een feedback van de weerslag op het energieverbruik

- Er stelt zich zeker ook een akoestisch probleem in De Gaper, dit vloeit voort mede uit het feit dat betrokken zaal ook voor balsporten is ingericht. Een aanpak van dit probleem is niet zo vanzelfsprekend.

werkingsinvesteringen

Voor de gewone werking werden af en toe nieuwe toestellen aangekocht: onderhoudskarretje, kuismachine, geluidsinstallatie, tentoonstellingspanelen, tafels en stoelen

Voor de aankoop van deze nieuwe tentoonstellingspanelen werd een beroep gedaan op de 1 euro supplementaire toelage. Het bestaande aanbod (merk caddie) was te klein om een volwaardige tentoonstelling mee op te zetten.

Het assortiment werd dan ook uitgebreid met :

- 8 rekken expo.caddie, 5 vakken,
- 6 rekken expo caddie, 3 vakken,
- 2 lectuurbladen ,
- 2 hoeklegborden,

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- deze zaken behoren tot de reguliere werking van de gemeente.

3.1.4. de bibliotheek bevordert de cultuurparticipatie , en steunt actief de lokale verenigingen

Sterktes

- Culturele verenigingen vinden meer en meer hun weg naar de bibliotheek en maken gebruik van de lokalen van de bibliotheek of werken samen met de bibliotheek bij de organisatie van voordrachten.
- Personen uit Heuvelland die sterk betrokken zijn met cultuur en heemkunde en een actieve cultuurbeleidscoördinator versterken het culturele leven in Heuvelland.

zwaktes

- Versnippering binnen het culturele veld. Verenigingen kunnen beter samenwerken i.p.v. naast elkaar te werken.
- De heemkundige kring Dovie is voorlopig niet meer actief in Heuvelland.
- Geen vertegenwoordiging meer van een personeelslid in het dagelijkse bestuur van de cultuurraad. Door de oprichting van BIBLIO7 en de oprichting van BIDOC-West (belangengroep van West-Vlaamse bibliotheken die met BIDOC-software werken) is het aantal vergaderingen sterk toegenomen.

Reactie, evaluatie , aandachtspunten

- de lezing voor volwassenen wordt ism. een lokale organisatie opgezet, dit verhoogt de betrokkenheid met de bib. werking.
- Behoud van het personeelslid in de AV van de cultuurraad is wenselijk.

Bij wijze van besluit:

Betrokken doelstelling : een *optimale ondersteuning van het vrijwilligerswerk door het aanbieden van ontmoetingsinfrastructuur, informatie, gratis dienstverlening en het stimuleren van samenwerkingsverbanden oa. via subsidiëring*, werd goed opgevolgd. Dit komt mede door :

- het feit dat er reeds een jarenlange traditie op dit vlak in de gemeente bestaat: het plan bevestigt, behoudt en stimuleert dit (betere samenwerking) ;
- de goede samenwerking tussen de cultuurdienst, bib. en de cultuurraad.

3.2. Bescherming en luister van de taal.

Doel: een eerste aanzet geven tot een beperkt taalzorgbeleid op niveau van onze gemeente.

3.2.1. kansen geven

In het kader van de Week van het Bos organiseerde de gemeente Heuvelland in 04 i.s.m. Bos en Groen en het Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels STRAFFE VERHALEN. Vijf vertellers brachten op passende lokaties hun 'waar gebeurd ' verhaal. Drie gidsen leidden elk een groep van ca. 25 mensen op dit circuit rond. We deden voor deze performance een beroep op leerlingen van de academie voor woord.

In ons regelmatig overleg met het muziekcentrum én in het samenwerkingsakkoord werd dit idee van podiumkansen geven tevens aangekaart. Dit resulteerde in een apart artikel in de samenwerkingsovereenkomst welke op de gemeenteraad raad van 25 oktober 2004 werd goedgekeurd.

Art 2. aanbieden van podiumkansen

Heuvelland telt heel wat leerlingen die les volgen aan de academie van woord, muziek en kunst. Het centrum heeft de uitdrukkelijke intentie om dit ontluikend Heuvellands talent podiumkansen te geven. Dit kan verschillende vormen aannemen: presentatie van een activiteit, opname in hun programmatie van een toonmoment ea. Het centrum zal jaarlijks in het themaweekend rond Heuvelland een avondvullend programma

'lokaal talent' organiseren. De gemeente Heuvelland zal voor haar initiatieven eveneens een beroep doen op leerlingen van de muziek academie ,afdeling muziekcentrum.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De jongeren die meegewerkt hadden aan 'de Straffe verhalen' vonden het een zeer positieve ervaring. Maar ook de 75 deelnemers hebben van hun voorstelling genoten. Voor herhaling vatbaar...
- 'Kansen geven' is een ruim begrip maar het vertaalt eigenlijk de noodzaak van een reflex die planmatig niet altijd gevat kan worden. Inspelen op wat zich aandient en zorgen voor de reflex van 'denk ook eens aan onze leerlingen van de woordacademie'... bv. het leger wou in 2005 een evocatie opzetten in de commandobunker onder de Kemmelberg en zocht toen medewerkers. Wij hebben dit doorgespeeld aan de betrokken leerkracht.

3.2.2. Vorming is belangrijk

In samenwerking met het WIVO werd voor alle gemeenteambtenaren een cursusreeks opgezet rond het gebruik van een correcte, verzorgde en begrijpelijke schrijftaal. (Opleiding lezersvriendelijk corresponderen:12 uren). 21 ambtenaren namen hieraan deel. Periode :2004 en 2005

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De deelnemers waren opgetogen over dit initiatief dat speciaal voor hen werd opgezet. Het bevorderde tevens de groepsgeest.

3.2.3. Andere initiatieven op dit vlak

- Enkele artikels in het gemeentelijke infoblad mbt. het groot Nederlands dictee, de wedstrijd junior Journalist;
- Jongeren van de woordacademie krijgen een podiumkans tijdens het Heuvelland Weekend;
- Een copywriter leest alle externe info teksten voor het brede publiek op taal en schrijfwijze (gemeentelijk infoblad, infowijzers, VVV magazine, tentoonstelling 0 hour ...)
- De Cultuurbus naar de boekenbeurs (2003,2004 en 2005). Jaarlijks trokken gemiddeld een 40 tal Heuvellanders naar de boekenbeurs. In 2006 en 2007 werd de bus naar de boekenbeurs regionaal georganiseerd (CO 7)

Evaluatie:

- Algemeen positief
- Wel vraag aan CO 7 om de boekenbeurs bus afwisselend te organiseren eens op zaterdag en eens op zondag,

Bij wijze van besluit:

- Betrokken doelstelling : 'een eerste aanzet geven tot een beperkt taalzorgbeleid op niveau van onze gemeente' zette dit punt op de beleidsagenda. De aandacht groeit maar het kan nog beter.
- De uitgevoerde actiepunten liggen volledig in de lijn van deze doelstelling: het zijn en blijven immers impulsen tot het geven van een aanzet.De overeenkomst met Muziekcentrum 't Folk heeft mede tot doel om bovengeschetste reflex structureel te verankeren zodat jongeren ook daar kansen krijgen. Dit nieuwe beleidsplan kan dan wat meer gewicht aan deze doelstelling toekennen.

3.3. Beeldende kunsten

Algemene doelstellingen:

1. *Het behoud en verdiepen van de steun aan en het aanmoedigen van de kunstscheppende krachten in de eigen gemeente met bijzondere aandacht voor de schoolgaande kinderen.*
2. *Inwoners krijgen de kans om deel te nemen aan kwalitatief hoogstaande kunst-manifestaties in de grotere steden.*
3. *De gemeente moedigt de link toerisme -kunst -recreatie op een actieve manier aan.*

3.3.1. behoud van de steun aan de *tekenacademies*

De gemeente behield in het verleden haar steun aan de tekenacademie in Kemmel, Loker en Westouter en dit op de huidige locaties. Loker en Westouter maakten gebruik van de betrokken OC's, Kemmel zat in een gebouw van de gemeente waar zij alleen gebruik van kunnen maken.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De afdelingen zijn tevreden met de huidige locaties

3.3.2. *bezoek aan kunstevenementen of happenings*

Met 18 personen bezochten we in 04 olv. een gids, Rijsel ,culturele hoofdstad 04. Blikvangers waren : bezoek aan de tentoonstellingen “Voitures du Futur” en “Robots” en aan de tentoonstelling “Cin mas du Futur”. In 03 bezochten we met 13 personen de stad Brugge.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De deelnemers aan beide stadsuitstappen waren zeer positief. Niettemin stellen we vast dat het moeilijk is om ieder jaar een groep van 20 personen te motiveren om deel te nemen aan een geleid stadsbezoek.
- In 2005 ging de uitstap naar Ename bv. niet door. In overleg met de cultuurraad proberen we vanaf 2008 terug twee uitstappen te organiseren naar boeiende steden en/of sites.

3.3.3. kansen geven

1. Tijdens het weekend van zaterdag 1 en zondag 2 mei 2004, telkens van 10 tot 18u., werkten zeven steden/gemeenten, nl. Ieper, Poperinge, Zonnebeke, Langemark-Poelkapelle, Heuvelland, Vleteren en Mesen de intergemeentelijke happening WAK-kere Westhoek uit. Tientallen amateurkunstenaars en verenigingen palmde twee dagen lang de vrije basisschool en de bijhorende kloosterkapel van Nieuwkerke in. Er was een zeer gevarieerd aanbod artistieke disciplines: muziek (van koormuziek, academieconcerten tot Folk, jazz en zelfs progressieve metal), dans, fotografie, beeldhouwkunst, schilderkunst (in alle variaties), houtsculpturen, poëzie tot film, zeefdrukken of een kunstsmid. Tien kunstenaars van Heuvelland namen hieraan deel. De toegang was gratis. In de loop van april verscheen een speciale brochure rond WAK-kere Westhoek.
2. In de bib. stelden lokale kunstenaars regelmatig eigen werken tentoon. Oa.
 - Josiane Declercq uit Loker met schilderen in olieverf
 - Hilde Gesquiere uit Westouter met schilderen op zijde.
3. Ism de cultuurraad werden volgende initiatieven nog gesteund:
 - Tentoonstelling Toen en Nu : 2005 Christophe Dehaene
 - Tentoonstelling Heuvelland Intiem: 2006: Christophe Dehaene
 - Shake the nation: kunstroute ‘bicyclart’ opgezet door 2 Heuvellandse jongeren
4. De gemeente verleent materiële  n promotionele steun aan de tweejaarlijkse tuinbeurs: ‘Tuin en beeld’ (2004- 2006)

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- het WAK weekend in Nieuwkerke kende een groot succes. Naar schatting 2500 man bezochten het gebeuren. De reacties van alle bezoekers waren unaniem positief: een veelzijdig aanbod, tussendoor goede animatie , en ook heel mooi weer.. Ook de kunstenaars zelf vonden dit een geslaagd gebeuren. Voor herhaling vatbaar dus, maar dan wel om de twee jaar, in afwisseling met de erfgoeddag.
- Het is een goede gewoonte geworden dat de bib. haar deuren openstelt voor de expositie van kunstwerken van lokale kunstenaars.
- Waar we kunnen proberen wij lokaal beeldend talent kansen te geven. Soms is dit met materiële ondersteuning, soms met promotionele acties, soms met een tussenkomst in de receptiekosten...
- Het voorstel leeft om bij het ontwikkelen van een nieuw concept voor het streekbezoekerscentrum en de VVV , een permanente expositieruimte in de onthaalbalie te voorzien.

3.3.4. kunst in publieke ruimtes,

3.3.4.1. Ieder dorp zijn kunstwerk.

Er kwam in opdracht van de gemeente nog een kunstwerk op een publieke plaats in Loker (2005), Westouter (2004 en 2006) en De Klijte (2003) . De cultuurraad had een adviserend en begeleidend opdracht.

- Zo kozen we in Loker ,op voorstel van de cultuurraad, voor het thema : Franse revolutie. Het bleek immers dat de dorpsbewoners heel heftig weerstand hebben geboden aan de sporadische invallen van de Franse soldaten in de jaren 1780.
- In Westouter werd een houtsculptuur – totempaal geplaatst op de onthaalruimte, dit als herkenningspunt voor de vele jeugdgroepen die van deze ruimte gebruik maken. Vijf duiven op een geknotte boom sieren sedert 2006 de toeristische invalsweg naar de Rodeberg.
- In De Klijte werd gewerkt rond het thema ‘water’ met een link naar OC De Fontein. Een creatieve fontein zag er het daglicht.
- In 2006 deden wij een oproep naar lokale kunstenaars om creatieve ontwerpen in te dienen voor een nieuw kunstwerk in Wijtschate (DOP) met een link naar de geschiedenis van dit dorp. De ingediende ontwerpen beantwoordden echter niet aan de gestelde verwachtingen.
- Bij het nieuwe woon- en zorgcentrum in Wijtschate werd in 2006 wel een nieuw kunstwerk geplaatst welke het thema ‘de zorgende mens’ in de kijker zette.

3.3.4.2. Kunstwerken in openbare gebouwen

In het gemeentehuis en in de bib. hangen heel wat werken van lokale kunstenaars. In deze beleidsperiode werden volgende werken aangekocht:

- 2003: 3 keramische bomstructuren van Frans Vercoetere
- 2003: het kunstwerk 10 zwart wit foto's op barriert van fotograaf Christophe Dehaene
- 2003: het kunstwerk van Laurent Debakker 'zomer te Heuvelland'
- 2007: 3 kunstwerken 'sufFolk schapen' van kunstenaars Mevr. Delombaerde

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- In het algemeen worden deze kunstwerken zeer positief onthaald door de publieke opinie;
- De cultuurraad vraagt om een kunstwerk op het DOP te Wijtschate toch nog te realiseren;
- Er kan overwogen worden om deze middelen voor andere kunstuitingen te gebruiken: bv. kunstzinnige brochure met overzicht en duiding van alle publieke kunstwerken, poezie in de publieke ruimtes ...

3.3.5. broodzakkenactie; kunst aan tafel !

De broodzakken werden gerealiseerd ism. lokale bakkers evenwel enkel met afbeeldingen van oude foto's/postkaarten rond een viertal onderwerpen (dorps en straatbeelden, oorlog, verdwenen gebouwen,het verenigingsleven) , daar deze prioritair bewaard moeten worden. Het tonen op broodzakken werd gekoppeld aan een oproep om oud beeldmateriaal binnen te brengen in de gemeente. Zie Heuvelland verbeeldt.

Reacties/ evaluatie/ bijsturing

- Het aantal broodzakken werd beperkt tot vier en dit louter uit budgettaire overwegingen.
- Inhoudelijk is het wel zo dat we ons beperkt hebben tot de thema's die relevant zijn voor het project: Heuvelland verbeeldt, zie verder.
- Kunstwerken op de broodzakken plaatsen is een goed idee welke in het volgende beleidsplan terug opgenomen kan worden. Nu ging de voorrang evenwel naar het bedreigde en verspreide erfgoed bij particulieren.

Bij wijze van besluit

Inwoners die actief met kunst bezig zijn kansen geven en hen toonmomenten aanbieden enerzijds, anderzijds de man in de straat , als bezoeker of inwoner, regelmatig met kunst laten confronteren. Zo kunnen we deze doelstelling samenvatten. Met de twee jaarlijkse intergemeentelijke kunsthappening zitten we op het goede spoor. Kunst tussen de mensen brengen, door op publieke plaatsen en in openbare gebouwen, permanent kunstwerken te tonen nodigt hen uit tot een dialoog met deze werken. Het blijft evenwel aftasten van hoe we onze inwoners ' in groep' mee kunnen nemen naar interessante kunstevenementen in de regio of in de grotere cultuursteden. Is hier in onze gemeente wel een markt voor wetende dat lokale socio culturele organisaties soms zelf initiatieven op dit vlak ontwikkelen ? Wil men niet liever op zijn eentje het kunstgebeuren bezoeken ?

3.4. Podiumkunsten

Algemene doelstellingen:

- 1. het behoud en verdiepen van de steun aan en het aanmoedigen van podium talent in de breedste zin van het woord in de eigen gemeente met bijzondere aandacht voor de doelgroep schoolkinderen**
- 2. Inwoners krijgen de kans om deel te nemen aan kwalitatief hoogstaande podium-manifestaties in de grotere steden.**
- 3. De gemeente moedigt de link toerisme -podiummanifestaties -recreatie op een actieve manier aan.**

3.4.1. adressen verzamelen

Nav. het verspreiden van de programmapfolder voorjaar 04 deden wij een oproep aan Heuvellanders die cultuur - minded zijn om hun adressen en e-mails door te geven en dit voor het versturen van gerichte mailings. We kregen slechts 5 adressen binnen.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- Dit resultaat is evenwel aan de zeer magere kant. Het is onduidelijk waarom: ligt dit aan een gebrek aan interesse ? Vindt men zijn gading in de buurgemeenten met een cultureel centrum ?
- Via het project Heuvelland verbeeldt werd wel een bestand bekomen van een 25- 30 tal vrijwilligers die actief rond erfgoed werken. Deze worden nu gebruikt om gerichte mails te versturen.

3.4.2. sensibiliseren via infoblad

Jaarlijks hebben we via infoblad volgende punten gepromoot: subsidiekanalen oa. 'culturele manifestaties', folder van alle mogelijke verhuur materialen tbv. organisatoren, billijke vergoedingen, sabam ea

Reacties

- Het komt erop neer om de reflex te behouden om jaarlijks die punten in de kijker te zetten
- Andere blikvangers zijn: werking van Think, CJP pas, de kunstbende,

3.4.3. *amateur-gezelschappen blijven steunen*

De toneelverenigingen krijgen jaarlijks de gevraagde ondersteuning dwz;

- De toneelvereniging van Westouter, Wijtschate en Wulvergem konden met hun voorstellingen terecht in de lokale OC's.
- De basissubsidie werd voor iedereen gelijk gesteld op 200 euro, een verhoging met 55 euro. Kemmel behield wel zijn compenserende toelage omdat het toneel speelt in een niet gemeentelijke zaal.
- Spots op West kreeg verdere promotionele en materiële ondersteuning.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De toneelorganisaties zijn tevreden met de huidige gemeentelijke ondersteuning. Financieel is dit eigenlijk niet veel maar ze mogen gratis de zaal gebruiken, de technische ondersteuning vanwege de gemeente is tevens belangrijk.
- Spots op West is wel vragende partij voor een grotere financiële tussenkomst.

3.4.4. *krachten bundelen: schoolvoorstellingen via vzw Folk muziekcentrum*

De gemeenteraad van 25 oktober 04 keurde de samenwerkingsovereenkomst met vzw muziekcentrum t' Folk goed. Opzet is de krachten te bundelen rond volgende thema's: schooltheatervoorstellingen, aanbieden van podiumkansen voor jong en oud talent, verspreiden en versterken van het informatieaanbod, ondersteuning lokaal dorps- en verenigingsleven, projectmatige samenwerking. Het centrum beschikt over een eigen zaal met vast podium waar een regelmatige programmatie doorgaat. De gemeente heeft zelf geen dergelijke accommodatie. Inspelend op de problematiek van moeilijk bereikbare groepen en personen werd tevens volgende bepaling in de overeenkomst opgenomen:

- in samenspraak met het OCMW aan Heuvellandse kansarme jongeren korting gegeven worden op inschrijvingstarieven voor deelname aan muziekkampen of – stages;

overzicht van het aantal schoolvoorstellingen

2004 :

- 4 kleutervoorstellingen: totaal 508 kleuters
- 6 voorstellingen voor de lagere school; totaal 912 kinderen

2005

- 4 kleutervoorstellingen: totaal 523 kleuters
- 6 voorstellingen voor de lagere school; totaal 933 kinderen

2006

- 6 kleutervoorstellingen: totaal 538 kleuters
- 6 voorstellingen voor de lagere school; totaal 954 kinderen

2007:

- 2 kleutervoorstellingen: totaal 273 kleuters
- 3 voorstellingen voor de lagere school 477 totaal kinderen

totaal aantal schoolkinderen in Heuvelland (schooljaar 07-08)

- kleuters : 249
- lagere schoolkinderen : 475

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De schoolvoorstellingen waren een succes. Alle scholen van Heuvelland zowel het kleuter- als het lager onderwijs verleenden heel vlot hun medewerking. Ieder kind dat school liep in Heuvelland woonde jaarlijks 2 voorstellingen bij (met uitzondering van 07).
- Tijdens de voorstellingen merkten we een heel goede interactie tussen de artiesten en de kinderen. Vooral het aanbod naar de kleuters toe viel goed in de smaak. Het blijkt immers moeilijk te zijn om voor deze doelgroep degelijke producties op de kop te tikken.
- Door een personeelwissel in het muziekcentrum werden er in 2007 minder voorstellingen vastgelegd.
- Tesamen met het Heuvelland weekend vormen deze schoolvoorstellingen de kern van de samenwerkingsovereenkomst.

3.4.5. *cultuur in de pas*

In het aanbod van de grabbelpas werden tijdens de Paasvakantie jaarlijks cultureel getinte activiteiten ingelast: kindertheater, kinderfuif, bezoek musea, bezoek VRT, workshops...

3.4.6. Podiumkansen geven

- Onze leerlingen die muziekles volgden kregen de voorbije jaren regelmatig een podium. Tijdens de happening 'Wakkere Westhoek' werden de examens in het kader van hun opleiding voor publiek gebracht. De reactie van het aanwezige publiek was unaniem positief, in die zin dat het merkwaardig was dat deze kinderen reeds zo'n degelijke uitvoering konden presenteren.
- Het Heuvelland weekend (2005, 2006 en 2007) wordt meer en meer hét toonmoment voor jong en oud Heuvellands muzikaal talent. Vaste elementen waren:
 - 'Heuvelland zingt'. gewone Heuvellanders zongen gekende liederen op voorzang van 3 Heuvellandse koren;
 - Aperitief concert met Heuvellandse ll. van de academiën muziek en woord;
 - Optreden van lokale rock band;
 - In 2005 was er tevens het initiatief : Heuvelland feest, een compilatie van oude foto's en filmpjes rond het thema feesten in Heuvelland. Het geheel werd met accordeon muziek begeleid.

Evaluatie, reacties, aandachtspunten

- 'Heuvelland zingt' werd zowel bij de koorleden als bij de deelnemers zeer positief onthaald. Het was voor het eerst dat de koren samen zongen op basis van een profaan repertoire.
- Het is de bedoeling dat dit Heuvelland weekend hét toonmoment wordt van al wie creatief op het podium bezig is. Maar dit gegeven dient nog meer te groeien en mag niet in het vaarwater terecht komen van het intergemeentelijke WAK aanbod.
- Voor de editie van 2008 zullen voor het eerst alle Heuvellandse fanfares en harmoniën een gezamenlijk optreden verzorgen.

3.4.7. cultuur voor senioren

In samenspraak met de seniorenraad organiseerde de cultuurdienst in 03-07 het seniorenfeest. We maken er een gezellige animatienamiddag van voor al onze Heuvellandse senioren met een optreden van een gekend gezelschap', koffie en gebak, veel leute en plezier.... Jaarlijks bereiken we zo gemiddeld een 250 senioren.

Evaluatie, reacties, aandachtspunten

- Het is niet de bedoeling dat de raad in het vaarwater terecht komt van het aanbod van lokale KBG afdelingen. Vandaar dat gekeken wordt naar producties die de financiële mogelijkheden van deze afdelingen overstijgt.
- De zeer goede opkomst toont aan dat dit werkt. Van de gelegenheid maakt de cultuurdienst gebruik om bepaalde initiatieven voor senioren in de kijker te zetten: premies, warme maaltijden, Heuvelland verbeeldt.

3.4.8. deelname aan podiumevenementen in een grootstad

Naar jaarlijkse gewoonte namen we met de 'cultuurbus' de voorbije jaren deel aan de 'Night of the Proms'. (2003- 50 personen, 2004- 70 personen en 2005- 60 personen) Inspelend op de problematiek van moeilijk bereikbare groepen en personen werd in 04 met het OCMW afgesproken dat 15 kaarten gereserveerd werden voor hun cliënten. Deze kaarten werden via het OCMW aan een gunstige prijs doorverkocht.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- Gezien het grote aanbod in de streek besliste de cultuurraad in 06 om zelf geen initiatief meer op dit vlak te nemen. Bovendien is er nog het aanbod van de regionale cultuurbus:
- Hier zitten we terug op het spanningsveld tussen
 - o Het aanbod van lokale socio-culturele verenigingen weliswaar voor hun eigen leden
 - o Het aanbod vanuit de culturele centra in de regio, weliswaar naar individuen toe
 - o De eerder beperkte mogelijkheden van de gemeentelijke cultuurdienst.

3.4.9. herdenkingsweekend: 90 jaar mijns slag

Tijdens dit weekend (9,10 en 11 juni 07) werd de slag om Wijtschate- Mesen in de kijker gezet. Twee initiatieven gaven een podium aan lokale toneel- en theatermakers:

- een 11 tal theater wandelingen: 550 deelnemers, een 35 tal spelers
- twee herdenkingsconcerten: 541 aanwezigen, 2/3 regisseurs

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- theaterwandelingen én concerten werden zeer sterk gewaardeerd, zowel door de spelers als door de deelnemers.
- Beide initiatieven berusten grotendeels op vrijwilligerswerk: gezien de grootte van het initiatief is het zeker niet haalbaar om dit regelmatig te organiseren.
- Theaterwandelingen zijn wel in, goede regisseurs vinden is wel een probleem; kan CO 7 en het streekconvenant hier geen rol in spelen?

3.4.10. behoud steun aan volksmuziekschool

De Gemeente Heuvelland treedt tesamen met de stad Ieper op als inrichtende macht voor het experiment van de volksmuziekschool, een filiaal van de stedelijke academie van muziek en woord. Hiertoe werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de VZW Folkfestival en met de stad Ieper. De VZW zorgt voor de accommodaties en voor het didactische materiaal. De stad Ieper stelt het gesubsidieerd onderwijzend en administratief personeel aan. De werkingskosten vallen ten laste van de Gemeente Heuvelland na aftrek van de werkingstoelage die de Vlaamse gemeenschap subsidieert. De gemeente komt ook tussen in de verplaatsingskosten van de lesgevers.

Evaluatie/ aandachtspunten

- Beide partijen zijn tot op heden zeer tevreden over deze samenwerking.

Bij wijze van besluit :

- De gemeente heeft de aangepaste infrastructuur niet om zelf veel te organiseren op dit vlak. De samenwerking met het muziekcentrum is daarom een belangrijke troef om ook voor de minder mobiele doelgroep, lagere schoolkinderen, schoolvoorstellingen te kunnen organiseren én muzieklessen op te zetten. Theaterwandelingen bieden dan weer een mogelijkheid om toneel 'in situ' te brengen, los van dure infrastructuur. Heuvelland is rijk aan sites én verhalen, dit biedt veel mogelijkheden. Het knelpunt om goede regisseurs te vinden kan regionaal ondervangen worden.
- 'Heuvelland zingt' brengt alle Heuvellandse koren rond niet profane liederen bijeen en vult zo een witte vlek in.
- De derde doelstelling komt via het actiepunt 'ieder dorpsonthaalpunt zijn kunstwerk' in beeld.
- Tenslotte stelt zich hier de vraag hoever de gemeente dient te gaan in het aanbieden van een groepsaanbod met vervoersfaciliteiten. Zie bedenkingen hierboven

3.5. Erfgoedbeleid

Doel: de gemeente verdiept en verbreedt haar erfgoedbeleid

3.5.1 Inventarisatie- bewaren en ontsluiting

3.5.1.1. digitale werkbank- inventaris infodragers – impulsen geven naar senioren

De Vlaamse overheid keurde eind mei 2004 het project goed: Senioren en erfgoed. De opstart van een digitale beeldbank in Heuvelland. Opzet is om met vrijwilligers, bij voorkeur senioren, het verspreide en bedreigde erfgoed in de vorm van oude foto's, postkaarten, dia's, illustraties ea. welke in particulier bezet zijn én een publieke waarde hebben, te digitaliseren en te centraliseren in een beeldbank. Deze bank wordt oa. met een website ontsloten: www.heuvellandverbeeldt.be. Tot op heden zijn bijna 5000 foto's verwerkt. De Vlaamse overheid subsidieerde een part time kracht en de aankoop van de nodige basis apparatuur en software. De gemeente Heuvelland stelt 2 lokalen, bijkomende apparatuur en een part time kracht ter beschikking. Tot op heden is dit nu het erfgoedlokaal. Ook de provincie en CERA foundation hadden een financiële inbreng. Dit project speelt tevens in op de problematiek van moeilijk bereikbare groepen en personen: senioren gelinkt aan computers. Dit project heeft een grote dynamiek teweeg gebracht. Een SWOT analyse brengt dit zeer goed in beeld.

Sterktes

- Het project heeft dit bedreigde erfgoed tot op de ontbijttafel van elke Heuvellander gebracht. (broodzakken-actie) Dit erfgoed stond en staat nog steeds volop in de kijker. De mensen vertellen erover, komen langs in het erfgoedlokaal, kijken op het internet, en komen massaal naar de toonmomenten welke per dorp werden opgezet. Zo gaan ze zelfs tot op hun zolders bewust op zoek naar oud fotomateriaal van hun dorp;
- De inzet van de tientallen vrijwilligers heeft een enorme dynamiek teweeg gebracht. Nu al is duidelijk dat 'Heuvelland verbeeldt' een eigen plekje verworven heeft in het erfgoedlandschap van onze gemeente;
- Voor het eerst werd in Vlaanderen grondig nagedacht over selectiecriteria van wat wel en wat niet opgenomen kan worden in zo'n 'particuliere' beeldbank. Wanneer heeft een foto een publieke waarde, wanneer niet? Het is niet de bedoeling om er bv. een familie album van te maken;
- Ook de manier van werken werd gaande weg bijgeschaafd en verfijnd: een stappenplan (de beeldenstroom beheerst) werd uitgewerkt;
- Mensen die al jaren op hun eentje bezig zijn met het verzamelen van dit materiaal komen plots boven water. Ze vinden elkaar, ze wisselen zaken uit, ze kijken op de beeldbank wat er van nieuwe foto's en kaarten aanwezig is;
- Heel wat van de vrijwilligers zijn door de microbe gebeten: ze investeren zelf in een nieuwe computer en scan materiaal, ze sluiten zich aan op het internet...., enthousiast gaan ze op zoek naar beeldmateriaal, helpen ze zoeken naar het verhaal achter de foto's.... Zo zijn er hoogbejaarden die voor dit project zich een computer hebben aangeschaft! ;

- P  p   staat op de website! ouders stimuleren hun kinderen om op de site te gaan kijken omdat hun grootvader er in vol ornaat op staat bv. met zijn paard en kar terwijl hij ‘petrolle’ aan het leveren is in Wulvergem. E-mails uit heel Vlaanderen bewijzen dat uitgeweken familieleden hun roots op de site een stukje terugvinden ;
- Heuvelland verbeeldt is voor de gemeente zeer interessant om boeiend fotomateriaal te bekomen voor de infodragers op de dorpsonthaalpunten in Loker, Wulvergem en Wijtschate. Deze DOP’s zijn momenteel gerealiseerd. De beeldbank is een dankbare schatkamer waaruit leuke en interessante illustraties geput kunnen worden;
- Ongekend beeldmateriaal met een sterke publiekswaarde komt naar boven en wordt publiek toegankelijk. Hieraan gekoppeld komen ook de verhalen naar boven, de een al sterker dan de ander, de een al gevoeliger dan de ander (cfr.naoorlogse perikelen);
- Het systeem (memorix) is zeer prijsbewust, heeft zijn deugdelijkheid bewezen, is geschreven op maat van het werken met vrijwilligers (log in, eenvoud) en is compatibel met andere beeldbanken, ...;
- Het werken met een sleutelfiguur per dorp geeft een gezicht aan dit project waardoor de drempel verlaagd wordt. Het vertrouwen groeit en fotomateriaal wordt zo gemakkelijker bekomen en verwerkt. Bij aanvang hadden wij dit niet verwacht. (cfr. Laptops om thuis bij de mensen in te scannen worden niet veel gebruikt);
- Vanuit de regio was er een sterke interesse om dit project voor geheel de streek op te zetten; dit is dan ook gebeurd. Gefaseerd over een drietal jaren werden de andere 6 gemeenten binnen CO 7 ‘aangepakt’.

Zwaktes

- Het werken met vele vrijwilligers voor het beschrijven van de gegevens ondergraaft wel de eenheid van taal en stijl; een eindredacteur met een vlotte pen (copywriter) is nodig.
- Vrijwilligerswerk heeft ook zijn nadelen: iedereen werkt op zijn eigen ritme en mogelijkheden, het engagement kan uitdoven, ea. Op termijn is dit zeker een belangrijk aandachtspunt;
- Het project stop na één jaar omdat er met projectsubsidie gewerkt wordt. Het werd wel regionaal opgenomen door de projectvereniging CO 7

Kansen

- De manier van werken en de selectiecriteria zijn toepasbaar in andere gemeenten die van het bewaren van dit bedreigde erfgoed hun werk willen maken. Nu reeds werden verschillende telefoons en mails van andere gemeenten met vragen rond deze onderwerpen beantwoord;
- Nav. dit project zagen nieuwe witte vlekken het daglicht; bv. een actuele inventaris van het waardevolle niet beschermde bouwpatrimonium ontbreekt in onze gemeente. De nood is aanwezig om het bestaande nu bewust te gaan fotograferen ifv. de aanleg van een documentaire beeldbank met voorrang voor de beschermde monumenten en landschappen, en de waardevolle niet beschermde gebouwen;
- Maar ook nieuwe kansen , in de vorm van onzichtbare schatten, zien het daglicht: bv. toen iemand haar foto album toonde en haar verhaal vertelde bleek dat zij in haar slaapkamer een grote houten maquette staan had van een oude molen welke in 1905 door haar vader werd afgebroken en dan nog wel op de plaats waar de gemeente najaar 2004 werkte aan de ontsluiting van 4 bunkertjes, de Lettenberg genaamd. Bv. heel wat kleinere landelijk verspreide woningen zijn tijds capsules waar oude schouwen en stoven uit de jaren 1930 nog in volle glorie aan het werk zijn, dit vraagt om voor het nageslacht op film vastgelegd te worden.
- Westhoek verbeeldt dient als hefboom om het covenant van Ieper uit zijn stedelijke context te halen en om te ‘turnen’ tot een streekcovenant voor de regio.

Bedreigingen

- De problematiek van het auteursrecht is geen gemakkelijke materie, het is voor velen een ondoorzichtig kluwen. Weinig personen in Vlaanderen weet precies te vertellen hoe de vork nu juist aan de steel zit.
- De leverancier van de software stelde vooraf duidelijk dat de uitprint van de foto’s via de website wel mogelijk was maar dat deze van minder goede kwaliteit zou zijn. Dit bleek in het begin niet het geval waardoor sommige verzamelaars sommige foto’s niet meer ter beschikking willen stellen (cfr. Gemaakte investeringen bij aankoop, de inspanningen en zoektocht om ze te bekomen....) .
- De selectie van de foto’s dient correct te gebeuren anders dreigen er foto’s op het net te komen die strikt familiaal van aard zijn.

Aandachtspunten

- De vrijwilligers blijvend motiveren om mee te werken aan deze inventarisatie
 - o Belang van teamwork
 - o Aanwezigheid van cubeco op vergaderingen Heuvelland verbeeldt
 - o Belang om jaarlijks de resultaten op een creatieve manier in de kijker te zetten
- Behoud van een goede infrastructuurstructurele onderbouw: het erfgoedlokaal

3.5.1.3. start uitbouw van een gemeentelijk archief voor privé stukken.

Tijdens het project Heuvelland verbeeldt stelde zich de problematiek van de vele verspreid zittende maar boeiende en waardevolle documenten en archiefstukken. Heel wat privé verzamelaars en organisaties hebben

waardevolle stukken in hun bezit . Sedert kort stelt de gemeente een kleine ruimte ter beschikking om deze stukken op een goede manier te bewaren en voor het publiek toegankelijk te maken. Werden zo geschenken of ter beschikking gesteld aan de gemeente: archief pastoor Debever, archief heemkring Dovie, archief van wijlen Hubert Masquelin, archief van vzw Geuzenproject, archief van Filip Boury... Een vrijwilliger inventariseert momenteel alle stukken. De gemeente stelde in 2006 een part time achivaris aan. Momenteel focust hij zich op een beter beheer van de gemeentelijke archieven.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- Op termijn dient gekeken te worden naar één locatie waar alle archieven en documenten, met uitzondering van het louter administratief gemeentelijk archief, in goede omstandigheden bewaard en ontsloten kunnen worden.
- Één gemeenschappelijk registratiesysteem is wenselijk: zowel voor de gemeentelijke als de particuliere stukken.

3.5.1.2. Diepte inventaris

Reeds enige jaren is ABAF bezig met de inventarisatie van alle oorlogsrelicten in onze gemeente. Ze doen dit op vrijwillige basis. Graag willen we die inventaris op korte termijn afwerken De grootste deelgemeente , Wijtschate, dient immers nog volledig onderzocht te worden. Hiertoe werd door ABAF in samenspraak met de gemeente een project aanvraag bij 'ontwikkelings gerichte projecten culturele ontsluiting' ingediend. Dit werd evenwel afgekeurd omdat het inventariseren van het onroerend erfgoed via deze subsidie niet betoelaagd kan worden. Ook via het VIOE zijn er geen middelen meer ter beschikking. Wel verleenden wij onze medewerking aan de afwerking van de WOI inventaris van de Provincie.

Reactie:

- De diepte inventaris wordt voorlopig afgevoerd tot er nieuwe perspectieven opduiken.
- De inventaris van de provincie slaat dit enkel op de zichtbare relicten. De beschrijving is daarenboven zeer summier. Ondergrondse constructies worden niet in beeld gebracht. Voor Heuvelland –Wijtschate met zijn mijnenslag verhaal is dit toch wel een belangrijke gegeven.

3.5.1.3. projectjes mondeling geschiedenis :

commandobunker Kemmel 1953

In de flank van de Kemmelberg zit een 'geheime' commandobunker, gebouwd tijdens de Koude Oorlog. In 2008 wordt dit voor het publiek opengesteld. Het initiatief berust bij de KMS, Brussel. De gemeente heeft af en toe overleg over de aanpak van dit project: ruimtelijke weerslag, het verhaal, het latere beheer...

In 2005 werden er 11 personen geïnterviewd over de bouw van deze bunker. De bouw gebeurde in volstrekte geheimhouding. Er leefden dan ook heel wat straffe verhalen rond dit complex. Betrokken personen woonden in het dorp Kemmel, waren arbeiders op de werf of hebben er als soldaat hun dienst gedaan. Een selectie van deze interviews wordt door het KMS gebruikt ter ontsluiting van deze bunker.

Dorpsfiguren

In 2004 zijn we gestart met het interviewen, volgens de regels van de kunst, van een aantal dorpsfiguren. Het was de bedoeling om dit regelmatig te doen. Evenwel is dit geen haalbare kaart gebleken. Werden geïnterviewd:

- Ere burgemeester José Lemaire : augustus 2004 (nu overleden)
- Ere burgemeester Miel Hardeman, augustus 2004 (nu overleden)
- Architect Viaene , september 2004
- Dorpsfiguur Maria Walbrou , augustus 2004

Alle interviews werden digitaal vastgelegd. Ze werden tot op heden nog niet verwerkt.

De vrienden van de Scherpenberg

De Scherpenberg is één van de vier getuigenheuvels in onze gemeente. Deze berg heeft een zeer boeiend verhaal te vertellen: geologisch (fossielen), archeologisch (eerste landbouwers), ecologisch (verschillende biotopen) en cultuur historisch (de molen, WOI, ea). In 2007 werden een 40 tal 'buurtbewoners' aanwezig voor een koffietafel met daarna een groeps gesprek rond de geschiedenis van de berg. Een fotoreportage 'toen en nu' moest de tongen wat los maken. Dit is ook (te goed) gelukt.... Dit alles werd digitaal vastgelegd.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De methodiek van individuele mondelinge interviews is zeer arbeidsintensief ; niet alleen in de voorbereiding maar ook mbt. de opvolging (schriftelijk neerslag);
- We hebben dit proberen te ondervangen door te werken met een groeps interview: we zijn voor een groot deel in de mist gegaan, de groep was veel te groot. Groepsinterviews zijn zeker haalbaar én zinvol met groepjes van 6 à 10 personen, meer niet.
- Een systematische bevraging van alle sleutelfiguren uit het dorpsleven of rond boeiende site is belangrijk doch momenteel niet haalbaar. Tijdelijk personeel hierop zetten kan niet omdat de Vlaamse gemeenschap

voor het inventariseren op zich, geen middelen vrijmaakt. Misschien biedt het streekconvenant in 09 hier een oplossing ?

3.5.1.4. Studie inventaris en waardebeoordeling van het onroerende erfgoed

Mede op aansturen van de cultuurraad bestelde de gemeente Heuvelland de opmaak van een grondige inventaris en waardebeoordeling van het onroerende erfgoed in de acht dorpskernen van Heuvelland én in het tussengebied.

Deze studie omvat verschillende fasen. De eerste is momenteel bijna achter de rug. De volledige inventarisatie en analyse van het onroerend erfgoed omvat volgende stappen:

- de prospectie en het veldwerk ter plaatse;
- de digitale fotografie en de verwerking in database;
- de werkmethode, de selectiecriteria en de waardebeoordeling van het erfgoed ;
- het historisch, iconografisch en archivalisch onderzoek;
- de aanduidingen van het erfgoed op het gedigitaliseerde kaartmateriaal verwerking van de gegevens op CD-Rom;

Reacties/ evaluatie/ aandachtspunten

- deze studie kost veel geld, voor het louter inventariseren bestaan er in Vlaanderen geen subsidiekanalen, dit is voor gemeentebesturen met een kleine bestuurskracht wel zeer problematisch.
- de resultaten van de studie dienen op stedenbouwkundig vlak nog vertaald te worden in aangepaste instrumenten (RUP?)
- uit de voorbije discussies in de cultuurraad is tevens gebleken hoe gevoelig dit onderwerp is: individuele beperkingen t.v.v. het gemeenschappelijk belang worden niet zomaar aanvaard.
- het is nu al duidelijk dat deze studie de beleidsaandacht voor deze problematiek heeft aangescherpt, ook de Provincie is mee op de kar gesprongen. Tesaamen wordt nagegaan hoe dit waardevol erfgoed zo goed mogelijk beschermd kan worden met de flexibiliteit om betrokken woningen aan te passen aan de hedendaagse normen van comfort en veiligheid.

3.5.1.5. Archeologische streekwerking

In het feitelijk samenwerkingsverband tussen de zeven regio gemeenten stond dit punt in 2004, op voorstel van de gemeente Heuvelland, verschillende keren op de agenda. Na de oprichting van CO 7 nam deze projectvereniging de fakkel over: Sedert februari 2006 is er een FT intergemeentelijke archeoloog in dienst voor de regio. Mbt. onze gemeente werden volgende initiatieven ontwikkeld:

- procedure afspraken met de dienst stedenbouw teneinde bouwaanvragen archeologisch te 'screenen';
- twee terrein inventarisaties (proefsleuven onderzoeken) nav. het inplanten van nieuwe waterzuiveringsinstallaties in Loker en Westouter;
- de CAI (centraal archeologische inventaris) werd geactualiseerd en ontdaan van niet coherente hypothesen (oa. Romeinse heirweg door Kemmel!). Hiertoe werd het aangevuld met materiaal uit:
 - o oude kaarten: Ferraris (1780), de POP kaarten (1840) en de militair topografische kaarten (1830) met oa. de locatie van walgrachten
 - o luchtfotografie, een project van RUG waarbij door kleurschakeringen in de landbouwgewassen niet zichtbare ondergrondse relictten worden opgespoord (bv. grafheuvels)

Dit alles resulteerde in:

- een nieuwe wetenschappelijk onderbouwde inventaris waarbij 67 objecten of groepen van objecten kort werden beschreven naar datering, vindplaatstype, deelgemeente, toponiem, vind datum , CAI nummer en soort materiaal;
- een actueel kadasterplan (juli 2007) met aanduiding van de 'archeologisch kwetsbare' percelen die extra aandacht vragen bij het afleveren van eventuele bouwaanvragen op deze gronden;

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- Voor de gemeente Heuvelland wordt archeologie in de toekomst een belangrijk aandachtspunt. De kans is groot dat er nieuw onderzoek gebeurd op en rond de flanken van de Kemmelberg (RUG), problematiek metaaltijd- Kelten in het bijzonder.(cfr. Provinciaal project Kemmelberg) . Het zou dan ook interessant zijn om de intergemeentelijke archeoloog in Heuvelland te vestigen.
- Nieuwe ontsluitingsinitiatieven zijn wenselijk, zowel van wat reeds gekend is als wat het nieuw onderzoek aan bijkomende info zal opleveren. De geactualiseerde inventaris is een uitstekende basis voor concrete ontsluitingsinitiatieven. (cfr. nieuw streekzoekers-centrum). De link naar het CIA nummer verwijst naar het wetenschappelijk bronnenonderzoek.
- Een eerste lezing van deze actualiseerde inventaris leert ons dat er nog geen of nauwelijks vondsten gebeurd zijn rond volgende periodes: bronstijd, late ijzertijd, Romeinse periode, vroege middeleeuwen, volle middeleeuwen.
- Het is wenselijk om de implementatie van het kadasterplan van de archeologisch kwetsbare percelen verder uit te voeren.

- Alle wetenschappelijke bronnen materiaal voor onze gemeente dient in de gemeente beschikbaar te zijn voor publiekswerking.
- Meer nog dan in andere gemeentes uit de regio is het archeologisch erfgoed in onze gemeente kwetsbaar:
 - De erosieproblematiek, eigen aan onze heuvelstreek
 - De ondergrondse houten constructies uit WOI (cfr. Mijneenslag) zijn niet bedreigd door externe factoren maar wel door interne: natuurlijk verval, binnen 90 jaar zijn ze allemaal verdwenen. Vraag is hoe we als gemeente hiermee moeten omgaan.

Regionale aandachtspunten

- Het decreet is nieuw voor de gemeenten en voor de streek: CO 7 gaat uit van een groei scenario, diverse gemeenten vergen soms een diverse aanpak;
- De positie van Archeo 7 in het bredere CO 7 verhaal vergt een permanente dialoog en afstemming; het belang van een goed werkende stuurgroep kan niet genoeg onderstreept worden.
- De structurele samenwerking Archeo 7 – gemeentelijke diensten RO verloopt wel niet altijd zo vlot – erkenning / positionering van archeo 7 in de streek ;
- Het mijneveld van de WOI problematiek en de rol van Archeo 7;
- Brussel- Monumenten en landschappen - geeft soms opdrachten waar CO 7 niet altijd een zicht op heeft. Een goed werkende stuurgroep kan dit ondervangen.
- de vraag naar een regionaal depot waarbij alle soorten relicten in onder gebracht kunnen worden: van potscherf tot shrapnel ...

3.5.1.6. landbouwcollectie dynamiseren

Het 'Landbouwmuseum' in Kemmel is in de '80-er jaren ontstaan vanuit deels een schenking ,deels een gesubsidieerde aankoop van dorsmachines en ander landbouwmateriaal, aangevuld met bruiklenen van particuliere personen en van het PCLT (Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw). De collectie opende de deuren in 1990 en kende de eerste jaren een redelijke belangstelling die de jaren nadien geleidelijk terugzakte tot een zeer beperkt aantal bezoekers. Deze collectie is opgesteld in een grote loods. Het gaat om ongeveer 450 objecten waaronder een 60-tal grote voertuigen/werktuigen (zoals dorsmachines, motoren, karren en tractoren) en ongeveer 300 stuks documentair materiaal (foto's, reclamefolders, handleidingen, enz ...). Een bijna complete reeks van Claeys dorsmachines maakt de kern van de collectie uit. Tractoren, verschillende grote dorsmachines en een stoommachine gekoppeld aan een dorsmachine zijn in de grote ruimte opgesteld. Reproducties van oude foto's over het landelijke leven met aan de wand werktuigen en landbouwvoorwerpen vullen dit geheel aan. Diverse pogingen werden reeds ondernomen om deze collectie een nieuw leven in te blazen. Talrijk zijn de vergaderingen met de provincie, met steunpunten ea om hier een aanvang mee te nemen. Eind 2007 resulteerde dit in :

- een proeftuinproject met Heemkunde Vlaanderen waarbij de collectie door het CAG werd doorgelicht;
- een hernieuwde projectaanvraag 'ontwikkelingsgerichte projecten' ingediend bij de Vlaamse gemeenschap met de bedoeling de collectie te dynamiseren.

Dit project omvat volgende werkpunten;

- Focus op oud cultuurlandschap als resultaat van eeuwenlange landbouwbeoefening
- verzamelen van getuigenissen: orale geschiedenis gekoppeld aan de beeldbank
- daaraan gekoppeld vertelavonden rond het thema landbouw vroeger en nu
- bundelen van beeld, film en klank in een professionele DVD
- tijdelijke tentoonstelling
- de lokale landbouwers betrekken via onthaalboerderijen o.a. door werktuigen, machines en objecten in bruikleen te geven om op hun erf en landbouwbedrijf te tonen en eventueel gebruiken en te vergelijken met de huidige situatie
- educatief aanbod voor kinderen en jongeren, specifiek ook naar de vele jeugd-groeperingen in Kemmel
- een educatief belevingsparcours rond cultuurlandschap en landbouwerfgoed
- inschakelen in aanbod voor hoevertoerisme

Reacties, evaluatie, aandachtspunten

- de kerncollectie bestaat uit zeer grote machines en voertuigen die zeer veel ruimte in beslag nemen en een specifieke benadering vergen.
- volgens de doorlichting van het CAG betreft het een voor Vlaanderen unieke collectie: nergens anders wordt in Vlaanderen op één locatie zo'n verzameling oogstmachines tentoon gesteld.
- de presentatie van het geheel is evenwel sterk verouderd. Er ontbreekt een logische samenhang, verouderde panelen enz...;
- een museale werking ontbreekt volledig: geen onderzoek, geen echte publiekswerking...Heuveland is niet in staat om dit op eigen kracht te ontwikkelen;
- tijdens de sessie van Heemkunde Vlaanderen is duidelijk gebleken dat het agrarisch erfgoed in Vlaanderen stiefmoederlijk behandeld wordt. Aandacht vanuit het beleid voor deze problematiek is er niet. De nood aan een Vlaams landbouwmuseum wordt bij alle betrokkenen in het veld sterk aangevoeld.

- De mens-de landbouwer zelf - achter de collectie komt niet naar voor. Hier dient aangestipt te worden dat deze expertise in Vlaanderen in snel tempo totaal aan het verdwijnen is: expertise mbt. de techniek van de voorwerpen maar ook mbt. het gebruik ervan;
- Het gebouw beantwoordt totaal niet aan de moderne vereisten inzake bewaring en ontsluiting van collecties: problematiek van een vaste t° en vochtigheid ;
- Er is geen link met hedendaagse onderwerpen en met de actieve landbouw: voedselveiligheid, milieuzorg ea.;

3.5.2. Bescherming/ bewaring

Nieuw dossier opstarten /bestaande heropenen

- In 2004 werd de Dries te Kemmel, op onze aanzet, definitief beschermd.
- Ook de Lijstermolen werd op onze voorzet beschermd: oktober 2004.
- Het dossier van de grenspalen wenste Monumenten en Landschappen niet te weerhouden. Het blijft onduidelijk waarom.
- Een beschermingsaanvraag werd opgemaakt voor de kerk van Loker (het schip zelf, de toren is reeds beschermd) ; ook dit werd voorlopig niet weerhouden.
- Waardevolle WOI site werden opgenomen in de inventaris van het project ‘ Oorlog en vrede’. Deze inventaris zou dienst doen als basis om selectief sites te beschermen. De bevoegde minister wenst hier momenteel niet aan mee te werken.

Reacties / evaluatie /aandachtspunten

- De inzet van tijd en personeel in de opmaak van deze provinciale inventaris heeft tot op heden nog niet echt ‘gerendeerd.’ Het is wachten op een nieuwe wind in Brussel...
- Daar nieuwe aanvragen momenteel geen zin hebben, worden er tot 2009 geen nieuwe initiatieven op dit vlak ontwikkeld. Er dient wel overwogen te worden of het wenselijk is om minstens alle gebouwen die in de studie van St. Lucas als cat 1 aangeduid worden én die nog niet beschermd zijn, te beschermen.

3.5.3. Impulsen geven

3.5.3.1. haalbaarheidsstudie site VVV- streekbezoekerscentrum – landbouwcollectie

De denktank met mensen van de gebiedswerking van de provincie, Westtoer, de provinciale museumconsulent, het CAG, personeel van Ename, mensen van de VVV en de cultuurdienst kwam regelmatig bijeen om een visie te ontwikkelen rond de verdere erfgoedontsluiting én duiding in onze gemeente. Dit overleg resulteerde in de afspraak om in 08 een haalbaarheidsstudie uit te voeren : naar een groene onthaal- en erfgoed site in Heuvelland.

uitgangspunten

Een vernieuwde visie op de site VVV- landbouwcollectie- SBC is nodig om wat er bestaat aan erfgoedverhalen-waarden en bezienswaardigheden op een integrale manier aan te pakken en te ontsluiten. Hierbij zijn volgende uitgangspunten belangrijk:

- de verkenning van Heuvelland start bij de mensen thuis, cfr. toenemend belang van internet , een aantrekkelijke website en nieuwe ICT toepassingen
- het onthaal van de bezoekers én de duiding van het erfgoed dient in Heuvelland op één locatie gebundeld te worden: (1 loket gedachte)
 - o er is een inhoudelijke en visuele link met de website ,
 - o deze locatie is tevens de start voor een bezoek aan het provinciaal domein van de Kemmelberg.
- Duiding gebeurt centraal, beleving zelf wordt verspreid georganiseerd: er is een inhoudelijke en visuele link met het centrale onthaalcentrum.
- Er wordt maximaal ingespeeld op bestaande ICT mogelijkheden , toekomstige ontwikkelingen worden in rekening gebracht.

doelstellingen

De gemeente Heuvelland en het provinciebestuur van West- Vlaanderen wensen, met deze uitgangspunten in het achterhoofd, een studie uit te schrijven waarbij volgende zaken worden uitgewerkt:

1. Een concept/ visie rond de site VVV- streekbezoekerscentrum- landbouwloods
 - Herstel van het beekvalleitje;
 - Het integreren van nieuwe ‘groene’ parkeer plaatsen op deze zone en dit in het kader van een globale aanpak van de parkeerproblematiek op en rond de Kemmelberg.
 - Inplanting van een nieuw onthaal- en duidingcentrum;
 - Hierop wordt later een concreet ruimtelijk herinrichtingsplan met gedetailleerd bestek en raming geënt.

2. Een concept/ visie rond het onthaal- en duiding centrum zelf: niveau van de duiding, manier van ontsluiting, thema's
 - Hierop wordt later een concreet stedenbouwkundig plan met gedetailleerd bestek en raming geënt.(inclusief de afbraak van de huidige gebouwen)
 - Hierop wordt later een concreet 'museaal' plan met gedetailleerd bestek en raming geënt.

3. een concept/visie rond de site tav. zijn onmiddellijke omgeving meer bepaald de Kemmelberg
 - herstel van het beekvalleetje met de aanleg van een veilig wandeltraject: een doorsteek naar het Warandepark, de Dries en de Kemmelberg en een terugweg via oa. de Lokerstraat.
 - Het integreren van een waterbuffer bekken van max. 1400 m³.(optie) welke als didactische poel ingericht kan worden.
 - Een link met Lokaal toeristisch - recreatief project op de flanken van de Lettenberg (reservegebied voor recreatie)
 - Hierop wordt later een concreet ruimtelijk herinrichtingsplan met gedetailleerd bestek en raming geënt.

4. een concept/visie rond de site tav. zijn ruimere omgeving, meer bepaald ' De Bergen' met
 - 4.1. de belevingspunten in het landschap: hoe kunnen die leesbaar gemaakt worden.
 - opmaak van een format welke getoetst wordt aan vijf nieuwe of te vernieuwen sites te velde;
 - a. Molensite Lijster molen Westouter : realisatie in 2009-2010
 - b. Belvédèretoren Kemmelberg : leegstaande toren, nieuw- privé
 - c. geologische dwarsdoorsnede Scherpenberg : nieuw -privé
 - d. Uitkijkpunt Lettenberg :nieuw – provinciaal domein
 - e. Het Labyrinth.: keltenverhaal : te vernieuwen – vzw
 - 4.2. de link met het Provinciaal onthaalcentrum in de Palingbeek
 - 4.3. de link met Frans- Vlaanderen: Catsberg, Rijsel.

3.5.3.2. *mobiel@telier*

Dit tewerkstellingsproject voor jongeren uit het deeltijds onderwijs die in de instelling Huize Godschalck verblijven biedt deze jongeren leerwerkervaringen op hun maat aan. Tesamen met de projectverantwoordelijk van Huize Godtschalck bleven we de voorbije jaren zoeken naar nieuwe middelen om [mobiel@elier](#) te bestendigen. Tevens probeerden we om ons erfgoed in hun werking te integreren.(cfr. Ontsluiting WOI bunkers) . Het project werd verlengd terug met middelen van de buurtdiensten. De werking werd gedeeltelijk ingebed in die van VZW perspectief. Op termijn blijven structurele middelen echter nog uit. De gemeente sloot een samenwerkingsovereenkomst voor één jaar met hen af en dit om volgende elementen op te volgen:

- Onderhoud en herstel zitbanken en picknickplaatsen;
- Onderhoud van alle infotafels en demarcatiepalen in het landschap;
- Onderhoud Lettenberg- WOI site;
- Onderhoud avonturenparcours Nieuwkerke;

Reacties, evaluatie en aandachtspunten

- Door de unieke positie van dit sociaal tewerkstellingsproject vallen ze voortdurend tussen de mazen van de subsidienetten: noch in de welzijnssector noch in de tewerkstellingssector kunnen zij structureel aan hun trekken komen, motiverend is inderdaad anders...
- In het zoeken naar geschikt werk voor deze jongeren is maatwerk een permanent aandachtspunt; soms is het meer vallen dan opstaan...
- Het vergt van iedereen die betrokken is bij dit project veel geduld om tot concrete afspraken en resultaten te komen;
- In overleg met de verantwoordelijke van [mobiel@elier](#) dient nagegaan te worden of een verlenging van de samenwerkingsovereenkomst nog haalbaar is.

3.5.4. Permanente presentaties uitbouwen - belang van projectsubsidies

3.5.4.1. *dossier Interreg III uitvoeren*

In samenwerking met de Franse gemeenten St.Janscappel en Boeschepe werden volgende punten de voorbije jaren in onze gemeente gerealiseerd. We beperken ons tot die met een link naar het erfgoedverhaal

- de aanleg van een uitkijkpunt op de Walletjes;
- de realisatie van een nieuwe wandelroute rond de Geuzen en de 16° eeuw;
- DOP Nieuwkerke en heraanleg omgeving markt ;
- Herstel en opwaardering omgeving van de Tombe, terug openmaken van een voetweg;
- Vernieuwde en uitgebreide website : www.geuzenproject.org.

Reacties, evaluatie, aandachtspunten

- Het Europees programma interreg III is een dankbaar kanaal om projectsubsidie binnen te rijden. De administratieve opvolging is wel intens ;
- Het blijft bij de opmaak van het aanvraagdossier zeer moeilijk om de budgettaire gevolgen realistisch in te schatten, bijsturing in de loop van het proces is nodig. Betrokken procedures zijn evenwel zeer tijdsrovend; De ondersteunende rol van de Provinciale diensten terzake was en is evenwel ronduit schitterend.
- Werken met Franse partners is geen sinecure; alle vergaderingen zijn in het Frans, de bestuurscultuur is er tevens anders....
- Het project diende wel als breekijzer om de grens mentaal wat open te breken....

3.5.4.2. netwerk oorlogsrelicten

De voorbije jaren werkten we hard aan de realisatie van een kleinschalig netwerk van oorlogsrelicten en dit binnen het kader van 'Oorlog en vrede' in de Westhoek. Werden gerealiseerd :

- Afwerking en opening van de Duitse oorlogssite Bayernwald tijdens het erfgoedweekend 04 (4 Duitse bunkertjes, 300 meter loopgraven, 2 mijnschachten)
- ontsluiting bunkercomplex Lettenberg (4 Engelse bunkertjes) met opening tijdens het erfgoedweekend 05
- een nieuw wandelgidsje (verhalen voor onderweg) met duiding op 4 sites rond slag van de Kemmelberg, het Franse verhaal
- Kraters en mijnen wandeling met beperkte duiding op 5 sites rond de mijnslag 1917
- Nieuwe fietsroute: de mijnslag 1917

Zowel bij de inrichting van Bayernwald, de Lettenberg als het campagnebos konden we rekenen op de welwillende medewerking van Il. van het VTI van Ieper.

Nieuwe toeristisch educatieve producten werden ontwikkeld:

- www.zerohour.be: dé website rond de mijnslag 1917
- permanente presentatie: zero hour
- Ierse battlefield gids van Tom Burke, fotoboek: Fields of battle.
- Documentaire van 20 min.: zero hour

In dit verband werden tevens 3 bunkertjes 'alternatief' ontsloten:

- 2 bunkertjes werden als vleermuisbunker ingericht (Lettenberg, Campagnebos)
- 1 bunkertje in het Chirobos werd als speelbunker met amfitheater ingericht.

Zo krijgen deze oorlogsrelicten twee nieuwe actuele betekenissen.

De uitbouw van dit netwerk en de aanmaak van nieuwe producten was enkel mogelijk dank zij de vele subsidies van:

- Toerisme Vlaanderen
- Provinciebestuur West- Vlaanderen, Oorlog en Vrede
- Programma voor plattelandsontwikkeling, Europa

Evaluatie, reacties, aandachtspunten

- De Duitse oorlogssite te Wijtschate kende sedert de opening zeer veel bijval: Jaarlijks bezoeken 25.000-30.000 bezoekers de site. Vooraf werd dit nooit verwacht. De bezoekers zijn zeer positief over de restauratie van Bayernwald. Het jaarlijks onderhoud blijft wel een permanent aandachtspunt. De Britse site te Kemmel, kende op de opening tevens veel bezoekers: 2500
- Bij de uitbouw van een dergelijk netwerk én de aanmaak van nieuwe producten is projectsubsidie onontbeerlijk. Alles staat en valt met externe middelen.
- Waar mogelijk werkte de gemeente samen met andere gemeentebesturen of partners (oa. VTI Ieper)
- Het toeristisch recreatief belang van dit thema is voor een kleine plattelandsgemeente als Heuvelland van groot belang. Er dient dan ook gekeken te worden om de economische return voor onze gemeente in de toekomst zo goed mogelijk te valideren (werking VVV- overnachtingen- dagarrangementen ea)
- Aansluiting bij het grote herdenkingsprogramma 2014-2018 (Minister Bourgeois) is wenselijk. Het blijft verbazen hoe sommige naties dit oorlogsverleden nog voor actuele doeleinden blijven aanwenden. In dit verband heeft de gemeente nog volgende voorstellen:
 - Tijdelijke tentoonstelling 'zero hour' in samenspraak met de Ierland omvormen tot een vaste presentatie ,bij voorkeur op locatie in Wijtschate.
 - Vaste modules in alle streekbezoekerscentra en musea in de westhoek: Qua vorm en lay out identiek aan elkaar:
 - o Module met overzicht: aanleiding WOI
 - o Module met overzicht: gevolgen WOI
 - o Module met overzicht van alle WOI sites
 - o Module rode draad: WOI- WOII- koude oorlog
 - Smaakmaker WOI in te vernieuwen streekbezoekerscentrum, zie resultaten haalbaarheids-studie met provincie
 - Educatieve pakketten op maat van Heuvelland: lager en middelbaar onderwijs

- Digitale ontsluiting van andere sites; Scherpenberg, Kemmelberg
- Aanpak van witte vlekken: bv. wetenschappelijk onderzoek mbt. de financiering van WOI
- Gezien het belang van dit erfgoed voor onze gemeente werd een aparte SWOT opgemaakt.

Sterktes

- Rijk potentieel aan landschappelijke relictten :bunkers, mijnschachten, loopgraven,kraters...
- Van iedere natie hebben we een verhaal te brengen ;Duits, Engels, Iers,Frans...
- Van iedere periode is er iets nog , al da niet zichtbaar, aanwezig:WOI, WOII, koude oorlog
- Erfgoed is een belangrijk onderdeel in het cultuurbeleid van de gemeente
- Er is een visie rond ontsluiting WOI erfgoed
- Het unieke thema van de mijnschachten en de ondergraving van de heuvelrug van Wijschate- Mesen :Het gebeuren spreekt tot de verbeelding maar de verbeelding kan dit niet altijd vatten.
- De huisstijl van Oorlog en Vrede (logo,infodragers, ankerbord...), belang van netwerken
- De band met het landschap maakt dat elk relict gelegen in dit landschap, meegenomen wordt met het besluit welke dit landschap wil beschermen
- Vrijwilligers / leerlingen VTI actief rond
 - o Verwerven en beheer foto's
 - o Site beheer : peterschap , aanleg
- Er is een inventaris op streekniveau van de WOI relictten
 - o Inventarisatie nog niet ontsloten :wat zijn de kansen voor Heuvelland?
 - o Inventaris slaat enkel op zichtbare relictten, wat met ondergrondse constructies ?
 - o Wat met het immaterieel erfgoed ? de getuigen cfr. Scherpenberg
 - o Link naar inventaris andere cultuur historische relictten
 - o Evaluatie per site ? waardeoordeel , bedreigende factoren...

Zwaktes

- Centrale duiding rond WOI nog niet goed uitgewerkt ; conceptontwikkeling ;zie haalbaarheidsstudie;
- Toeristische impact is nog niet duidelijk oa. mbt het aantal overnachtingen, cijfermateriaal ontbreekt ;
- Leerkrachten kennen WOI in onze streek niet of te weinig: feitenkennis ontbreekt,laat staan de interpretatie ;
- De doorsnee inwoner kent WOI in onze streek niet of te weinig;
- Wetenschappelijk onderzoek ontbreekt mbt. de financiering van het oorlogsgebeuren en zeker de sensibilisering hierrond;
- De echte oorzaken van WOI wordt nergens grondig toegelicht : hoe is het zover kunnen komen ? de voorgeschiedenis , huidige voorstellingen zijn zeer summier;
- Idem wat de gevolgen betreft: er bestaat geen uitgewerkt overzicht (beperkt aanwezig op zerohour. be) ;
- Te weinig nog een streekgebeuren : toeristen bezoeken een streek, niet alleen een stad of gemeente;
- Sites te velde zijn moeilijk bereikbaar voor specifieke doelgroepen:Anders validen, Blinden;

Kansen

- Het 'museum' koude oorlog in de commandobunker in wording;
- Streekarcheologie in ontwikkeling ;
- Lager onderwijs én het lokale verenigingsleven vragen zelf lespakketten op maat van Heuvelland;
- Onthaal van klassen in het streekbezoekerscentrum, oa. rond WOI;
- Nieuwe kracht rond erfgoededucatie;
- Subsidies Oorlog en vrede, Toerisme Vlaanderen, Europa en Vlaamse gemeenschap ;
- Werking 't Folk muziekcentrum oa. rond dit oorlogsverleden ;
- Belang van GRS en archeologische insteek;
- Vernieuwde dynamiek VVV;
- Het opentrekken van het platform Oorlog en vrede, regioverhaal ;
- Veel vraag naar WOI duiding in de streek: cfr; succes van OMD dagen ;
- Herdenken heeft twee betekenissen :
 - o terug in herinnering brengen, omdat we het niet zouden vergeten
 - o her – denken : er een nieuwe betekenis aan geven , wat betekent dit oorlogsverleden voor de mensen nu ? wat kan of zou het moeten betekenen ?
- Onderzoek in het IFF museum
 - o Inventarisatie van de luchtfoto's
 - o Databestand van de gebeurtenissen; dag na dag: voorbeeldfunctie ?
 - o Hun regiowerking , langzaam groeit het besef dat een actieve inzet in de streek wenselijk is.
- Vlaams herdenkingsprogramma 2014- 2018 ,waar we mee op de kar kunnen springen;
- Het werken aan een breed maatschappelijk draagvlak,door betrokkenheid te creëren, is een goed platform voor de actuele inbedding van het verhaal in de politieke besluitvorming én in het onderwijs
 - o De relevantie voor vandaag van dit oorlogsgebeuren?
 - o Actualiseren van de betekenis – her....denken , link vredesopvoeding

Bedreigingen

- beheer van de site te velde bv. Bayernwald is permanent aandachtspunt;
- Gebrek aan respect voor deze relictten; cfr. Pool of peace – afval, zwemmen;
- Verkoop van oorlogsmateriaal op beurzen en internet, geen echte depotwerking;
- Verkoop van oorlogsfoto's op internet, ook van Heuvelland;
- Onbekendheid van bouwheren ea van de meldingsplicht archeologische vondsten;
- Dure studie bureaus ivf. conceptontwikkeling;
- Heel wat relictten liggen op privé eigendommen: met alle problemen vandien inzake ontsluiting maar ook behoud, zie aanslepend probleem monumentje Kriekstraat
- Historische context van de demarcatiepalen is onvoldoende gekend;
- Beleid van huidige ministers wenst geen WOI sites te beschermen;
- Het huidige herdenken bevestigt soms die tendenzen en ontwikkelingen die tevens aan de basis van oorlogsvoering liggen: overdreven nationalisme- patriotisme- het vaderland, eergevoel, de glorie.. Blijven we in het herdenken dit oorlog denken niet constant voeden?

Aandachtspunten

- Totaal pakket WOI gebeuren in Heuvelland met link naar WOII en koude oorlog
- Lespakketten op maat van Heuvelland met hedendaagse boodschap, voor eigen klassen en voor bosklassen – cfr. PT erfgoed kracht
- Zie project mijnsnlag, link met centrale duiding in streekbezoekerscentrum
- Inventaris van Oorlog en Vrede, meerwaarde voor Heuvelland?
- Stimuleren via platform 'Oorlog en Vrede' van wetenschappelijk onderzoek rond financiering van WOI, rol van de beurs (IFFM)
- problematiek demarcatiepalen
- herstel monumentje Kriekstraat
- commandobunker; het persoonlijke verhaal, link streekbezoekerscentrum
- onze medewerking blijven verlenen aan het project 'heropbouw architectuur' van de Provincie
- herdenken in de zin van her...denken, opnieuw erover denken met een bril van vandaag
 - o belang van het permanent voeden van het debat
 - o heeft de geschiedenis wel een nut? wat houdt dit in voor het oorlogsverleden?

3.5.5. Vrijwilligerswerk blijft belangrijk

De lopende steun aan het geuzenproject, de theaterwandeling in het bijzonder, en de Dovie bleef behouden. De subsidie werd in het kader van de actualisering zelf lichtjes verhoogd. De vrijwilligers die meewerken aan Heuvelland verbeeldt krijgen een blijvende steun vanuit de cultuurdienst.

aandachtspunten

- Erfgoedlokalen tot erfgoedhuis ombouwen
- Praktische vragen zo goed mogelijk opvolgen

3.5.6. Evenementen als blikvangers

3.5.6.1. OMD

Sedert 2003 wordt de OMD intergemeentelijk opgezet, in aanvang door een feitelijk samenwerkingsverband, sedert november 2005 door CO 7. Telkens worden twee thema's uitgediept. Deelnemers kunnen individueel of met een bus met het aanbod kennis maken. Daarnaast kan iedere gemeente nog een eigen lokaal aanbod aanbieden. De voorbije thema's waren:

- 2003: het stenen erfgoed in WOI, steenbakkerijen
- 2004: hoevebouw in de zuidelijke westhoek, landschap en WOI
- 2005: duizend bossen en granaten, in het teken van het kruis,
- 2006: 2500 jaar archeologie in de zuidelijke westhoek, van obus tot V1
- 2007: wederopbouw in het zuiden van de Westhoek, herbestemming van architectuur

Ieder jaar wordt het programma aangekondigd in een verzorgde regionale brochure met telkens 2 hoofdartikels rond betrokken thema's. Inzake aantal deelnemers scoort dit intergemeentelijk initiatief goed tot zeer goed. In 2007 waren er bv. een 3000 tal bezoekers.

Vaststellingen;

- de rondritten rond WOI problematiek blijven nog het meest van al in trek, WOI blijft heel wat mensen boeien;
- het valt op dat meer dan de helft van de inschrijvingen van buiten de 7 gemeentes komen, ook heel wat van buiten de provincie;

Reacties/evaluaties/ aandachtspunten

- dit OMD aanbod is een goed vb. van hoe intergemeentelijke samenwerking versterkend kan werken: ook de kleinere gemeenten krijgen nu een kwalitatief sterk aanbod;
- de duiding op de bussen zelf werd door de deelnemers telkens goed gesmaakt ;
- de programmabrochures zijn inhoudelijk en qua lay-out zeer degelijk;
- de sites op zich waren boeiend, vooral de sites die enkel en alleen tijdens de OMD te bezoeken zijn trekken veel volk;
- aandachtspunten zijn: belang van goede en overal even sterke gidsen, geen te zwaar dagprogramma, unieke sites blijven aanbieden...

3.5.6.2. erfgoeddag 2004 /2005/2007

In het kader van de erfgoeddag planden we de opening van de Duitse oorlogssite Bayernwald te Wijtschate én die van de Lettenberg in 05. De vele talrijke zeer positieve reacties via brief of e-mail toonden aan dat deze openingen zeker één van de hoogtepunten mogen genoemd worden van onze werking in 2004 en 2005. Rond 'gevaar' werd oa. een avondvullend programma rond volkse verhalen en legenden aangeboden: 150 personen namen hieraan deel.

Reacties/evaluaties/ aandachtspunten

- Het blijft de bedoeling om tweejaarlijks , intergemeentelijk, mee te werken aan de Vlaamse erfgoeddag. Het thema bepaalt de invulling ervan.

3.5.6.3 herdenkingsplechtigheid 90 jaar mijns slag

In 2007 was het 90 jaar geleden dat de mijns slag werd gestreden : 7 juni 1917. Het was de bedoeling van de gemeente om dit gebeuren met de nodige activiteiten te herdenken. In samenwerking met het museum van Zonnebeke en de stad Meseu werd een uitgebreid programma uitgewerkt. De mijns slag was immers het voorspel op de slag rond Passendale, onder de Britten gekend als 'Passion Dale' ,een van de meest waanzinnige veldslagen uit WOI. Elementen uit het programma:

- VRT uitzending rond de mijns slag;
- Speciale editie Redmondwandeling;
- Voorstelling nieuwe website, documentaire, battlefieldgids, fotoboek en tentoonstelling;
- Opening nieuwe wandelroute: van kraters en mijnen;
- Theaterwandelingen: 550 deelnemers;
- Herdenkingsconcerten: 541 aanwezigen;
- Onthulling van twee Ierse zuiltjes;
- Bezoek Ierse presidente aan tentoonstelling zero hour;
- Opening van een nieuwe fietsroute: de mijns slag 1917.

Reacties/evaluaties/ aandachtspunten

- De reacties van de deelnemers waren unaniem positief tot zeer positief: vooral de goede organisatie van alle evenementen werd sterk gewaardeerd, ook de tentoonstelling kon op veel bijval rekenen
- Het bezoek van de Ierse presidente zette Wijtschate terug op de Ierse kaart;
- Er is vraag naar goed georganiseerde theaterwandelingen rond oa. WOI , deze formule spreekt sterk aan:
- Organisatorisch betekent zo'n herdenkingsweekend wel dat de gewone werking van de cultuurdienst tijdelijk stil wordt gelegd, dit vergt een grote investering in middelen en personeel,
- Aandachtspunten:
 - o Gerichte promotie van de nieuw ontwikkelde toeristisch educatieve producten: rol VVV;
 - o Regionale pool voor het opzetten van theaterwandelingen is wenselijk;

3.5.6.4. First nations- leerpad

November 05 verleende de cultuurdienst haar medewerking aan de 'calling home' ceremonie opgezet door de Canadese ambassade. Deze herdenkingsplechtigheid, op de flanken van de Kimmelberg, nodigde de geesten van de tijdens WOI gesneuvelde First nations soldaten uit om terug te keren naar hun vaderland. Nav. deze ceremonieën organiseerde de dienst verschillende publieksmomenten voor de lagere school kinderen uit de gehele regio:

- een pow pow;
- diverse bezoeken aan de (tijdelijke) sacrale site op de Kimmelberg waar de ceremonie werd opgevoerd;
- een leerpad rond de cultuur en de tradities van de First nations in het Warandepark;

Reacties/ evaluaties/ aandachtspunten

- alle activiteiten werden goed tot zeer goed bijgewoond, zo genoten een 400 tal kinderen van de pow pow
- dit contact met een andere cultuur heeft op heel wat van hen een diepe indruk nagelaten
- het leerpad werd positief onthaald bij de leerkrachten, op termijn kan gekeken worden om dit ook uit te werken voor andere onderwerpen bv de prehistorie op en rond de Kimmelberg

3.5.6.5. een 'Kemmelberg dag' in wording

November 07 organiseerde RLWH en de cultuurdienst een dag rond de Kelten op de Kemmelberg. Een viertal vertellers brachten elk op hun manier deze cultuur terug tot leven. De 100 deelnemers maakten kennis met de goden, de kledij, de drank, de tijdsbeleving en de leefwijze van de bewoners van de berg ,500 voor X.

Reacties/ evaluaties/ aandachtspunten

- deze wandeling voor jong en oud werd unaniem zeer positief onthaald.
- Is zeker voor herhaling vatbaar, er kan gedacht worden aan een 'Kemmelberg' dag waarbij typische verhalen uit verschillende periodes op een aantrekkelijke manier aan de bezoeker worden voorgesteld.

3.5.6.6. prille wijnfeesten

Enkele lokale wijnboeren en het feestcomité van Kemmel organiseerden ism. de cultuurdienst in juli 07 de eerste Heuvellandse wijnfeesten. Wijn in al zijn facetten werd er een gehele dag in de kijker gezet. Eén stand met re-enactors toonde de link tussen de wijncultuur en de cultuur van de Kelten.

Reacties/ evaluaties/ aandachtspunten

- Dit feest werd door de 500 tal jonge en oude bezoekers unaniem zeer positief onthaald.
- Is zeker voor herhaling vatbaar, kan het begin worden van een jaarlijkse traditie.
- De link met het verhaal van de aristocratische hoogtenederzetting op de Kemmelberg dient verder uitgebouwd worden.

3.5.7. Informatieverstrekking

Artikelenreeks gemeentelijk infoblad

In het infoblad kwamen regelmatig artikels rond lokale culturele organisatie.

Dorpsonthaalpunten

De gefaseerde uitwerking van dorpsonthaalpunten in ieder dorp met een duidelijke link naar de culturele biografie van het dorp werd gefaseerd verder gezet.

- 2004 :opening van de onthaal – en recreatieruimte met dorpsonthaalpunt te Westouter.
- 2005 : opening doortocht Loker met DOP
- 2005: opening heringerichte omgeving OC De Walvis met DOP
- 2006: opening heringericht marktplein Nieuwkerke met DOP
- 2007: opening vernieuwde omgevingswerken kerk Dranouter met DOP
- 2007: opening DOP Wijtschate

Reacties/evaluaties/ aandachtspunten

- het idee van DOP is verworven en kent in de streek meer en meer navolging, ook toerisme Vlaanderen heeft dit idee opgenomen in hun subsidiegids als vb. van goed onthaal infrastructuur op dorpsniveau;
- Nadenken over een goede inplanting van de DOP's heeft soms verstrekkende ruimtelijke gevolgen: het nodigt telkens uit om te zoeken naar een kwaliteitsvolle invulling van de publieke ruimte;
- Aandachtspunten:
 - o het gekende logo 'I' kan dit infopunt visueel nog versterken;
 - o de link met het streekbezoekerscentrum en de VVV dient op de site van de VVV beter tot zijn recht te komen, zie haalbaarheidsstudie;
 - o de inrichting van een DOP te De Klijte wordt gekoppeld aan een mogelijke herinrichting van de doortocht.

Opmerking: het DOP van Kemmel wordt gerealiseerd nav. de werken aan de doortocht en aan de Dries te Kemmel, 2009

Infoavond mbt. de problematiek van de verzekeringen

Op vraag van de verenigingen zelf werd najaar 07 een infoavond hieromtrent opgezet: een 50 tal aanwezigen onderstreepten het belang van dit onderwerp voor de lokale verenigingen.

3.5.8. oprichting van een intergemeentelijke projectvereniging voor cultuur en erfgoed.

De zeven gemeenten van de Zuidelijke Westhoek (Ieper, Poperinge, Zonnebeke, Heuvelland, Langemark-Poelkapelle, Vleteren en Mesen) richtten in november 2005 de projectvereniging voor intergemeentelijke culturele samenwerking in de Zuidelijke Westhoek op: CO 7. Aanleiding vormen de goede resultaten van voorbije gezamenlijke initiatieven om cultuur en erfgoed in de regio beter in de kijker te zetten (WAK, OMD). We menen dat mits goede afspraken en een duidelijke structuur deze projectvereniging als koepel dienst kan

doen voor alle beleidsdomeinen op cultureel vlak waarrond de betrokken gemeenten hun krachten wensen te bundelen en op elkaar af te stemmen. In het bijzonder denken wij hier aan de sectoren erfgoed, kunsten, socio-cultureel vormingswerk, cultuurcommunicatie en archeologie. Eén organisatie sluit goed aan bij de 'één loket' gedachte wat alle partijen, besturen én burgers ten goede zal komen. Eén integraal en geïntegreerd cultuur-, erfgoed- en archeologisch beleid krijgt tevens zo maximale kansen.

Reacties/evaluaties/ aandachtspunten

- Intergemeentelijke samenwerking op vrijwillige basis is en blijft geen vanzelfsprekendheid. Zeker in de opstartfase gaat er heel veel lokale energie in deze streekgerichte aanpak. Hindernissen zijn: verschillende politieke meerderheden, verschillende bestuurscultuur, verschillende bestuurskracht, verschillend uitgebouwd lokaal cultuurbeleid en werkveld...
- Is het de bedoeling dat een cubeco, ten dele betaald met Vlaamse middelen voor het ontwikkelen van een lokaal cultuurbeleid, een deel van die middelen investeert in een regionaal gegeven? Een Vlaamse honorering voor dit intergemeentelijk werken is wenselijk:
- Aandachtspunten
 - o Belang van voldoende lokale return;
 - o Belang van het regionaal verdelen van de lasten en de lusten;
 - o De vraag naar Brussel om intergemeentelijke samenwerking bij opstart extra te honoreren (zou ondertussen in aangepast decreet lokaal cultuurbeleid meegenomen zijn);
 - o De vraag naar Brussel om bij het verdelen van de middelen de bestuurskracht van de gemeenten mee in rekening te willen nemen; die 1 euro welke een kleine gemeente inbrengt in een intergemeentelijk samenwerkingsverband, 'weegt' meer dan die 1 euro welke de Vlaamse gemeenschap hier tegenover stelt;
 - o Het nieuwe erfgoeddecreet in ontwerp, negeert in zeer grote mate de erfgoed realiteit in de kleine landelijke gemeentes;

3.5.9. Bij wijze van besluit

Sterktes

- De gemeente Heuvelland is gezegend met een zeer rijk erfgoed. Dit erfgoed heeft een sterk toeristisch - recreatief belang. Dit heeft twee voordelen:
 - Voor de ontsluiting van dit erfgoed kunnen we middelen losweken van Toerisme Vlaanderen, meer zelfs dan van de erfgoedsector;
 - Het beleid is zo gemakkelijker te overtuigen om in erfgoed te investeren;
- Het erfgoedbeleid in Heuvelland is in zijn globaliteit op korte termijn inderdaad verbreed en verdiept. Nieuwe actiepunten zijn ontstaan nav. de ontstane dynamiek: projectvereniging, Heuvelland verbeeldt, ea.
- Structureel zijn we gedwongen tot samenwerking: het zit bij wijze van spreken in onze 'bestuursgenen' ingebakken.
 - Er is een zeer goede samenwerking met het RLWH en de gebiedsgerichte werking van de provincie.
 - Intergemeentelijke samenwerking via CO 7 heeft zijn nut en zin bewezen en zijn plaats verworven, doch de opstart vraagt zeer veel lokale aandacht.

Zwaktes

- Het werken rond erfgoed is (te) sterk afhankelijke van externe projectsubsidies, (Vlaanderen, Europa, Provincie) zeker bij kleine plattelandsgemeentes met een bescheiden bestuurskracht. Onzekerheid over de uitkomst van een aanvraag is altijd aanwezig. Dit alles ondermijnt de planningsgedachte welke de Vlaamse overheid van ons verwacht.
- Het maken en opvolgen van subsidiedossiers is zeer tijdrovend en gaat ten nadele van de concrete werking.
- Vrijwilligerswerk heeft zijn 'ups' en 'downs.'
- Momenteel hebben we nog geen programma aanbod op maat van specifieke doelgroepen, oa. lagere schoolkinderen.

Kansen

- Intergemeentelijke samenwerking opent nieuwe perspectieven: oa. rond archeologie
- Archeologie is voor onze gemeente een belangrijk aandachtspunt: zie problematiek metaaltijd en keltten op Kemmelberg.
- Het regionaal opentrekken van 'Heuvelland verbeeldt' is een test case én een voorbereiding om het convenant van Ieper tot een streekconvenant om te buigen.
- De 100 jarige herdenking van den 'Grooten Oorlog', 2014-2018, zal een enorme dynamiek en bezoekersstroom genereren naar de Westhoek. De realisatie van ons netwerk biedt de onderbouw voor een gerichte programmatie op maat van specifieke doelgroepen. Het aantrekken van een eventsmanager dient overwogen te worden;

- Erfgoeddag en OMD worden nationaal georganiseerd: als gemeente kunnen we mee genieten van de globale promotie.

Bedreigingen

- De realisatie van een museaal concept op de plaats waar nu de landbouwverzameling staat is een investering in de grootte orde van minstens 1.000.000 euro. Dit is voor Heuvelland alleen niet te dragen.
- Het nieuwe erfgoeddecreet in ontwerp, negeert in zeer grote mate de erfgoedrealiteit in de kleine landelijke gemeentes;
- Intergemeentelijke samenwerking wordt door Vlaanderen te weinig gehonoreerd en niet echt naar waarde geschat;

3. 6. Algemeen besluit

De voorbije jaren werkten we de grote doelstellingen welke in het cultuurbeleidsplan werden vastgelegd uit . Dit vertaalde zich in heel wat concrete realisaties:

Waar mogelijk werden de krachten gebundeld:

- Een samenwerkingsovereenkomst werd afgesloten met het muziekcentrum 't Folk ,geuzenproject.org. en met mobiel@elier;
- De intergemeentelijke werking rond OMD en WAK werd verstevigd. Een projectvereniging is opgericht;
- De lokale verenigingen die samenwerken kregen een financieel duwtje in de rug;

Nieuwe accenten werden gelegd:

- De zorg voor een verzorgde schrijftaal kwam voor het eerst,weliswaar beperkt, in de kijker;
- Erfgoed won meer en meer aan beleidsbelang vooral door de toeristische recreatieve impact;
- Heuvelland verbeeldt werd opgestart en kende een heel grote respons;
- Archeologie komt boven drijven en krijgt vanaf 2006 intergemeentelijke aandacht;
- Een archiefwerking gaat van start;

4. Algemene doelstellingen

Nav. :

- de SWOT analyse van de culturele en maatschappelijke situatie ; hoofdstuk twee
- de evaluatie van zes jaar gemeentelijke cultuurbeleid : hoofdstuk drie
- én logisch volgende de ontwikkelde dynamiek

kwamen volgende aandachtspunten bovendrijven om mee te nemen in de volgende beleidsperiode. Hier en daar worden reeds concrete acties geformuleerd.

4.1. Aandachtspunten en enkele concrete acties

4.1.1. Het socio culturele leven

Subsidies

- Behoud van de gratis dienstverlening;
- Behoud van het bestaande subsidiereglement;
- Behoud subsidiereglement welke samenwerkingsverbanden ondersteunt;

Dienstverlening

- Behoud activiteiten kalender in gemeentelijk infoblad;
- Digitaliseren folder verhuur- en subsidiemogelijkheden; gemeente en regio;
- Aantrekkelijke gemeentelijke website met luikje: cultuurbeleid en cultuur in Heuvelland;
- CO7 website is complementair aan gemeentelijke site;
- CO 7 steunpunt is complementair aan werking cultuurdienst;

Culturele infrastructuur

- Herstel en behoud van bestaande OC's;
- Nieuw ontmoetingscentrum in Loker;
- Bij uitbreiding sporthal Wijtschate; uitbouw van een polyvalente ruimte voor sport, jeugd en cultuur (fuif, optredens, ea)

4.1.2. Bescherming en luister van de taal/ bevorderen van de leescultuur

- Behoud copywriter;
- Regelmatige sensibiliserende artikels in het gemeentelijk info krant;
- Werking in overleg met het lager onderwijs, wat verdiepen en verbreden;
- Poëzie in de publieke ruimte: aftasten van de mogelijkheden op maat van onze gemeente;
- Drempelverlagende initiatieven worden ontwikkeld om de leescultuur te bevorderen. Hierbij zijn de lagere scholen én seniorenorganisaties onze bevoorrechte partners.
 - o Ism de bib. en CO7 wordt er ieder jaar een 'boekenbeurs bus' ingelegd.
 - o De leesgroep van de bib. komt drie keer in het jaar samen.
 - o Jaarlijks zijn er drie lezingen van jeugdauteurs in de bib. voor elke graad van het lager onderwijs en dit in samenwerking met alle Heuvellandse scholen.
 - o Jaarlijks is er minstens 1 lezing van een auteur in de bib. voor alle inwoners van de gemeente en dit in samenwerking met een lokale culturele vereniging.
 - o Een jeugdboekenweek wordt ism een lokale culturele vereniging opgezet.
 - o De schoolmediatheek met didactisch materiaal wordt verder uitgebreid.
 - o Een verdere sterke service verzekeren via het interbibliothecair leenverkeer
 - o De aankoop van grootletter boeken wordt via CO 7 aangemoedigd en dit ten behoeve van de inwoners van het woon- en zorgcentrum St. Medard.
 - o Ieder jaar brengt de seniorenraad een bezoek aan de bib. met een overlegmoment hoe de senioren nog meer bereikt kunnen worden.
 - o Organisatie van het project ': boek aan huis' ten behoeve van de minder mobiele burger (ziekte, minder valide, vervoersafhankelijken, ea) en dit ism. biblio 7.
- De uitbouw van de bib. zelf werkt drempelverlagend.
 - o De klantvriendelijke openingsuren blijven behouden.
 - o De uitleenpost van Westouter blijft behouden en wordt
 - permanent met wisselcollecties ondersteund.
 - Beter uitgerust voor de bezoekers.
 - o De kinderhoek wordt regelmatig in de kijker gezet .(thematisch aankleden)
 - o Er is een aparte toegang voor de rolstoelgebruikers
 - o Een gebruikersonderzoek over tevredenheid en wensen wordt uitgevoerd.

- De collectie beschikt jaarlijks over een voldoende budget om deze aantrekkelijk te houden voor jong en oud.
- De digitalisering van de bib. werking wordt verder gezet :
 - De nieuwe gemeentelijke website belicht grondig de bib. werking.
 - De catalogus van de bib. is verder online beschikbaar en wordt verder gepromoot.
 - Minstens twee internet computers zijn beschikbaar
- De werking van de bib. én haar collectie wordt op een actieve manier gepromoot:
 - In de nieuwe infobrochure van de gemeente;
 - driemaandelijks via het gemeentelijk infoblad, met een eigen rubriek;
 - Op de nieuwe website,;
 - Jaarlijks zijn er minstens vier klas bezoeken in de bib.
 - Jaarlijks worden 4 nieuwsbrieven voor leners verspreid.
- De bib. als culturele ontmoetings- en vormingsplaats voor jong en oud, ondersteunt actief het verenigingsleven.
 - Via tentoonstellingen, leesgroep en literaire voordachten ism lokale organisaties
 - Via lezingen van jeugdauteurs ism. lokale scholen
 - Het opzetten van vormingscursussen door bib. en cultuurdienst wordt afgestemd op het regionale aanbod en op de realisatie van het regionaal steunpunt binnen CO 7.
 - In het grabbelpas aanbod wordt aandacht besteed aan de bibliotheekwerking: bv. maken van krant
 - de bib. helpt met de promotie van culturele initiatieven in de gemeente.
 - Jaarlijks worden alle culturele verenigingen aangeschreven met een voorstel om hun activiteiten via de bib. kenbaar te maken
 - Een personeelslid van de bib. neemt actief deel aan de bijeenkomsten van de cultuurraad.

4.1.3. Beeldende kunsten

- De gemeente behoudt haar steun aan de tekenacademie in Kimmel, Loker en Westouter;
- Regionale aanpak, tweejaarlijks van WAK;
- Materiële steun aan tweejaarlijkse ‘Tuin en beeld’ happening;
- Jaarlijks zijn er 2 tentoonstellingen van Heuvellandse kunstenaar en ll. van de academie voor beeldende kunst in de bibliotheek;
- Nieuwe kunstwerken op publieke ruimte : kunstwerk op DOP Wijtschate ;
- Toeristische invalshoek versterken; oa. link permanente expositieruimte in onthaalbalie VVV

4.1.4. Podiumkunsten

- Behoud en versterken van ‘Het Heuvelland weekend ‘;
- Behoud van de bestaande ondersteuning van de toneel- en muziekverenigingen;
- Behoud van cultureel getinte activiteiten in grabbelpas aanbod;
- Behoud Seniorenfeest in samenspraak met de seniorenraad;
- Behoud samenwerkingsovereenkomst met vzw muziekcentrum 't Folk met een blijvende focus rond de organisatie van schoolvoorstellingen;
- Aftasten van de mogelijkheden om theaterwandelingen op locatie, regionaal te organiseren (regionale pool) -(rol streekconvenant);

4.1.5. Cultureel erfgoed

Inventarisatie – en bewaren – ontsluiten

- Heuvelland verbeeldt, als vrijwilligersgroep, blijvend ondersteunen;
- inventaris WOI relictien van ‘Oorlog en Vrede’: belang voor Heuvelland, hoe ontsluiten?
- Inventaris archeologische relictien in Heuvelland: hoe ontsluiten?
- Streekarcheologie via CO 7 verder ontwikkelen;
- Studie inventarisatie waardevol bouwpatrimonium
 - –link stedenbouw realiseren;
 - nieuwe beschermingsdossiers opstarten (cat. 1)
- een volwaardig archiefbeleid wordt ontwikkeld:
 - een PT archivaris wordt aangesteld
 - de gemeentelijke archieven worden in goede omstandigheden bewaard en publiek ontsloten
 - particuliere archieven welke aan de gemeente geschonken worden of in bruikleen worden gegeven worden in goede omstandigheden bewaard en publiek ontsloten.

- we streven naar één locatie én een registratiesysteem: gemeentelijk archief , met uitzondering van het gemeentelijk administratief archief, en archief privé documenten
- Het gemeentelijk infopunt in de bib. met oa. heemkundige info wordt verder uitgebouwd;
- Projecten mondelinge geschiedenis, oa via streekconvenant, terug opnemen;
- Landbouw collectie :
 - Project ‘dynamiseren landbouwcollectie’ bij Vlaamse en Provinciale projectsubsidie uitvoeren;
 - Opmaak en begeleiden van een verantwoord afstotingsplan;
- Inrichting van een volwaardig erfgoedhuis;

Sites

- Focus op onderhoud en regelmatig toezicht op recent ontwikkelde sites;WOI ea.;
- Focus op onderhoud en regelmatig toezicht op oude ‘erfgoed sites’, eigendom van de gemeente; oa. pomp Westouter
- Restauratie lijstermolen verder zetten;
- Samenwerkingsovereenkomst met mobiel@telier in overleg evalueren;
- Kemmelberg als prehistorische site herwaarderen;
- Meewerken aan ontsluiting ‘commandobunker 1953’;

Duiding/ ontsluiting – educatie

- Behoud samenwerkingsovereenkomst met VZW Geuzenproject;
- Ontsluiting van nieuwe sites via digitalisering; ‘zero hour.be’ is digitale instap voor Heuvelland –WOI;
- Focus op onderhoud en regelmatig toezicht recent geplaatste Infodragers ;
- Focus op onderhoud en regelmatig toezicht recent gerealiseerde wandel- en fietsroutes;
- Dorpsonthaarpunt in Kemmel realiseren bij herinrichting doortocht;
- Blijvende aandacht voor acties die Heuvelland verbeeldt in de kijker zetten; Broodzakken actie wordt hernieuwd;
- In de bib. worden er ieder maand 3 wetenschappelijke tijdschriften en 1 heemkundig tijdschrift in de kijker gezet.
- Uitvoeren ism. de Provincie van de haalbaarheidsstudie site VVV- landbouwcollectie- streekbezoekerscentrum met een link naar het landschap
 - dossier vorming via Interreg IV
 - met steun van Ierse regering;tentoonstelling ‘zero hour’ permanent op locatie plaatsen;
- Erfgoed educatie wordt op een doordachte manier aangepakt; nieuwe producten op maat van het erfgoed van Heuvelland voor klassen en eigen socio culturele organisaties;
 - Tijdelijk leerpad rond prehistorie Kemmelberg
 - Erfgoed portaal site voor kids (met spelopdrachten)
 - Landbouw educatief aanbod op poten zetten via project dynamiseren landbouwcollectie
- Evenementen als blikvangers
 - ‘Straffe verhalen’ ism. RLWH jaarlijks in de kijker zetten – link verhalen voor onderweg;
 - herdenkingsvieringen WOI zoveel mogelijk in samenwerking opzetten met buurgemeenten;
 - Regionale werking rond erfgoeddag en OMD;
 - De erfgoeduitstappen van cultuurraad worden ondersteund;
 -

4.2. Algemene doelstellingen

Op basis van bovenvermelde SWOT’ s’, evaluaties en aandachtspunten komen wij tot **volgende algemene doelstellingen** voor het cultuurbeleid in Heuvelland.

Socio- culturele leven

- Meer burgers participeren op een kwaliteitsvolle manier aan het culturele leven in onze gemeente;
 - De bib. als culturele ontmoetings- en vormingsplaats voor jong en oud, ondersteunt actief het verenigingsleven.
 - Behoud en waar nodig vernieuwen, van de bestaande ondersteuning van het georganiseerde vrijwilligerswerk door het aanbieden van ontmoetingsinfrastructuurstructuur, informatie, gratis dienstverlening en het stimuleren van samenwerkingsverbanden;

Bescherming en luister van de taal/ bevorderen van de leescultuur

- Meer burgers participeren op een kwaliteitsvolle manier aan het taalzorgbeleid in onze gemeente
 - Het taalzorgbeleid van onze gemeente wordt verdiept en verbreed
 - Poëzie krijgt aandacht in de publieke ruimte zodat meer mensen er voeling mee krijgen;

- Algemene doelstellingen specifiek voor de bibliotheek
 - o mbt. informatievoorziening en kennisbevordering : de bibliotheek is een laagdrempelige en democratische instelling voor informatie en kennis.
 - o mbt. educatie : de bibliotheek is een educatief centrum waar het levenslang leren wordt bevorderd en ondersteund.
 - o mbt. ontmoeting en ontspanning :de burger beschouwt de bibliotheek als een ontmoetingsplaats en een plaats waar hij op een zinvolle manier zijn/haar vrije tijd kan doorbrengen.

Beeldende kunsten

- Meer burgers participeren op een kwaliteitsvolle manier aan het kunstgebeuren in onze gemeente
- De kunstscheppende krachten in de eigen gemeente worden actief ondersteund.
- De gemeente moedigt de link toerisme- kunst- recreatie op een actieve manier aan.

Podiumkunsten

- Meer burgers participeren op een kwaliteitsvolle manier aan het podiumgebeuren in onze gemeente
- Lokaal talent wordt actief aangemoedigd om voor eigen publiek op te treden.
- Kinderen en senioren krijgen de kans om voorstellingen bij te wonen in de eigen gemeente.
- De gemeente moedigt de link toerisme- podiummanifestaties- recreatie op een actieve manier aan.

Erfgoed

- Meer burgers en bezoekers maken op een kwaliteitsvolle manier kennis met ons rijke erfgoed
- De gemeente behoudt , verdiept en verankert de ontstane dynamiek op het vlak van de inventarisatie;
- De gemeente behoudt, verdiept en verankert de ontstane dynamiek op het vlak van ontsluiting;
- Erfgoededucatie voor kinderen en jongeren wordt doordacht aangepakt ;
- Een volwaardig archiefbeleid wordt op poten gezet;
- De gemeente moedigt de link toerisme- erfgoedontsluiting- recreatie/ educatie op een actieve manier aan.

5 . Overzicht: beleidsinstrumenten en middelen

In deel 2 hebben we de beleidsinstrumenten en middelen per beleidsdomein opgesomd. We verwijzen naar betrokken beleidsdomeinen wat de afzonderlijke instrumenten en middelen betreft. Hier geven we een globaal overzicht.

5.1. financieel overzicht

5.1.1. detail begrotingen 2007 en 2008

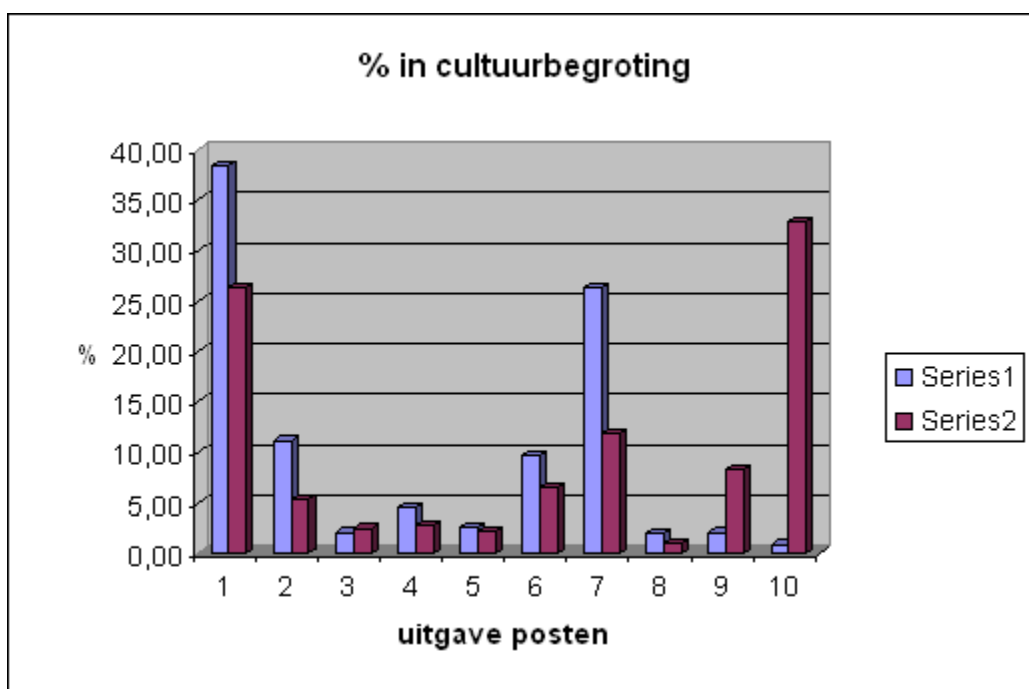
cultuurbegroting	technische omschrijving	2007	2008	toelichting
762/		<i>euro</i>	<i>euro</i>	
personeel cultuurdienst				
111-01	bezoldiging gemeentepersoneel	135.000,00	135.000,00	sabine, stefaan, thijs
111-02	idem, gesco	59.000,00	60.000,00	gesco TD
112-01	vakantiegeld	8.200,00	9.250,00	
112-02	vakantiegeld gesco's	4.300,00	4.400,00	
112-48	andere sociale vergoedingen	5.900,00	5.650,00	maaltijdcheques
113-01	patronale bijdragen vast personeel	31.100,00	29.500,00	
113-02	patronale bijdragen gesco's	3.400,00	3.450,00	
113-21	patronale bijdragen pensioenen	12.900,00	14.050,00	
415-02	vakbonds premies	500,00	520,00	
118-01	bijdragen sociale dienst	300,00	320,00	
121-01	reis en verblijfkosten pers en mand	2.000,00	2.500,00	
		262.600,00	264.640,00	
personeel bib.				
767/111-01	bezoldiging bib. personeel	37.400,00	38.300,00	
112-01	vakantiegeld	3.500,00	2.700,00	
112/48	andere sociale vergoedingen	900,00	900,00	maaltijdcheques
113-01	patronale bijdragen	12.100,00	12.500,00	
118	bijdrage gemeenschap sociale dienst	60,00	60,00	
415-02	vakbonds premies	100,00	100,00	
		54.060,00	54.560,00	
personeel archief				
778/111-01	bezoldiging	0,00	14.380,00	
112-01	vakantiegeld	0,00	1.103,00	
112-48	andere vergoedingen	0,00	260,00	
113-01	patronale bijdragen	0,00	4.801,00	
121-48	reiskosten	0,00	200,00	
123-17	beroepsopleiding	0,00	200,00	
		0,00	20.944,00	
werking archief				
778/123-06	digitaliseren registers	0,00	3.000,00	
123-19	documentatie	0,00	500,00	
124-48	diverse techn. Kosten	0,00	300,00	
741-98	aankoop ander meubilair	0,00	1.000,00	archief rekken
742-53	aankoop informatica	0,00	2.000,00	software digitalisering
749-51	restauratie kunstvoorwerpen	0,00	1.000,00	archief documenten
749-52	aankoop collectie	0,00	500,00	
		0,00	8.300,00	
werking cultuurdienst				
122-48	erelonen en verg. andere prest.	9.000,00	9.000,00	copywriter
123-02	kantoorben. Recht. Vergr.	1.000,00	1.000,00	
123-06	prestaties derden, eigen functie	2.000,00	2.000,00	maaltijdcheques
123-07	frankeringskosten	500,00	1.000,00	

123-13	informatica	3.000,00	2.000,00	
123-17	kosten beroepsopl.	1.000,00	1.000,00	vorming personeel
123-19	aankoop boeken, doc.,abonnees	500,00	500,00	
123-48	andere adm. Kosten	1.000,00	1.000,00	oa. uitnodiggen
123-16	receptie en repretatiekosten	2.300,00	2.000,00	
124-06	prestaties derden, eigen functie	1.900,00	2.000,00	oa. Busvervoer
332-01	lidmaatschap forum lokaal cult.beleid	0,00	0,00	vvsg spreekbuis
1/332-01	lidmaatschap vereniging gemeent.bel.	2.500,00	8.220,00	projectvereniging CO7
		24.700,00	29.720,00	
werking bib.				
767/121-01	reiskosten	600,00	600,00	
122-48/04	auteursrechten, erelonen en verg.	2.900,00	3.900,00	
123-02	aankoop kantoorbehoefden	500,00	500,00	
123-06	prestaties derden eigen aan de functie	250,00	250,00	
123-07	frankeringskosten	500,00	500,00	
123-11	telefoonkosten	750,00	750,00	
123-12	huur/onderhoud meubilair	250,00	250,00	
123-13	informatica	4.000,00	4.000,00	
123-17	beroepsopleiding	100,00	100,00	
123-48	andere adm. Kosten	250,00	250,00	
123-16	receptie en repretatiekosten	500,00	1.000,00	
124-02/48	aankoop collectie	17.600,00	22.600,00	
		28.200,00	34.700,00	
werking bib. gebouwen				
125-02	benodigh. Rechtstr. Gebruik	1.500,00	1.500,00	
125-06	prestaties derden vr. gebouwen	2.500,00	2.500,00	
125-08	verzekeringen van gebouwen	850,00	900,00	
125-12	leveren van elect. geb.	4.000,00	4.000,00	
125-13	leveren van gas geb.	13.100,00	12.000,00	
125-15	leveren van water geb.	350,00	700,00	
		22.300,00	21.600,00	
OC's :onderhoud ,werking				
122-04	erelonen lesgevers, optredens, auteursr	4.500,00	4.500,00	sabam
124-02	ont.centra techn. Rechtstr. Verbr.	2.000,00	2.000,00	
124-12	huur en onderhoudskosten techn.benod.	350,00	350,00	
125-02	ont.centra techn. Verbr.	29.000,00	25.000,00	gewoon onderhoud
125-03	ont.centra brandstoffen	8.000,00	9.000,00	
125-06	ont.centra prest. Derden gebouwen	25.000,00	15.000,00	
125-08	verzeke. Onr. Goederen	2.750,00	3.500,00	
125-12	leveren electr. Gebouwen	10.000,00	12.000,00	
125-13	leveren gas. Gebouwen	15.000,00	15.000,00	
125-15	leveren water gebouwen	2.000,00	2.200,00	
125-48	andere kosten geb.	125,00	125,00	
741-98	aankoop van meubilair	12.204,00	0,00	
741-51	aankoop ander bureaumateriaal	250,00	1.000,00	
744-51	aankoop machines,uitrusting	7.450,00	2.350,00	
		118.629,00	92.025,00	
subsidies				
332-02	toelage cult. Org.	30.600,00	30.000,00	zonder 't Folk
7622/332-02	subsidies aan instellingen	5.000,00	6.000,00	overeenkomst 't Folk
763/332-02	toelagen feesten en plechtigheden	30.000,00	30.000,00	
		65.600,00	66.000,00	
patrimonium				
723-54	aanpassingswerken geb. cultuur,sport	55.000,00	0,00	
724-54	buitengewoon onder. Geb. sport en cult	98.400,00	11.500,00	
762/712-54	Aankoop patrimonium Loker	112.000,00	0,00	schoolgebouw Dikkeb.

762/733-51	Studie OC Galoye Loker	7.500,00	15.000,00	studie nieuw OC
774/722-55	oprichten monumenten infrastructuurstructuurwerken in uitvoering	10.000,00	0,00	Ierse zuiltjes
770/732-60		1.000,00	0,00	
773/732-60	infrastructuur in uitvoering	0,00	77.000,00	lijstermolen fase 1
774/723-56	aanpas.werken andere gebouwen	0,00	10.000,00	muur oorlogsm. NK
774/124-12	huur en onderhoudskosten monumenten	1.000,00	1.000,00	oorlogsmonumentjes
778/124-06	prestaties derden eigen aan de functie	40.000,00	52.500,00	restauratie bayernwald
767/741-98	aankoop van bib. meubilair	2.500,00	2.500,00	
		327.400,00	169.500,00	
kunsten				
770/749-51	aankoop en rest. Kunstvoorwerpen	10.000,00	10.000,00	nieuwe kunstwerken
erfgoedprojecten				
771/733-51	erelonen plannen van aanleg,ea studies	0,00	71.500,00	landbouwcollectie
771/744-51		0,00	2.500,00	landbouwcollectie
771/122-04	auteursrechten	0,00	1.500,00	landbouwcollectie
771/122-48	erelonen en vergoedingen	0,00	6.000,00	landbouwcollectie
771/123-02	musea: kosten administratie	0,00	1.000,00	landbouwcollectie
771/123-06	musea:prestaties derden eig. aan f.	0,00	4.000,00	landbouwcollectie
771/124-02	musea: tech. Benod. Rechstr. Verbr.	250,00	250,00	
771/125-02	musea: rechtstreeks verbruik	1.000,00	1.000,00	kleine herstellingswerk
771/125-06	musea: prestaties derden gebouwen	1.500,00	1.500,00	
771/125-08	musea: verzekeringen	450,00	450,00	
778/615-51	investeringen hogere overheden	0,00	7.000,00	studie site vvv
930/733-60	erelonen voor plannen	52.500,00	25.000,00	st lucas inventarisatie
778/122-48	herdenkingweekend mijns slag	9.500,00	0,00	zero hour
778/122-04		2.800,00	0,00	honoraria
778/124-02	techn. Benodigheden	0,00	5.000,00	tent. slag kimmel,ea
778/124-12		4.250,00	0,00	huur materiaal
778/127-12		1.400,00	0,00	vervoer
778/123-16		2.660,00	0,00	receptie
778/123-06		6.500,00	0,00	promo
778/635-51	investeringen hogere overheden	0,00	4.500,00	banners slag kimmel
		82.810,00	131.200,00	

5.1.2. samenvattend overzicht, evolutie 2002-2007

globaal overzicht	2002	2007	evolutie tav. 2002 = 100		aandeel in het totaal	
			absoluut	%	% in 02	% in 07
1 personeel cultuurdienst	192.945,00	262.600,00	69.655,00	36	38,37	26,36
2 personeel bib.	56.265,00	54.060,00	-2.205,00	-4	11,19	5,43
3 werking cultuurdienst	10.658,00	24.700,00	14.042,00	132	2,12	2,48
4 werking bib.	22.877,00	28.200,00	5.323,00	23	4,55	2,83
5 gebouwen bib.	13.267,00	22.300,00	9.033,00	68	2,64	2,24
6 subsidies	49.194,00	65.600,00	16.406,00	33	9,78	6,58
7 OC's	132.502,00	118.629,00	-13.873,00	-10	26,35	11,91
8 kunsten	9.916,00	10.000,00	84,00	1	1,97	1,00
9 erfgoedprojecten	10.699,00	82.810,00	72.111,00	674	2,13	8,31
10 patrimonium	4.471,00	327.400,00	322.929,00	7.223	0,89	32,86
totaal	502.794,00	996.299,00			100,00	100,00

Enkele bedenkingen / vaststellingen

- Betrokken evolutie toont in feite voor een groot deel de financiële weerslag aan van de uitvoering van het vorige cultuurbeleidsplan.: de globale begrote middelen voor cultuur zijn in de periode 2002-2007 bijna verdubbeld.
- Voor 2007 dient men wel indachtig te zijn dat de uitgaven slaande op het patrimonium zo hoog liggen mede door de verwerving van de oude dorpsschool te Loker.
- Zowel personeel als het onderhoud/beheer van de ontmoetingscentra én het onderhoud/ beheer van het andere culturele patrimonium nemen het grootste aandeel in van de cultuurbegroting.
- De bib. begroting omvat in 07 totaal: 104.560 euro, dit is 10,49 % van de totale cultuurbegroting.
- Het ware interessant om tevens na te gaan hoe de evolutie van de rekeningen verloopt in betrokken periode.
- In de begroting 2008 komt een nieuw werkerterrein tot uiting: met name de archiefwerking.

5.1.3. Besteding van de te verwachten 1 euro per inwoner voor gemeenschapsvormende initiatieven.

De 8400 euro worden besteed aan volgende initiatieven:

- Behoud van de toelage 'buitengewone manifestaties';
- Behoud van de samenwerkingsovereenkomst met het Folkcentrum en het Folkfestival, ifv. de organisatie van het 'heuvelland weekend' in het bijzonder.
- de ondersteuning van Heuvelland verbeeldt.

We verwijzen naar de jaarplannen en werkingsverslagen voor de concrete uitvoering.

5.2. Subsidies

Momenteel zijn volgende reglementen in voege:

- de subsidie 'buitengewone culturele manifestaties'
- de gewone werkingssubsidies

5.3. Dienstverlening

- culturele organisaties mogen **gratis** copies laten nemen op het gemeentehuis van uitnodigingen voor eigen activiteiten en vergaderingen, dus gericht aan hun leden
- er bestaat een **gratis** uitleendienst voor technische materialen
- het gebruik van de ontmoetingscentra voor de lokale verenigingen is **gratis** behalve voor de organisatie van activiteiten toegankelijk voor het publiek
- de gemeente betaalt een forfaitaire regeling mbt. de sabam van de OC's .

5.4. Gemeentelijke culturele dienst /personeel

- de cultuurdienst bestaat uit:
 - een FT cultuurbeleidscoördinator
 - een PT erfgoedcoördinator –PT jeugdconsulent
 - een FT administratief medewerkster
 - een FT sportfunctionaris
 - twee PT bibliothecarissen
 - twee FT toeristische medewerkers
- lokatie :
 - cultuurdienst zelf: gelegen op het gemeentehuis, Bergstraat 24 Kimmel Heuvelland
 - bibliotheek : Schoolstraat 12/ A te Wijtschate.
 - Toeristische dienst: Reningelststraat 11 Kimmel
- taken:
 - integraal en kwalitatief cultuurbeleid stimuleren (visievorming)
 - beleidsaandacht voor cultuur vergroten
 - ondersteunen cultuurraad en programmatie
 - intergemeentelijke samenwerking bevorderen
 - takenpakket bibliotheek actualiseren
 - begeleiding opmaak, uitvoering en evaluatie van cultuurbeleidsplan
 - redactie waarnemen cultuurbeleidsplan, actieplan en werkingsverslag
 - coördinatie van de verschillende aspecten van het gemeentelijke cultuurbeleid
 - dagelijkse leiding van het gemeenschapscentrum organiseren
- vaststellingen/ bedenkingen
 - de cultuurdienst is een combinatiedienst, eigen aan kleine landelijke gemeenten. Dwz dat één persoon veelal verantwoordelijk is voor het opvolgen van verschillende aanverwante beleidsdomeinen.
 - Het voordeel is dat men hierdoor gemakkelijker verbanden kan leggen tussen de verschillende werkgebieden. Het nadeel is dat men ‘van alles iets moet weten zonder echt de tijd te hebben ten gronde de zaak door te nemen.’
 - de omschrijving : cultuurbeleidscoördinator dekt niet de volledige lading van het werkveld in onze gemeente. Eigenlijk mogen we meer spreken van een cultuurbeleidsorganisator.
 - De cultuurdienst én de bib. doen regelmatig een beroep op de technische dienst voor oa. leveren en opstellen van tentoonstellingsmaterialen, de geluidsinstallatie, projectiescherm ,klaarzetten zaal ea

Onze 8 ontmoetingscentra zijn de peilers van het ondersteuningsbeleid ten behoeve van het socio-culturele leven.

5.5. Culturele infrastructuurstructuur

acht ontmoetingscentra :Het beheersorgaan van het gemeenschapscentrum beheert volgende culturele infrastructuurstructuur

	Polyvalente zaal	podium	tentoonst.	Vergader	leskeuken
✓ Westouter, OC Utendoale,	243,8 m ²	1	-	1	1
✓ De Klijte, OC De Fontein,	271,77m ²	-	-	1	1
✓ Kimmel , OC De Gaper,	268,9m ²	-	-	3	1
✓ Wijtschate , OC De Klaverhulle,	195,5m ²	-	-	3	1
✓ Wulvergem , OC De Walvis,	294m ²	1	-	1	1
✓ Nieuwkerke, OC 't Seultje	-	-	123,5m ²	5	1
✓ Dranouter , OC De Klakeye,	226,55m ²	1	-	1	1
✓ Loker , OC De Galoye,	87 m ²	-	-	1	1
<i>Totaal</i>	<i>1587 m²</i>	<i>3</i>	<i>123.5m²</i>	<i>16</i>	<i>8</i>

Erfgoed lokalen te Kimmel

Sedert 2004 stelt de gemeente tevens enkele erfgoedlokalen ter beschikking van het lokale erfgoedveld. Dit omvat :

- een vergaderlokaal
- een computerlokaal

- een archiefruimte voor archief vzw Geuzenproject
- een archiefruimte voor andere particuliere archieven

De bibliotheek gebouwen te Wijtschate.

5.6. Samenwerkingsverbanden

In het brede culturele veld zijn verschillende samenwerkingsverbanden werkzaam teneinde de 'culturele violen' beter op elkaar af te stemmen en waar mogelijk de krachten te bundelen.

4.2.1. Intergemeentelijk

- Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels (RLWH);
- Ism stad Ieper: afdeling muziekacademie in het muziekcentrum te Dranouter (volksmuziekschool), lagere graad tekenacademie te Kemmel;
- Ism stad Poperinge: lagere graad tekenacademie Loker en Westouter;
- De projectvereniging : CO 7 en de streekarcheologie via Archeo 7 ;
- De provinciale bib. werking , BIDOOC –West ;
- Evenementiële samenwerking:
 - bv. met Zonnebeke en Mesen rond herdenking 90 jaar Mijnslag.
 - Bv. Ieper en Houthulst rond herdenking 90 jaar Slag om de Kemmelberg.

4.2.2. Intra gemeentelijk:

- TRC : oa. met gebiedswerking van de provincie West- Vlaanderen;
- Samenwerkingsovereenkomst met ABAF;
- Samenwerkingsovereenkomst met Mobiel@elier ;
- Samenwerkingsovereenkomst met VZW Geuzenproject;
- Samenwerkingsovereenkomst met muziekcentrum Folk ;

4.2.3. projectmatige samenwerking

- Met steunpunt VCV: in project Heuvelland verbeeldt;
- Met CAG, WAVI , Boerenlandschap in het project: dynamisering landbouwcollectie ;
- Met lokale culturele verenigingen en raden nav. uitstappen, concerten of info avonden, oa. met de bib.

6. Proces van de cultuur beleidsplanning

6.1. De communicatie- en participatieacties

6.1.1. De voorbereiding

Volgende actoren werden betrokken bij de opbouw van dit beleidsplan:

het Schepencollege

- bespreking en goedkeuring van het beleidsplan: in zitting van 14 en 21 november 2007

de Algemene Vergadering van de cultuurraad

- Algemene Vergadering cultuurraad dd. 25 juni 2007 : met oa. SWOT van de beleidsdomeinen : ondersteuning verenigingsleven, taalbeleving, beeldende kunsten, podiumkunsten, cultureel erfgoed, bibliotheek
 - In aanwezigheid van de bibliothecaris werd ook een SWOT opgemaakt van de bib.
- Algemene Vergadering cultuurraad dd. 09 oktober 2007: met oa. een evaluatie van de voorbije initiatieven/activiteiten genomen door de gemeente op het vlak van ondersteuning verenigingsleven, taalbeleving, beeldende kunsten, podiumkunsten, cultureel erfgoed, bibliotheek

Overlegmomenten met andere gemeenten

- SWOT van het erfgoed werd besproken op de stuurgroepvergaderingen van het erfgoedconvenant te Ieper dd. 29 november 2007 nav. opmaak intentienota streekconvenant.
- SWOT van CO7 werd besproken op het cubeco overleg van vrijdag 9 november in Langemark.
- SWOT archeologie werd besproken op stuurgroepbijeenkomst van Archeo 7 dd. 19 november te Ieper.

Beheerraad VVV

- SWOT WO problematiek werd besproken op beheerraad van de VVV dd. maandag 29 oktober 07 te Kemmel.

de TRC

- Regelmatig worden de verschillende erfgoedpunten besproken en geëvalueerd

Heuvelland verbeeldt

- bespreking SWOT op bijeenkomst van 18 oktober 2007 te Kemmel.

Beheerraad van de bib en het gemeenschapscentrum

- het plan werd besproken op de bijeenkomsten van 21/02/07 en 11/09/07. In de eerste vergadering werd een overzicht van het bib. werk in Heuvelland gegeven. Concrete voorstellen voor de toekomstige werking werden naar voor gebracht. Op de volgende bijeenkomst kregen de leden een overzicht van de werking en de doelstellingen waarop ze hun advies hebben gegeven.

Gesprekken met sleutelfiguren : oa.

- de streek archeoloog dd. 14/11/07
- de mensen van de erfgoedcel Ieper , via CO 7
- overlegmoment met leerkrachten lager onderwijs mbt. erfgoededucatie via web. Dd. 22/11/07

de bevolking

- oproep en uitnodiging in het infoblad januari 2007 tot overleg
- inspraakronde in alle acht de dorpen van Heuvelland: 'zeg je gedacht: zaterdag 24 februari 07', een gehele dag werden 'inspraakmomenten' gepland met de lokale bevolking waarbij de jeugd- sport en cultuurambtenaar aanwezig waren en de concrete vragen en voorstellen noteerden en bespraken.

de gemeenteraad

- goedkeuring plan: 17 december 2007

6.1.2. De uitvoering, evaluatie en bijsturing

In de uitvoering, evaluatie en bijsturing van dit plan ligt een centrale rol weggelegd voor volgende organen:

- de cultuurraad en-dienst van Heuvelland. Met een **open dagelijks bestuur**: het dagelijkse bestuur is de motor van de cultuurraad en bestaat naast vertegenwoordigers uit het georganiseerde aanbod tevens uit één of meerdere individueel geïnteresseerden die op een positieve wijze willen meewerken aan het cultuurbeleid in Heuvelland.
- De beheerraad van de bib. en het gemeenschapscentrum; minstens twee keer in het jaar komt de raad bijeen om de werking te evalueren en het jaarprogramma te realiseren.
- De diverse partners waarmee een samenwerkingsovereenkomst werd afgesloten: mobiel@elier, muziekcentrum Folk, vzw geuzenproject, ABAF , stad Ieper en Poperinge.

- De TRC welke lopende actiepunten met een lokale invulling vnl. op erfgoedvlak opvolgt
- De projectvereniging CO 7: in deze nieuwe beleidsperiode wordt de regionale werking volwaardig uitgebouwd, tegen 2009-2010 dient de streekwerking goed op dreef te zijn;
 - a. Het streekconvenant : bij goedkeuring van het streekconvenant zal dit een nieuwe dynamiek teweeg brengen voor het erfgoed in de streek. De stuurgroep van het streekconvenant zal mede het erfgoedbeleid in onze gemeente helpen vormgeven.
 - b. Steunpunt voor socio culturele verenigingen via de aanwerving van een regio coördinator in voorjaar 2008.

Het spreekt vanzelf dat iedere evaluatie tevens een informatief luik in zich heeft; een beschrijving van wat gerealiseerd is.

6.1.3. manier waarop het plan wordt gecommuniceerd aan de bevolking.

Volgende initiatieven worden ontwikkeld:

- Er komt voorjaar 08 een nieuwe gemeentelijke website waarin het luikje cultuur uitgebreid aan bod zal komen. De structuur werd vastgelegd op de AV van 9 oktober 2007: zie punt 5
- Ieder jaar komt er een stavaza op de AV van de cultuurraad;
- De samenwerkingsovereenkomsten worden met de betrokkenen jaarlijks geëvalueerd;
- Één keer in het jaar besteedt het infoblad bijzondere aandacht aan de planning van het cultuurbeleid;
- Van iedere gemeentelijk culturele activiteit komt er een verslagje in het gemeentelijk infoblad ;
- In de rubiek: 'In de kijker ' wordt een bepaalde socio culturele vereniging of gemeentelijke actiepunt in de kijker gezet.
- Met bevoorrechte getuigen organiseren wij 1 keer in het jaar een overleg moment: bv. alle directies van het lager onderwijs.

6.2. synergie met andere beleidsplannen

Volgende concrete initiatieven hebben raakvlakken met de bibliotheekwerking, het jeugd- ,het sport- of seniorenbeleid

- het uitwerken van de dorpsonthaalpunten (link speelpleinaanleg, sportveldjes, toerisme, infoverstreking);
- culturele activiteiten tijdens de Grabbelpas en de speelpleinwerking;
- de gratis dienstverlening geldt zowel voor cultuur- jeugd- sport- als seniorenverenigingen;
- de beheerraad van het gemeenschapscentrum valt inzake samenstelling tesamen met deze van de bibliotheek;
- de OC's worden gebruikt door jeugdorganisaties, culturele en senioren organisaties. Een tweetal ruimtes zijn tevens geschikt voor een beperkte vorm van sportbeoefening;
- Heuvelland verbeeldt: Link erfgoed bewaren/ontsluiten en senioren en computers;
- Het thema: erfgoededucatie wordt zowel aangekaart in het jeugdbeleidsplan als dit plan;
- De bibliotheek werkt nauw samen met de cultuurdienst bij het uitwerken van een educatief vormingspakket, uitstappen en de uitbouw van een documentatiepunt over de gemeente.

bijlagen

- gemeenteraadsbeslissing dd. 17 december bij dewelke het plan wordt goedgekeurd;
- gemeentelijk infoblad : januari 2007: , artikel inspraak in de beleidsplannen
- folder : 'Zeg je gedacht'
- verslag Algemene Vergadering cultuurraad dd. 25 juni 2007 : met oa. SWOT van de beleidsdomeinen
- verslag Algemene Vergadering cultuurraad dd. 09 oktober 2007: met oa. een evaluatie van de voorbije initiatieven genomen door de gemeente.
- Verslag Raad van beheer van de bibliotheek dd. 21/02/07
- Verslag Raad van beheer van de bibliotheek dd. 11/09/07.
- Advies van het beheersorgaan over het plan, wat de bib. werking betreft.
- Samenstelling van het beheersorgaan van de bibliotheek.

Bij wijze van slot nog een doordenkertje

*'Als je geniet van de dingen die je doet
En niet wacht om tevreden te zijn tot je 'er bent',
Dan geraak je niet ontgoocheld en is alles wat
Lukt een geschenk.
Onderweg zijn is plezanter dan aankomen.
Er zijn zoveel boeiende mensen en er gebeuren
Zoveel interessante dingen, als je er oog voor hebt.
Als je hiervan geniet onderweg hoeft je niet zonodig
Ergens aan te komen en je doel te bereiken.'*

Wijze woorden van een boerin uit Lo-Reninge.